

A hand is shown from the bottom, holding a glowing, translucent hexagonal grid. Inside the grid are various medical and scientific icons: a heart with an ECG line, a laboratory flask, a microscope, a computer monitor, a DNA helix, and a chemical structure. The background is a blurred image of a person in a white lab coat.

1. ve 2.
Ulusal Sağlık Yönetimi
Öğrenci Kongresi
Özet Bildiriler Kitabı

Editör
Doç. Dr. Halil ŞENGÜL

Genel Yayın Yönetmeni / Editor in Chief • Eda Altunel

Kapak & İç Tasarım / Cover & Interior Design • Serüven Yayınevi

Birinci Basım / First Edition • © Temmuz 2025

ISBN • 978-625-5897-70-1

© copyright

Bu kitabın yayın hakkı Serüven Yayınevi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, izin almadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

The right to publish this book belongs to Serüven Publishing. Citation can not be shown without the source, reproduced in any way without permission.

Serüven Yayınevi / Serüven Publishing

Türkiye Adres / Turkey Address: Kızılay Mah. Fevzi Çakmak 1. Sokak

Ümit Apt No: 22/A Çankaya/ANKARA

Telefon / Phone: 05437675765

web: www.seruvenyayinevi.com

e-mail: seruvenyayinevi@gmail.com

Baskı & Cilt / Printing & Volume

Sertifika / Certificate No: 42488

1. ve 2.
Ulusal Sağlık Yönetimi
Öğrenci Kongresi
Özet Bildiriler Kitabı

Editör

Doç. Dr. Halil ŞENGÜL

1. ULUSAL SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ

**“SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİLERİNİ
NE BEKLİYOR?”**

**DİJİTAL ÇAĞDA
SAĞLIK YÖNETİCİSİ OLMAK.”**

T.C. Demiroğlu Bilim
Üniversitesi

www.izu.edu.tr

TAKDİM

Geleceğin Değerli Sağlık Yöneticileri,

Her sene sağlık yönetimi alanında akademisyenler ve sağlık profesyonellerinin katılım sağladığı pek çok ulusal ve uluslararası bilimsel kongreler düzenlenmektedir. Bu kongrelerde belirlenmiş temalar ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olan konular, kapsamlı bir şekilde konunun uzmanları tarafından ele alınmaktadır. Sağlık yönetimi alanı için son derece kıymetli olan bu kongrelerde yapılan sunumların, daha çok sağlık profesyonelleri ve akademisyenler tarafından yapıldığını görmekteyiz. Bu durum sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü seviyesinde okuyan öğrencilerin alandaki gelişmelerden uzak kalmasına veya tam olarak bu gelişmelere katkı sağlayamamalarına yol açabilmektedir. Bu sebep ile daha çok sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü öğrencilerinin katılımının teşvik edildiği ulusal düzeyde sağlık yönetimi alanındaki gelişmelerin tartışılacağı bir kongreye ihtiyaç olduğu düşünülmüştür.

Sağlık yönetimi bölümü, kurulduğu günden bu yana pek çok sağlık yöneticisi yetiştirmiştir. Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin farklı disiplinlerden zengin bir ders içeriği ile mezun olması, bölümün son yıllarda daha çok tercih edilmesini ve bu bölüm mezunlarının gerek kamu gerek ise özel sağlık kuruluşlarında istihdam edilmesini sağlamıştır. Özel ve kamu sağlık sektöründe yönetimin tüm bileşenleri ve basamaklarına insan kaynağı yetiştiren Sağlık Yönetimi bölümünün bir diğer işlevi sağlık politikası yapımcılarına ve düzenleyicilerine politika kararlarında destek sağlayan akademik birikimi oluşturmaktır. Bu işlevleri en etkin şekilde yerine getirebilecek mezunların kendilerini çok yönlü olarak geliştirmeleri ise hayati bir gerekliliktir. Kongrelerin bu yetiştirme ve gelişim sürecinde payı çok büyüktür. Sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü öğrencilerinin çalışmalarını sergileyeceği, paylaşacakları ve birlikte öğrenecekleri, ulusal düzeyde sağlık yönetimi alanındaki gelişmelerin tartışılacağı bir kongrenin düzenlenmesi kararı bu sebeple alınmıştır.

Sağlık yönetimi bölümünden mezun olan öğrencinin öncelikle kariyer yolunu seçebilecek düzeyde bu kariyer yolları konusunda bilgi-görgü sahibi olabilmesi gerekmektedir. Bu imkânı sağlayabilecek kanalların aranması ve tartışılması bu kongrenin amaçlarından birini oluşturacaktır. Diğer taraftan farklı sağlık yönetimi alanlarında araştırma yapabilmeyi öğrenmek, araştırma yapmayı deneyimlemek, yaptıklarını sunmak öğrencilere akademiye bizzat yaşama imkânı sunacaktır. Lisans ve lisans üstü öğrencilerinin sunumları ile katılımıyla bunu gerçekleştirmek bir diğer amacımız. Sağlık yönetiminin farklı alanlarına öğrencilerin daha güçlü şekilde hazırlanması için sektör-üniversite ve öğrenci oluşumları ortaklığında nelerin yapılabileceğini de bu kongrede tartışmayı umut ediyoruz. Öte yandan sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü öğrencilerinin bir kısmı da gelecekte akademik bir kariyer yapmak üzere seçim yapacağından, alanı ile ilgili bilimsel kongrelerde çalışmalarını sunmalarının gelecekteki akademik yaşamlarında büyük bir avantaj sağlayacağı düşünülmektedir. Sağlık yönetimi bölüm öğrencilerinin farklı üniversitelerde okuyan meslektaşları ile bir araya gelmesi farklı üniversiteler arasında işbirliklerinin yapılmasına, alan ile ilgili yapılacak güncel gelişmelere katkı yapılmasına ve farklı öğrenci profillerinin karşılıklı fikir alışverişinde bulunmasına vesile olacaktır.

Kongremizin amacı, Türkiye'nin farklı üniversitelerinde sağlık yönetimi bölümünü okumakta olan lisans ve lisansüstü öğrencilerinin, bilimsel bilgi, beceri ve tecrübelerini "**Sağlık Yönetiminin Geleceği**" bağlamında ulusal düzeyde paylaşımına zemin hazırlamaktır. Aynı zamanda kongrede, sağlık yöneticilerinin geçmişteki deneyimi, gelecekteki rolü ve gelişimi ile ilgili önemine vurgu yaparak sağlık yöneticiliğinin ulusal düzeyde istihdamına ve

profesyonel meslekleşme sürecine katkı yapmak da hedeflenmektedir. Konu ile ilgili bilimsel bir literatürün oluşması adına, kongremize değerli konukların katılımı ile yapılacak panel ve oturumlarla **"Sağlık Yönetiminin Geleceği"** konusu ulusal düzeyde farklı perspektifler ile ele alınacaktır. Siz değerli lisans ve lisansüstü sağlık yönetimi öğrencileri, **"Sağlık Yönetiminin Geleceği"** temalı çalışmalarınızla kongremize katkı yapmanızı beklemekteyiz.

Bu gerekçelerle, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi ve Sağlık Yönetimi Gelişim Platformu (SayGel) işbirliği ile İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü ev sahipliğinde **17-18 Kasım 2023** tarihlerinde **İstanbul'da** birincisini gerçekleştireceğimiz kongremizin ana temasını **"Sağlık Yönetiminin Geleceği"** olarak belirlemiş bulunmaktayız.

Kongremize katılımınız bizi onurlandıracaktır. Kongremizin sağlık yönetimi alanına katkı sağlaması temennisi ile...

1. ULUSAL SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ

“Sağlık Yönetiminin Geleceği”

17-18 Kasım 2023

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İSTANBUL

ONUR KURULU

Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Çavlan ÇİFTÇİ	Demiroğlu Bilim Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Süleyman ÖZDEMİR	Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Birkan TAPAN	Kongre Eş Başkanı	Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan ABA	Kongre Eş Başkanı	Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Halil ŞENGÜL	Kongre Eş Başkanı	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Sait YILDIZ	Kongre Eş Başkanı	SayGel Platform
Dr. Öğr. Üyesi Arzu BULUT		Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Haşim ÇAPAR		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Neşe ÇAPRAZ		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Arş. Gör. Elem EROĞLU		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Arş. Gör. Cihan GENÇ		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Tuğçe ELBÜKEN		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Fidan ÇALIŞIR		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Arş. Gör. Dilara ARSLAN		Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Arş. Gör. Havva Nur ATALAY		Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Lisans Öğrencisi Hakan KÖSE		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Lisans Öğrencisi Tuğba BAŞARAN		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Lisans Öğrencisi Aslınur SAVAŞ		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Lisans Öğrencisi Burhan GAZNE		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Lisans Öğrencisi Öznur ÇETİN		Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Lisans Öğrencisi İremnur DORUK		Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi Umutcan ALTUN		SayGel Platform
Lisans Öğrencisi Melisa KANLIOĞLU		SayGel Platform

1. ULUSAL SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ
Dijital çağda sağlık yöneticisi olmak; sağlık yönetimi öğrencilerini ne bekliyor?

17-18 KASIM 2023 CUMA - CUMARTESİ SAAT 09.00 -17.00 İZÜ HALKALI KAMPÜSÜ

www.sayok.org.tr

İstanbul Zaim Üniversitesi

PANEL 1 (Moderatör; Prof. Dr. Haydar Sur)

1-Şehir hastanelerinde teknoloji yönetimi (Prof. Dr. Nurettin Yiyit, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Koordinatör Başhekim)

2-Tesis yönetiminde dijital dönüşüm ve dijital uygulamalar (**Mehmet Karakuş**, Rönesans Holding Sağlık Yatırımları Genel Md Yrd)

3-Hekim Gözüyle Dijital teknolojinin getirdiği zorluklar ve sunulan fırsatlar (**Prof. Dr. Alper Cihan**, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Yönetimi)

PANEL 2 (Moderatör; Prof. Dr. Yeter Demir Uslu)

1- Sağlıkta Teknoloji ve gelecek (**Dr. Şuayip Birinci**, Sağlık Bakan Yardımcısı)

2-Yönetimsel bakış açısı; Teknoloji ile yönetmek, teknolojiyi yönetmek (**Prof. Dr. Sabahattin Aydın**, İstanbul Medipol Üniversitesi)

3- Sağlık yönetimi öğrencileri kendilerini geleceğe nasıl hazırlamalı (**Doç. Dr. Ali Yılmaz**, Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Yönetimi)

Panel 3 (Moderatör; Prof. Dr. Mehveş Tarım)

1-Sağlık hizmetlerinde yapay zekâ ve karar destek sistemleri (**Yunus Şengül**, IT Storm)

2- Dijital teknolojilerin kullanımında güvenlik, veri güvenliği ve mahremiyet (**Dr. İlker Köse**, Alanya Üniversitesi)

3- Sağlıkta dijital pazarlama (**Fevzi Zeyrek** Axa Sigorta İstanbul Marmara Bölge Müdürü)

1. ULUSAL SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ
Dijital çağda sağlık yöneticisi olmak; sağlık yönetimi öğrencilerini ne bekliyor?

17-18 KASIM 2023 CUMA - CUMARTESİ SAAT 09.00 -17.00 İZÜ HALKALI KAMPÜSÜ

www.sayok.org.tr

İstanbul Zaim Üniversitesi

YÜZYÜZE VE ONLİNE KONGRE PROGRAMI

17.11.2023 Cuma		09.30 – 11.00
Nizamül Mülk Salonu		AÇILIŞ PROGRAMI
	Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı	
	Açılış Konuşmaları	
	Ceren SAKIN Öğrenci temsilcisi	
	Doç. Dr. Halil ŞENGÜL Kongre Eş Başkanı	
	Prof. Dr. Ayşe Nefise BAHÇECİK Dekan, Sağlık Bilimleri Fakültesi	
	Prof. Dr. Kemal MEMİŞOĞLU İstanbul İl Sağlık Müdürü	
	Dr. Şuayıp BİRİNCİ Bakan Yardımcısı, Sağlık Bakanlığı	
	Prof. Dr. Birkan TAPAN Rektör Yardımcısı, İstanbul Bilim Üniversitesi	
	Prof. Dr. Süleyman ÖZDEMİR Rektör, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi (Online Bağlanacak)	
	Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR Rektör, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	
	Müzik Dinletisi	
17.11.2023 Cuma		11.00 – 13.00
Nizamül Mülk Salonu		
	Panel Başkanı: Prof. Dr. Haydar Sur, Üsküdar Üniversitesi, Tıp Fakültesi Dekanı	
	Panelistler:	
	Sağlıkta Teknoloji ve Gelecek	

Dr. Şuayıp BİRİNCİ, Sağlık Bakan Yardımcısı
Yönetimsel Bakış Açısı; Teknoloji ile Yönetmek, Teknolojiyi Yönetmek Prof. Dr. Sabahattin AYDIN, Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi, Cerrahi Tıp Bilimleri Bölümü, Üroloji Anabilim Dalı
Sağlık Yönetimi Öğrencileri Kendilerini Geleceğe Nasıl Hazırlamalı? Doç. Dr. Ali YILMAZ, Kırıkkale Üniversitesi, , Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü

17.11.2023 Cuma		14.00 – 16.00
Nizamül Mülk Salonu		
	Panel Başkanı: Prof. Dr. Yeter Demir USLU Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü	
	Panelistler:	
	Şehir Hastanelerinde Teknoloji Yönetimi Prof. Dr. Nurettin YİYİT, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Koordinatör Başhekim	
	Tesis Yönetiminde Dijital Dönüşüm Ve Dijital Uygulamalar Volkan Sülü, Rönesans Holding, Yatırımlar Genel Müdür Yardımcısı	
	Hekim Gözüyle Dijital Teknolojinin Getirdiği Zorluklar ve Sunulan Fırsatlar Prof. Dr. Alper CİHAN, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü	
18.11.2023 Cumartesi		10.00 – 12.00
Nizamül Mülk Salonu		
	Panel Başkanı: Prof. Dr. Haluk ÖZSARI İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi	
	Panelistler:	
	Dijital Teknolojilerin Kullanımında Güvenlik, Veri Güvenliği ve Mahremiyet Dr. Öğr. Üyesi İlker KÖSE, Alanya Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü	
	Sağlıkta Dijital Pazarlama Fevzi ZEYREK, Axa Sigorta Marmara Bölge Müdürü	
	Sağlık Hizmetlerinde Yapay Zekâ ve Karar Destek Sistemleri Yunus ŞENGÜL, IT Storm Kurucusu	

18.11.2023 Cumartesi		13.00 – 17.00
KURSLAR		
	Salon No;210	
	İç Kalite Denetçiliği, Prof. Dr. Birkan Tapan, Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Rektör Yardımcısı	
	Salon No;205	
	Makale Yazma Teknikleri, Dr. Arzu Bulut, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi.	
	Salon No;204	
	Sağlık Turizm Kursu Dr. Haşim ÇAPAR, Dicle Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi.	
	Salon No;203	
	Cv Yazımı ve Mülakat Teknikleri, Dr. Yasemin Arslan, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi.	

18.11.2023 Cumartesi		13.00 – 15.00
Sözel Bildiriler		
	Salon No; TR 105	
	Oturum Başkanı; Doç. Dr. Ali ARSLANOĞLU, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Yönetimi	
1	Zeynep Yıldız, Gülay Ekinci Ülkelerin Coğrafi Bölgeler Çerçevesince Sürdürülebilir Kalkınma Göstergelerine Göre Sağlık Hedefleri Açısından Değerlendirilmesi	
2	İrem SareYüce, İlker Bulut, Gülay Ekinci Çekya'nın Sürdürülebilirlik Performansı: Hedeflerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi	
3	Tuğçe Karahasan , Fuat Yalman Termal Sağlık Turizmi Destinasyon İmajı, Ulaşılabilirlik ve Yeniden Ziyaret Etme Niyeti Arasındaki İlişki: Sağlık Bakanlığı Kaplıca İşletme Ruhsatlı Termal Tesisler Üzerinde Bir Uygulama	
4	İremnur Doruk , Yasemin Aslan Sağlık Hizmetlerinde Mükemmeliyet Merkezi: Türkiye Örneği	
5	Sibel Orhan , Necibe Filiz Kaya , Halil Demir , Furkan Alp Sağlık Çalışanlarında Etik Liderlik ve Örgütsel Ustalığın İncelenmesi: İstanbul İli Örneği	
	Salon No; TR 104	
	Oturum Başkanı; Dr Aslı KAYA, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Yönetimi	
1	Büşra Bahar ARAPOĞLU, Aysun DANAYİYEN Sağlık Çalışanlarının Sağlık Turizmi Farkındalık Düzeyleri: Bir Şehir Hastanesi Örneği	
2	Mohamud Mohamed Farah, Gülay EKİNCİ, Aysun DANAYİYEN Somali Sağlık Sistemi Yapılanması	

3	Asude Erkolcu , Gökhan Aba Bireylerin COVID-19 Döneminde Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi
4	Zeynep Köse , Gülay Ekinci Sağlık Yönetimi Bölümünde Eğitim Gören Öğrenciler İle İlgili Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi
5	Merve Danışman , Gülay Ekinci Hekim Sadakati ve Bu Sadakati Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi
	Salon No; TR 103
	Oturum Başkanı; Dr. Özlem ÖZAYDIN, İstinye Üniveristesi, Sağlık Yönetimi
1	Zeynep Bade Aydın , Fikriye Yılmaz Borsada Hisseleri İşlem Gören Sağlık Ve İlaç İşletmelerinin Pandemi Öncesi Ve Pandemi Dönemi Finansal Performans Değerlendirmesi
2	Zeynep Bekiroğlu , Fikriye Yılmaz Sağlık Kurumlarının Ruh Sağlığı Farkındalığına Yönelik Sosyal Medya Paylaşımlarının İçerik Analizi: X'de Dünya Ruh Sağlığı Günü Örneği
3	Eda Nur Orun , Dolunay Özlem Zeybek Sağlık Hizmetlerinde Ekonomik Değerlendirme Tekniklerinin Önemi
4	Mehmet Caner Balta , Eren Akkoyun, Ali Kılıç, Rojin Yılmaz, Gülay Ekinci Türkiye'de Uzaktan Sağlık Hizmetleri Alanında Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi
5	Ceren Sakın , Muhammed İkbāl Ese, Aysun Danayiyen Bir Vakıf Üniversitesi Öğrencilerinin Yeşil Kültür Düzeyinin İncelenmesi

18.11.2023 Cumartesi		15.00– 17.00
Sözel Bildiriler		
	Salon No; TR 105	
	Oturum Başkanı; Dr. Öğr. Üyesi Gülay EKİNCİ, İstanbul Sabahhattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi	
	Pınar ÜNKÜR	
1	Yapay zeka işleri kolaylaştırıyor mu? Yoksa sağlıkta eşitsizlikleri daha mı görünür kılıyor?	
2	Haşim Çapar, Zeliha Tural Hasta Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi: Özel Bir Hastane Örneği	
3	Rabia Akdoğan Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin 6 Şubat Depremleri Akut Dönemi ile 6 Ay Sonrasında Gelecek Kaygısı Düzeylerinin İncelenmesi	
4	Şeyma Muşluoğlu , Adem Turna, Özlem Özaydın Erişkinlerde Akılcı İlaç Kullanımının Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi	
5	Tuğba Bağ , Damla Aztekin, Özlem Özaydın Bireylerin Yeşil Hastane Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi	
6	Yunus Kızılkaya , Yasemin Aslan Hasta Güvenliği Kültürü ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2019-2023)	
	Salon No; TR 104	

	Oturum Başkanı; Oturum Başkanı; Dr. Öğr. Üyesi Aysun DANAYİYEN, İstanbul Sabahhattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi
1	Esra Cömert , Elem Eroğlu, Halil Şengül Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri; Kesitsel Bir Araştırma.
2	Elvan Albayrak , Gülay Ekinci Çocuk ve Yoksulluk Alanında Yazılan Tezlerin Bibliyometrik İncelemesi
3	Ece Şen , Nisa Akanlı, Hilal Nart , Rukiye Güzeldere, Gülay Ekinci Türkiye’de Sağlık Turizmi Alanında Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi
4	Özge Özden , Elem EROĞLU, Hakan Köse, Doç.Dr. Halil Şengül Hekimlerin Şiddete Karşı Güvenlik ve Güven Algılarının Defansif Tıp Tutumlarına Etkisinde Uzmanlık Dallarının Moderatör Etkisi
5	Melih Erbaş , Gülay Ekinci Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Çerçevesince Türkiye’nin Sağlık İlişkili Hedeflerinin Mevcut Durum Analizi
6	M. Emin Ökmen , Fikriye Yılmaz Ebeveynlerin Çocuk Sağlığı Hizmetlerinin Kalitesine Yönelik Beklenti ve Algılarının Değerlendirilmesi
	Salon No; TR 103
	Oturum Başkanı; Dr. Öğr. Üyesi Özgül ÖZKOÇ, Altınbaş Üniversitesi, Sağlık Yönetimi
1	Hazal KURT , Ömer BEKİŞLİ , Özlem ÖZAYDIN Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Düzeylerinin Kişilik Tiplerine Göre İncelenmesi
2	Gözde Şahin , Rümeysa Keleş, Yağmur Karayel, Aleya Yılmaz, Gülay Ekinci Otizm ve Ekran Bağımlılığı Konulu Bilimsel Yayınların Sistematiik Olarak İncelenmesi
3	Gülay Ekinci, Aysun Danayiyen, Mustafa Hakan Yılmaztürk, Merve Danışman, Merve Koç Afet Durumlarında Meydana Gelen Sağlık Kayıplarının ve Ekonomik Etkilerine İlişkin Bilimsel Yayınların Sistematiik Olarak İncelenmesi
4	Ali Arslanoğlu , Fatmanur Şener , Esmâ Nur Sağlam Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Gelecek Kaygısının Sosyo-Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi
5	Ali Arslanoğlu, Hatice Şevval Korkmaz Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Girişimciliklerinin Sosyo-Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi

18.11.2023 Cumartesi		13.00– 15.00
Online Sunumlar		
	Oturum Başkanı; Dr. Öğr. Üyesi Onur GÖZÜBÜYÜK, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Yönetimi	
1	Tuğçe Şafak , Yasemin Aslan Sağlık Hizmetlerinde Beyaz Kod Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi 2010-2023	

2	Büşra Akça, Gökhan Aba Türkiye’de ve KKTC’de Sağlık Yönetimi Eğitimi Veren Lisans ve Önlisans Programlarının Profili
3	Hayriye Gökçe Bardakçı, Yasemin Aslan Küresel Halk Sağlığı Sorunları Üzerine Bir Değerlendirme
4	Havvanur Karata, Gökhan Aba Bireylerin PCR Testi Yaptırma ve Covid-19 Anksiyete Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
5	Buse Mete, Kader Erol , Ece Çölkesen Tefiroğlu Sağlık Çalışanlarında İşyeri Nezaketsizliğinin İşten Ayrılma Niyetine Etkisinde Tükenmişliğin Aracı Rolü: Kocaeli Örneği
6	Pınar ÜNKÜR Pandemi Sürecinde Hemşirelerin Stres Düzeylerinin Ölçülmesine Yönelik Bir Çalışma Ağrı İli Örneği

I. Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi Açılış Konuşması

Doç. Dr. Halil Şengül – Kongre Başkanı

Tema: “Sağlık Yönetimi Öğrencilerini Ne Bekliyor? Dijital Çağda Sağlık Yöneticisi Olmak”

İstanbul – 2023

Saygıdeğer akademisyenler, değerli sektör temsilcileri, kıymetli öğrenciler ve sevgili konuklar,

Sizleri, bir ilki gerçekleştirdiğimiz Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi'nde ağırlamaktan büyük bir onur ve heyecan duyuyorum. Bugün burada, sadece akademik bir etkinliğin parçası olmak için değil; aynı zamanda geleceğin sağlık yöneticilerini şekillendirecek fikirleri, vizyonları ve değerleri konuşmak için bir aradayız.

Kongremizin bu yılki teması, oldukça anlamlı bir soru üzerinden şekillendi:

“Sağlık Yönetimi Öğrencilerini Ne Bekliyor?”

Ve bu sorunun bağlamı, içinde bulunduğumuz dijital çağ ile birleşerek ikinci bir boyut kazandı:

“Dijital Çağda Sağlık Yöneticisi Olmak”

Artık sağlık yöneticileri sadece hizmetin idari yürütücüsü değil; aynı zamanda veri analitiğinden yapay zekâya, stratejik liderlikten hasta deneyimine kadar çok yönlü yetkinliklerle donatılmış liderler olmak zorunda. Bu dönüşüm, sağlık yönetimi eğitiminden sahadaki uygulamalara kadar her şeyi yeniden düşünmemizi gerektiriyor.

Kıymetli katılımcılar,

Dijitalleşmenin hızla dönüştürdüğü dünyada, sadece teknolojiye değil, insani değerlere, etik ilkelere ve küresel sorumluluklara da sarılmak zorundayız. Bu noktada, sizlerle ortak bir vicdani duruşumuzu da paylaşmak istiyorum:

Bugün burada, Gazze’de devam eden insanlık dışı saldırıları ve sivillere yönelik katliamları derin bir üzüntüyle kınıyoruz.

Her gün sağlık altyapılarının hedef alındığı, çocukların, kadınların, sağlık çalışanlarının yaşam haklarının ihlal edildiği bir vahşet yaşanıyor. Bu durum, sadece bir savaş değil; açık bir soykırımdır. Sağlık yönetimi öğrencileri olarak insan hayatını önceleyen bir mesleğe hazırlanıyoruz. Bu yüzden sessiz kalmak, mesleki etikle bağdaşmaz.

Gazze halkının yanındayız.

Sağlığa erişimin temel bir insan hakkı olduğunu bir kez daha yüksek sesle vurguluyoruz.

Değerli öğrenciler,

Unutmayın ki sizler sadece sistemin yöneticileri değil, vicdanın taşıyıcıları olacaksınız. Bugünkü oturumlar, sadece mesleki yetkinliklerinizi değil; aynı zamanda sorumlu vatandaşlık ve evrensel etik farkındalığınızı da pekiştirecek.

Bu güzel organizasyonun gerçekleşmesinde emeği geçen tüm paydaşlara, üniversitelerimize, değerli konuşmacılarımıza ve sevgili öğrencilere en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Kongremizin sağlık yönetimi camiasına ışık tutmasını, gençlerimize ilham vermesini diliyorum. Hepinize başarılarla dolu bir kongre dilerim.

Saygılarımla,

Doç. Dr. Halil Şengül

Kongre EşBaşkanı

İçindekiler

Bireylerin COVID-19 Döneminde Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	3
Türkiye’de ve KKTC’de Sağlık Yönetimi Eğitimi Veren Lisans ve Önlisans Programlarının Profili.....	5
Sağlık Çalışanlarının Sağlık Turizmi Farkındalık Düzeyleri: Bir Şehir Hastanesi Örneği.....	7
Bir Vakıf Üniversitesi Öğrencilerinin Yeşil Kültür Düzeyinin İncelenmesi	11
Türkiye’de Sağlık Turizmi Alanında Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi	13
Sağlık Hizmetlerinde Ekonomik Değerlendirme Tekniklerinin Önemi	15
Çocuk ve Yoksulluk Alanında Yazılan Tezlerin Bibliyometrik İncelemesi.....	17
Ebeveynlerin Çocuk Sağlığı Hizmetlerinin Kalitesine Yönelik Beklenti ve Algılarının Değerlendirilmesi	19
Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri; Kesitsel Bir Araştırma	21
Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Gelecek Kaygısının Sosyo-Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi.....	23
Sağlık Çalışanlarında Etik Liderlik ve Örgütsel Ustalığın İncelenmesi: İstanbul İli Örneği... 25	
Küresel Halk Sağlığı Sorunları Üzerine Bir Değerlendirme.....	27
Otizm ve Ekran Bağımlılığı Konulu Bilimsel Yayınların Sistematiik Olarak İncelenmesi.....	29
Paydaş Bakış Açısıyla Sağlık Çalışanlarının Beyin Göçü: X’de İçerik Analizi	32
Bireylerin PCR Testi Yaptırma ve Covid-19 Anksiyete Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	34
Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Düzeylerinin Kişilik Tiplerine Göre İncelemesi	36
Çekya’nın Sürdürülebilirlik Performansı: Hedeflerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi	38
Sağlık Çalışanlarında İşyeri Nezaketsizliğinin İşten Ayrılma Niyetine Etkisinde Tükenmişliğin Aracı Rolü: Kocaeli Örneği	42
Türkiye’de Uzaktan Sağlık Hizmetleri Alanında Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi.....	44
Pandemi Sürecinde Hemşirelerin Stres Düzeylerinin Ölçülmesine Yönelik Bir Çalışma Ağrı İli Örneği	46
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Çerçevesince Türkiye’nin Sağlık İlişkili Hedeflerinin Mevcut Durum Analizi.....	48
Hekim Sadakati ve Bu Sadakati Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi.....	50
Afet Durumlarında Meydana Gelen Sağlık Kayıplarının ve Ekonomik Etkilerine İlişkin Bilimsel Yayınların Sistematiik Olarak İncelenmesi	53
Somali Sağlık Sistemi Yapılanması	56

Hekimlerin Şiddete Karşı Güvenlik ve Güven Algılarının Defansif Tıp Tutumlarına Etkisinde Uzmanlık Dallarının Moderatör Etkisi.....	58
Yapay zeka işleri kolaylaştırıyor mu? Yoksa sağlıkta eşitsizlikleri daha mı görünür kılıyor? 60	
Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin 6 Şubat Depremleri Akut Dönemi ile 6 Ay Sonrasında Gelecek Kaygısı Düzeylerinin İncelenmesi	62
Erişkinlerde Akılcı İlaç Kullanımının Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi	64
Bireylerin Yeşil Hastane Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi.....	66
ABSTRACT	67
Termal Sağlık Turizmi Destinasyon İmajı, Ulaşılabilirlik ve Yeniden Ziyaret Etme Niyeti Arasındaki İlişki: Sağlık Bakanlığı Kaplıca İşletme Ruhsatlı Termal Tesisler Üzerinde Bir Uygulama	68
Sağlık Hizmetlerinde Beyaz Kod Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2010-2023).....	70
Hasta Güvenliği Kültürü ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2019-2023)...	72
Hasta Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi: Özel Bir Hastane Örneği	74
Borsada Hisseleri İşlem Gören Sağlık Ve İlaç İşletmelerinin Pandemi Öncesi Ve Pandemi Dönemi Finansal Performans Değerlendirmesi	76
Sağlık Kurumlarının Ruh Sağlığı Farkındalığına Yönelik Sosyal Medya Paylaşımlarının İçerik Analizi: X’de Dünya Ruh Sağlığı Günü Örneği	78
Sağlık Yönetimi Bölümünde Eğitim Gören Öğrenciler İle İlgili Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi.....	80
Ülkelerin Coğrafi Bölgeler Çerçevesince Sürdürülebilir Kalkınma Göstergelerine Göre Sağlık Hedefleri Açısından Değerlendirilmesi.....	82

Bireylerin COVID-19 Döneminde Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Asude Erkolcu¹

Gökhan Aba²

Giriş-Amaç: Günümüzde toplumların kültürel yapılarıyla geleneksel ve tamamlayıcı tıbbın (GETAT) uyumlu olması, daha düşük maliyetli ve kolay ulaşılabilir olması, daha az girişimsel işlem barındırması, modern tıbbın tam olarak çare olamadığı durumlara ve COVID-19'a umut olarak görülmüş, bu nedenle bu ve benzeri alanlarda GETAT uygulamalarına yönelim artmıştır ve neredeyse hayatın bir parçası haline gelmiştir. Yaşadığımız COVID-19 salgını, bireylerin doğrudan yaşamlarını etkilemekle beraber tıbbi tedavi uygulamalarının tercihlerini etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada COVID-19 döneminde bireylerin GETAT yönelimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Kocaeli il merkezinde yaşayan bireylerdir. Örneklem grubunu ise Kocaeli il merkezinde yaşayan 18 yaş üstü 386 birey oluşturmuştur. Anketler kolayda örneklem yöntemiyle yüz yüze uygulanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Sosyo-demografik bilgi formu, ikinci bölümde "Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği" yer almıştır. Anket verileri NCSS (Number Cruncher Statistical System) 2007 (Kaysville, Utah, USA) programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan bireyler %77,9'u (n=300) Covid-19 için geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına yöneldiği belirlenmiştir. Bu uygulamaların %72,7 (n=218) biyolojik uygulamalar, %39,3 (n=118) temizlik-hijyen %18,7 (n=56) bilişsel-davranışsal uygulamalar ve %1,3 (n=4) manüpilet uygulamaların oluşturduğu bulunmuştur. Yaş ile modern tıba karşı memnuniyetsizlik puanı arasında pozitif yönlü (yaş arttıkça puan artan) 0,104 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı ilişki belirlenmiştir (r:0,104; p=0,041; p<0,05). Cinsiyete göre modern tıba karşı memnuniyetsizlik puanları, erkelerin puanı kadınlardan yüksek bulunmuştur. Eğitim durumuna göre modern tıba karşı memnuniyetsizlik puanları arasında üniversite mezunlarının puanları ilkökul (p=0,003) ve lise (p=0,015) mezunlarından düşük belirlenmiştir (p<0,05). Katılımcıların modern tıba karşı memnuniyetsizlik puanları, GETAT uygulayanların uygulamayanlara göre yüksektir.

Sonuç: Bireylerin COVID-19 pandemi döneminde GETAT uygulamaları kullandıkları görülmüştür. Sonuç olarak, GETAT yardımcı bir tedavi yöntemi olsa da bilinçli kullanılması gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle, bireylere GETAT uygulamaları konusunda eğitimler verilmeli ve yeterli donanıma sahip olmayan bireyler tarafından uygulanmaması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: COVID-19 1, Pandemi 2, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp 3

¹Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü (YL) (Tezli), aserkolcu@gmail.com, Orcid: 0009-0003-4145-851X

²Doç.Dr, Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi, gokhanaba20@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-4742-3217

Investigation of Individuals' Attitudes Towards Traditional and Complementary Medicine Practices in the COVID-19 Period

Asude Erkolcu¹

Gökhan Aba²

Introduction - Purpose: Today, the compatibility of traditional and complementary medicine (TCM) with the cultural structures of societies, its lower cost and easy accessibility, and less interventional procedures have been seen as a hope for COVID-19 and conditions that modern medicine cannot fully remedy, so the tendency towards TCM practices in these and similar areas has increased and has become almost a part of life. Although the COVID-19 pandemic we are experiencing directly affects the lives of individuals, it is thought that it may affect the preferences of medical treatment practices. In this study, it was aimed to determine the TCM orientations of individuals during the COVID-19 period.

Methods: The population of the study consists of individuals living in Kocaeli city center. The sample group consisted of 386 individuals over the age of 18 living in Kocaeli city center. The questionnaires were applied face-to-face using convenience sampling method. The questionnaire consists of two parts. Socio-demographic information form was included in the first part and "Traditional and Complementary Medicine Attitude Scale" was included in the second part. The survey data were analyzed with NCSS (Number Cruncher Statistical System) 2007 (Kaysville, Utah, USA) program.

Results: It was determined that 77.9% (n=300) of the individuals participating in the study turned to traditional and complementary medicine practices for Covid-19. It was found that 72.7% (n=218) of these practices were biological practices, 39.3% (n=118) cleaning-hygiene, 18.7% (n=56) cognitive-behavioral practices and 1.3% (n=4) manipulative practices. There was a statistically significant relationship between age and dissatisfaction with modern medicine at the level of 0.104 (r:0.104; p=0.041; p<0.05). According to gender, the scores of dissatisfaction with modern medicine were higher in men than in women. Among the scores of dissatisfaction with modern medicine according to educational status, the scores of university graduates were lower than those of primary school (p=0.003) and high school (p=0.015) graduates (p<0.05). Participants' dissatisfaction scores against modern medicine were higher among those who practiced TCM than those who did not.

Conclusion: It was observed that individuals used TCM practices during the COVID-19 pandemic period. In conclusion, although TCM is an auxiliary treatment method, it is thought that it should be used consciously. Therefore, individuals should be trained on TCM applications and it is recommended that they should not be applied by individuals who are not adequately equipped.

Keywords: COVID-19, Pandemic, Traditional and Complementary Medicine

Türkiye’de ve KKTC’de Sağlık Yönetimi Eğitimi Veren Lisans ve Önlisans Programlarının Profili

Büşra Akça¹

Gökhan Aba²

ÖZET

Amaç: Son yıllarda, Türkiye’de sağlık yönetimi eğitim veren çok sayıda lisans ve önlisans programı açılmıştır. Çalışma Türkiye’de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde sağlık yönetimi eğitimi veren lisans önlisans programlarının profilini çıkarmak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Türkiye’de ve KKTC’de sağlık yönetimi eğitimi veren lisans ve önlisans programları taranmıştır. Çalışmanın verileri YÖK Atlas veri tabanı ve 2023 YKS Tercih Klavuzundan alınmıştır.

Bulgular: Türkiye ve KKTC’de, lisans ve önlisans düzeyinde sağlık yönetimi eğitimi veren toplam 134 üniversite bulunmaktadır (Türkiye’de 130 üniversite, KKTC’de 4 üniversite). Sağlık yönetimi lisans eğitim 80 üniversitede verilmektedir. 78 üniversitede örgün öğretim, 2 üniversitede ise açıköğretim fakültesinde eğitim vermektedir. Sağlık kurumları işletmeciliği programları ise 56 üniversitede bulunmaktadır. 53 üniversitede örgün öğretim, 3 üniversitede açıköğretim fakültesinde eğitim vermektedir. 53 üniversitede 70 sağlık kurumları işletmeciliği programı bulunmaktadır (Bazı üniversitelerde birden fazla önlisans programının bulunmaktadır). 9 üniversitede 2. öğretim lisans, 15 üniversitede ise 2. öğretim önlisans programı yer almaktadır. Lisans bölümlerinin 9’u ulusal/uluslararası düzeyde akredite edilmiş olup, 3 üniversitede ise İngilizce eğitim verilmektedir. Sağlık yönetimi bölümleri ve sağlık kurumları işletmeciliği programları farklı fakülte yüksekokul ve meslek yüksekokulu altında yer almaktadır.

Sonuç: Sonuç olarak Türkiye’de lisans ve önlisans program sayılarının yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin staj/uygulama imkanlarının kısıtlı olması ve mezuniyet sonrası iş bulma kaygıları göz önünde tutulduğunda yeni bölüm ve programların açılmaması ve kontenjanların azaltılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Türkiye 1, KKTC 2, Lisans 3, Önlisans 4, Sağlık Yönetimi 5

¹Sağlık Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi Büşra Akça, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü, busragezici16@gmail.com, Orcid: [0000-0003-2449-6074](https://orcid.org/0000-0003-2449-6074)

²Doç.Dr.Gökhan Aba, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü, gaba@bandirma.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4742-3217

Profile of Undergraduate and Associate Degree Programs Providing Health Management Education in Turkey and TRNC

Büşra Akça¹

Gökhan Aba²

ABSTRACT

Aim: In recent years, a large number of undergraduate and associate degree programs providing health management education have been opened in Turkey. This study was conducted to profile the undergraduate and associate degree programs providing health management education in Turkey and the Turkish Republic of Northern Cyprus.

Methods: Undergraduate and associate degree programs providing health management education in Turkey and TRNC were screened. The data of the study were taken from YÖK Atlas database and 2023 YKS Preference Guide.

Results: There are 134 universities in Turkey and TRNC (130 universities in Turkey and 4 universities in TRNC) offering undergraduate and associate degree level health management education. Health management undergraduate education is given in 80 universities. 78 universities offer formal education and 2 universities offer open education programs. Health institution management programs are available in 56 universities. 53 universities provide formal education and 3 universities provide education in open education faculties. There are 70 health institutions management programs in 53 universities (Some universities have more than one associate degree program). There are 2nd education undergraduate programs in 9 universities and 2nd education associate degree programs in 15 universities. Nine of the undergraduate programs are nationally/internationally accredited and 3 universities offer education in English. Health management departments and health institution management programs are located under different faculties, colleges and vocational schools.

Conclusion: As a result, the number of undergraduate and associate degree programs in Turkey is high. Considering the limited internship/practice opportunities of students and their concerns about finding a job after graduation, it is thought that new departments and programs should not be opened and quotas should be reduced.

Keywords: *Turkey 1, KKTC 2, Bachelor's degree 3, Associate Degree 4, Health Management 5*

Sağlık Çalışanlarının Sağlık Turizmi Farkındalık Düzeyleri: Bir Şehir Hastanesi Örneği

Büşra Bahar Arapoğlu¹

Aysun Danayiyen²

ÖZET

Amaç: Günümüzde sağlık turizmi, gelir ve katılımcı sayısı bakımından önemli bir turizm çeşidi haline gelmiştir. Öyle ki sektöre katkı sunması açısından Şehir Hastaneleri sağlık turizmine uygun alt yapı ile donatılmaktadır. Bu çalışma, gün geçtikçe önem kazanan sağlık turizmi hakkında şehir hastanesi personelinin, sağlık turizmi bilgi düzeyini ve farkındalık düzeylerini ölçmek ve bu konuda sağlık personellerine bir farkındalık oluşturmaya amacı ile yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte planlanan bu çalışmanın evreni bir şehir hastanesinde çalışan sağlık ve idari personelden oluşmaktadır. Çalışmanın verileri yüz yüze anket yöntemi ile toplanmıştır. Anketin birinci bölümünde katılımcıların demografik bilgilerini elde etmeyi sağlayan, araştırmacılar tarafından hazırlanan 20 soru yer almaktadır. Anketin ikinci bölümü katılımcıların sağlık turizmi farkındalık düzeylerini ölçmeyi sağlayacak Dağlı (2021) tarafından hazırlanan 22 soruluk “Sağlık Turizmi Farkındalık Ölçeği” ne yer verilmiştir. Normallik dağılımına uymayan veriler SPSS 24. İstatistik programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların büyük çoğunluğu (%88,1) sağlık turizminin önemli bir sektör olduğunu ve tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’ de de sağlık turizmi girişimciliği gittikçe arttığını düşünmektedir. Sağlık turizmi farkındalık ölçeğine uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda beş boyut tespit edilmiştir. Boyutlar Sağlık Turizmi Bilgi Düzeyi (Ort:2,9), Sektörün Ülkeye Etkisi (Ort:3,6), Sektörün Genel Değerlendirilmesi (Ort: 3,1), Sektörün İmajı (Ort:3,1), Kurumsal Yeterlilik (Ort:3,3) olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin toplam açıklayıcılığı %68,15’tir. Yapılan güvenirlik analizi sonucunda ölçek boyutlarının güvenirliği 0,744-0,808 arasında değişmektedir. Değişkenler arasındaki ilişkilerin ortaya çıkarılması için yapılan spearman korelasyon analizi sonuçlarına göre yaş ile sektörün etkisi ($r=0,345$, $p<0,001$) ve kurumsal yeterliliği ($r=0,397$, $p<0,001$) arasında pozitif yönlü, anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Benzer şekilde mesleki tecrübe ile sektörün ülkeye etkisi ($r=0,449$, $p<0,001$) ve kurumsal yeterlilik ($r=0,307$, $p<0,001$) arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi ile sektörün ülkeye etkisi arasında anlamlı, pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,437$, $p<0,003$). Sağlık turizmi ile ilgili bir birimde çalışanlar ile sektörün önemli olduğunu düşünenler ($r=0,362$, $p<0,001$) ve sektörün ülkeye etkisi ($r=0,279$, $p<0,05$) arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Sağlık turizmi ile ilgili eğitim almış olmak ile konu ile ilgili bilgi düzeyi pozitif yönlü anlamlı bir ilişki göstermektedir ($r=0,379$, $p<0,001$). Dahası sağlık turizmi ile ilgili bir birimde çalışmış olanlar tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’ de de sağlık turizmi girişimciliğinin gittikçe arttığını düşünmektedir ($r=0,386$, $p<0,001$).

Sonuç: Katılımcıların sağlık turizmi bilgi düzeyi ortalaması diğer tüm boyutlara göre en düşüktür (2,9). Sağlık turizmi ile ilgili eğitimler hem konu ile ilgili bilgi düzeyini artırırken hemde sektörün ülke için önemi ve ülke ekonomisine etkisi konusundaki farkındalığıda artmaktadır. Benzer biçimde sağlık sektöründe tecrübe ve eğitim seviyesi arttıkça sektörün ülke için etkisinin farkına daha fazla varılmaktadır. Katılımcılar bir şehir hastanesi çalışanı olmalarına rağmen sağlık turizmi ile ilgili eğitim almış olanların oranı çok düşüktür. Tüm bu sonuçlar kuruluş amaçları arasında ülke sağlık turizmine katkı sağlamak olan şehir hastanelerinde sağlık turizmi ile ilgili eğitimlere ağırlık verilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Sağlık Turizmi, Sağlık Turizmi farkındalığı, Sağlık Turizmi Bilgi düzeyi, Şehir hastanesi

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi ABD, b.b.a19922014@gmail.com

²Dr.Öğr. Üye. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, .Sağlık Yönetimi Bölümü, aysun.danayiyen@izu.edu.tr , Orcid: 0000-0002-4782-5697

HEALTH TOURISM AWARENESS LEVELS OF HEALTH WORKERS: THE CASE OF A CITY HOSPITAL

Büşra Bahar Arapoğlu¹

Aysun Danayiyen²

ABSTRACT

Aim: Today, health tourism has become an important type of tourism in terms of income and number of participants. In fact, City Hospitals are equipped with infrastructure suitable for health tourism in order to contribute to the sector. This study was conducted to measure the level of health tourism knowledge and awareness of the city hospital staff about health tourism, which is gaining importance day by day, and to raise awareness of health personnel on this issue.

Methods: The population of this descriptive and cross-sectional study consists of health and administrative staff working in a city hospital. The data of the study were collected by face-to-face questionnaire method. The first part of the questionnaire includes 20 questions prepared by the researchers to obtain demographic information of the participants. The second part of the questionnaire includes the 22-question "Health Tourism Awareness Scale" prepared by Dağlı (2021) to measure the health tourism awareness levels of the participants. Data that did not comply with normality distribution were analyzed with SPSS 24. statistical program.

Results: The majority of the participants (88.1%) think that health tourism is an important sector and that health tourism entrepreneurship is increasing in Turkey as in the whole world. As a result of the exploratory factor analysis applied to the health tourism awareness scale, five dimensions were identified. The dimensions were named as Health Tourism Knowledge Level (Mean: 2.9), Impact of the Sector on the Country (Mean: 3.6), General Evaluation of the Sector (Mean: 3.1), Image of the Sector (Mean: 3.1), Institutional Competence (Mean: 3.3). The total explanatory power of the scale is 68.15%. As a result of the reliability analysis, the reliability of the scale dimensions varies between 0.744-0.808. According to the results of the spearman correlation analysis conducted to reveal the relationships between the variables, a positive and significant relationship was found between age and the impact of the sector ($r=0.345$, $p<0.001$) and institutional competence ($r=0.397$, $p<0.001$). Similarly, there is a significant positive relationship between professional experience and the impact of the sector on the country ($r=0.449$, $p<0.001$) and institutional competence ($r=0.307$, $p<0.001$). There is a significant, positive relationship between education level and the impact of the sector on the country ($r=0.437$, $p<0.003$). There is a significant positive relationship between those who work in a unit related to health tourism and those who think that the sector is important ($r=0.362$, $p<0.001$) and the impact of the sector on the country ($r=0.279$, $p<0.05$). Having received training on health tourism and the level of knowledge on the subject show a significant positive relationship ($r=0.379$, $p<0.001$). Moreover, those who have worked in a unit related to health tourism think that health tourism entrepreneurship is increasing in Turkey as in the whole world ($r=0.386$, $p<0.001$).

Conclusion: The mean level of health tourism knowledge of the participants was the lowest (2.9) compared to all other dimensions. Trainings on health tourism increase the level of knowledge on the subject and also increase the awareness of the importance of the sector for the country and its impact on the country's economy. Similarly, as the level of experience and education in the health sector increases, the impact of the sector for the country is more recognized. Although the

participants are employees of a city hospital, the rate of those who have received training on health tourism is very low. All these results show that city hospitals, which have among their founding objectives to contribute to the country's health tourism, should focus on training on health tourism.

Keywords: Health Tourism, Health Tourism Awareness, Health Tourism Knowledge Level, City Hospital

Bir Vakıf Üniversitesi Öğrencilerinin Yeşil Kültür Düzeyinin İncelenmesi

Ceren Sakın¹

Muhammed İkbâl Eşe¹

Aysun Danayiyen²

ÖZET

Amaç: Çevre sorunları, günümüzde ülkemizin ve dünyanın en önemli konuları arasında yer almaktadır. Öğrencilerin geleceğin karar vericileri olduğu göz önünde bulundurulduğunda; öğrendikleri, çevre hakkında ne düşündüklerini ve çevreye karşı nasıl davrandıklarını anlamak için çevre araştırmalarına odaklanmak önemlidir. Bu çalışmanın amacı CambridgelFA tarafından "2020 İyi Yönetişim, Sürdürülebilirlik ve Yeşil Kampüs" kategorisinde ödül almış bir vakıf üniversitesi öğrencilerinin yeşil kültür düzeyini ölçmektir.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tipte planlanan araştırmada yüzyüze anket yöntemiyle veriler toplanmıştır. Örneklem büyüklüğü %95 güven aralığında %5 hata payı ve 0.50 görülüş olasılığına göre formülle hesaplanmıştır. Toplamda 147 öğrenciye ulaşılmış, normal dağılım gösteren bulgular SPSS 24 programı ile parametrik testlere tabi tutulmuştur.

Bulgular: Katılımcıların %76,2'si kadın, %53,1'i 0-5500 arası gelire sahip, %53,7'si sağlık bilimleri fakültesi öğrencisi ve %49'u 2.sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin %41,5'i günde 3-4 saat boş vakitleri olduğunu, %53,1'i sosyal bir projede görev almadığını, %70,1'i bir kulübe üye olduğunu belirtmiştir. %42,2'si sosyalleşmek için bir kulübe veya sosyal projeye katıldığını belirtirken, %25,2'si bölümüyle ilgili olduğu için katıldığını söylemektedir. Yeşil kültür ölçeğine yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin açıklayıcılığı %67 dir. Ölçek çevresel endişe, çevresel farkındalık ve çevresel davranış olarak üç boyuta ayrılmıştır. Boyutların ortalamaları sırasıyla 3,1, 3,5 ve 4,02'dir. Yapılan korelasyon analizine göre çevresel farkındalık ile cinsiyet ($r= 0,314$, $p<0,000$) arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Benzer biçimde çevresel davranış ile cinsiyet ($r=0,164$, $p<0,05$) arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin çevresel farkındalığı yapılan t testi sonucuna göre de anlamlı olarak daha yüksektir. Çevresel farkındalık ile sınıf düzeyi ($r=-0,166$, $p<0,05$) arasında negative yönlü istatistiksel anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Sonuç: Durhan ve arkadaşlarının 2022 yılında yaptığı araştırmada da kız katılımcıların erkek katılımcılara nazaran daha yüksek çevresel farkındalık ve davranış geliştirdiği gözlemlenmiştir Yeşil Kültür Ölçeği mevcut örneklem grubundaki katılımcıların yeşil kültür düzeyinin ortalamanın üstünde olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin yeşil kültür düzeyi yapılacak eğitim programları ve kulüp aktiviteleri ile daha da artırılabilir. Farklı örneklem gruplarının yeşil kültür düzeylerinin incelenmesi çevresel farkındalık ve çevresel davranış durumlarının analizlerinin genişletilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Yeşil kültür, Üniversite öğrencileri, çevresel farkındalık, çevresel endişe, çevresel davranış

¹Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü

²Dr.Öğr. Üye. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, .Sağlık Yönetimi Bölümü, aysun.danayiyen@izu.edu.tr , Orcid: 0000-0002-4782-5697

Investigation of the Green Culture Level of Students of a Foundation University

Ceren Sakın¹

Muhammed İkbāl Ese¹

Aysun Danayiyen²

ABSTRACT

Objective: Environmental issues are among the most important issues in our country and the world today. Considering that students are the decision makers of the future, it is important to focus on environmental research to understand what they learn, what they think about the environment and how they behave towards the environment. The aim of this study is to measure the level of green culture of the students of a foundation university awarded by CambridgeIFA in the category of "2020 Good Governance, Sustainability and Green Campus".

Method: In this descriptive cross-sectional study, data were collected by face-to-face survey method. The sample size was calculated with the formula according to the 95% confidence interval, 5% margin of error and 0.50% probability of occurrence. A total of 147 students were reached and the normally distributed findings were subjected to parametric tests with SPSS 24 program.

Results: 76.2% of the participants were female, 53.1% had an income between 0-5500, 53.7% were health sciences faculty students and 49% were 2nd year students. 41.5% of the students stated that they had 3-4 hours of free time a day, 53.1% stated that they did not take part in a social project, 70.1% stated that they were members of a club. 42.2% stated that they joined a club or social project to socialize, while 25.2% said that they joined because it was related to their department. As a result of the exploratory factor analysis of the green culture scale, the explanatory power of the scale is 67%. The scale is divided into three dimensions: environmental concern, environmental awareness and environmental behavior. The mean scores of the dimensions are 3.1, 3.5 and 4.02 respectively. According to the correlation analysis, a significant positive relationship was found between environmental awareness and gender ($r=0.314$, $p<0.000$). Similarly, a significant positive correlation was found between environmental behavior and gender ($r=0.164$, $p<0.05$). According to the t-test results, the environmental awareness of female students is significantly higher. A negative statistically significant relationship was found between environmental awareness and grade level ($r=-0.166$, $p<0.05$).

Conclusion: In the study conducted by Durhan et al. in 2022, it was observed that female participants developed higher environmental awareness and behavior than male participants. The Green Culture Scale shows that the green culture level of the participants in the current sample group is above average. The green culture level of students can be further increased through educational programs and club activities. It is recommended to examine the green culture levels of different sample groups and to expand the analysis of environmental awareness and environmental behavior.

Key words: Green culture, University students, environmental awareness, environmental concern, environmental behavior

Türkiye’de Sağlık Turizmi Alanında Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi

Ece Şen¹

Nisa Akanlı¹

Hilal Nart¹

Rukiye Güzeldere¹

Gülay Ekinci²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Türkiye’de sağlık turizmi alanında yapılan tez çalışmalarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma için veriler Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından “sağlık ve turizm, sağlık turizmi” anahtar kelimeleriyle 15 Ekim 2023- 30 Ekim 2023 tarihleri arasında tarama yapılarak toplanmıştır. Bu tarama sonucunda 208 tez ile bu tezlerin künye bilgilerine ulaşılmıştır. Tam metinlerine ulaşılan tez sayısı ise 203’tür. Araştırma verilerin retrospektif olarak incelenmesine dayanan tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmada ikincil veriler kullanılması nedeniyle Etik Kurul izni alınmamıştır.

Bulgular: Sağlık turizmi alanında yapılan tezlerin incelenmesinde, tez türüne göre; %12’si doktora tezi, %88’i yüksek lisans tezidir. Danışmana göre; %12’si doktor öğretim üyesi, %21 doçent, %67 profesör ile birlikte tez süreci tamamlanmıştır. Yıllara göre dağılım ise 1992-2000 yılları arasında %4, 2001-2005 yılları arasında tez çalışması yürütülmemiştir. 2006-2010 yılları arasında %4, 2011-2015 yılları arasında %25, 2016-2023 yılları arasında ise %67 tez çalışması yürütülmüştür. Anabilim dallarına göre tezlerin %25’i Sağlık Yönetimi ilişkili anabilimdallarında yazılmış; %75’i diğer anabilim dallarınca ele alınmıştır. Bu tezlerden doktora tezlerinin %18’i Sağlık Yönetimi ilişkili, %88’i diğer anabilim dallarında yazılmıştır. Yüksek lisans tezlerinin ise %27’si Sağlık Yönetimi ilişkili anabilim dallarında yazılırken; %73’ü diğer anabilimdallarında yazılmıştır.

Sonuç: Araştırma sonuçlarına göre sağlık turizmi konulu tezlerin ağırlıkla yüksek lisans düzeyinde ve professor ünvanındason altı yılda çalışıldığı tespit edilmiştir. Bu alanda yazılan tezlerin ise dört biri sağlık Yönetimi ilişkili anabilimdallarınca gerçekleştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sağlık Turizmi, Tezler, Bibliyometrik İnceleme

¹Lisans öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,050522022@std.izu.edu.tr,.

²Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, ekincigulay@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4773-4821>

Examination of Theses Made in the Field of Health Tourism in Turkey

Ece Şen¹

Nisa Akanlı¹

Hilal Nart¹

Rukiye Güzeldere¹

Gülay Ekinci²

ABSTRACT

Aim: This research was conducted to examine the thesis studies on health tourism in Turkey.

Methods: Data for the research were collected from the Council of Higher Education National Thesis Center Database by scanning with the keywords "health tourism" between 15 October 2023 and 30 October 2023. As a result of this scanning, 208 theses and their citation information were accessed. The number of theses whose full texts are available is 203. The research is a descriptive research based on retrospective analysis of data. Ethics Committee permission was not obtained due to the use of secondary data in the research.

Results: In examining the theses written in the field of health tourism, according to the type of thesis; 12% are doctoral theses and 88% are master's theses. According to the consultant; The thesis process was completed with 12% doctor faculty members, 21% associate professors, and 67% professors. The distribution by years is 4% between 1992-2000, and no thesis work was carried out between 2001-2005. 4% thesis studies were carried out between 2006-2010, 25% between 2011-2015, and 67% between 2016-2023. According to the departments, 25% of the theses were written in Health Management-related departments; 75% of them were handled by other departments. Of these, 18% of the doctoral theses were written related to Health Management, and 88% were written in other departments. While 27% of master's theses are written in Health Management-related departments; 73% were written in other departments.

Conclusion: According to the results of the research, it has been determined that theses on health tourism have been studied mainly at the master's level and the title of professor in the last six years. One in four of the theses written in this field were carried out by departments related to Health Management.

Keywords: Health Tourism, Theses, Bibliometric Review

Sağlık Hizmetlerinde Ekonomik Değerlendirme Tekniklerinin Önemi

Eda Nur Orun¹

Dolunay Özlem Zeybek²

ÖZET

Amaç: Günümüzde yaşlı nüfusun hızla artması, sağlık teknolojisinin gelişmesi, kronik ve bulaşıcı hastalıklar gibi pek çok sorun bireylerin sağlık hizmetlerine olan ihtiyaçlarının artmasına neden olmuştur. Fakat sağlık hizmetlerine ayrılan kaynaklar sınırlıdır ve artan ihtiyaçları karşılaması mümkün değildir. Bu nedenle kaynakların verimli ve etkili bir şekilde kullanılarak, ihtiyaçlar arasında önceliklendirme yapılması gerekmektedir. Ekonomik değerlendirme teknikleri alternatif stratejilerin maliyet ve sonuçlarını karşılaştırarak, karar vericilere yol gösterir. Bu kapsamda çalışmada sağlık hizmetlerinde ekonomik değerlendirme teknikleri incelenerek öneminin ortaya konması amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışma kapsamında sağlık hizmetlerinde ekonomik değerlendirme teknikleri ve önemi, literatür taramasıyla ortaya konmaya çalışılacaktır.

Bulgular: Sağlık hizmetlerinde karar vericilere yol gösterebilmek amacıyla ekonomik değerlendirme tekniklerinin kullanımı her geçen gün artmaktadır. Yeni sağlık teknolojilerinin ortaya çıkması, alternatif müdahalelerinin sayısının artmasına yol açmıştır. Ekonomik değerlendirme teknikleri bu alternatif müdahalelerinin maliyet ve sonuçlarının karşılaştırılmasına olanak sağlar. Literatür incelendiğinde sağlık hizmetlerinde tam (5) ve kısmi (5) ekonomik değerlendirme yöntemleri bulunmaktadır. Tam ekonomik değerlendirmeler maliyet fayda, maliyet etkililik, maliyet yararlanım, maliyet minimizasyon ve maliyet sonuç analizidir. Kısmi ekonomik değerlendirmeler ise maliyet analizi/maliyet karşılaştırması, maliyet sonuç açıklaması, maliyet açıklaması, sonuç açıklaması ve hastalık maliyeti çalışmalarıdır. Tam ekonomik değerlendirme teknikleri alternatif müdahalelerin maliyet ve sonuçlarını birlikte değerlendirirken, kısmi ekonomik değerlendirme teknikleri alternatiflerin maliyetlerini veya sonuçlarını karşılaştırır. Bu teknikler, sınırlı olan sağlık bütçesinin nasıl tahsis edileceğine yönelik kanıt sağlar. Özellikle yeni teknolojilere ayrılacak olan kaynakların tahsisi ve alternatiflerin değerlendirilmesinde kullanılmaktadır.

Sonuç: Dünyada sağlık hizmetlerinde ekonomik değerlendirme çalışmalarının kullanımı her geçen gün artmaktadır. İlaçların geri ödeme listesi kapsamına alınması ve yeni uygulanacak bir tedavi yönteminin eski tedavinin yerine uygulanmaya başlanması gibi belirli konularda ekonomik değerlendirme çalışmalarının yapılması zorunludur. Türkiye’de ise ilaçların geri ödeme listesi kapsamına alınması dışında zorunlu uygulama bulunmamaktadır. Bu nedenle bu çalışmaların başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere sağlık kuruluşlarında yapılması kaynakların etkin ve verimli bir şekilde kullanımını sağlayabilmesi için önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Ekonomik Değerlendirme, Sağlık Ekonomisi, Maliyet Etkililik.

¹Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,

²Araştırma Görevlisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,
dkilit@bandirma.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1219-3308

Importance of Economic Evaluation Techniques in Health Services

Eda Nur Orun¹

Dolunay Özlem Zeybek²

ABSTRACT

Aim: Today, many problems such as the rapid increase in the elderly population, the development of health technology, and chronic and infectious diseases have led to an increase in the needs of individuals for health services. However, the resources allocated to health services are limited and it is not possible to meet the increasing needs. For this reason, it is necessary to prioritize needs by using resources efficiently and effectively. Economic evaluation techniques guide decision makers by comparing the costs and results of alternative strategies. In this context, it is aimed to reveal the importance of economic evaluation techniques in health services by examining them.

Methods: Within the scope of the study, economic evaluation techniques and their importance in health services will be tried to be revealed by literature review.

Results: The use of economic evaluation techniques is increasing day by day in order to guide decision makers in health services. The emergence of new health technologies has led to an increase in the number of alternative interventions. Economic evaluation techniques allow the cost and results of these alternative interventions to be compared. When the literature is examined, there are full (5) and partial (5) economic evaluation methods in health services. The full economic evaluations are cost benefit, cost effectiveness, cost utility, cost minimization and cost outcome analysis. Partial economic evaluations are cost analysis/cost comparison, cost result explanation, cost explanation, result explanation and cost of sickness studies. While full economic appraisal techniques evaluate together the costs and consequences of alternative interventions, partial economic appraisal techniques compare the costs or results of the alternatives. These techniques provide evidence of how the limited health budget will be allocated. It is used especially in the allocation of resources to be allocated to new technologies and in the evaluation of alternatives.

Conclusion: The use of economic evaluation studies in health services in the world is increasing day by day. It is obligatory to carry out economic evaluation studies on certain issues such as the inclusion of drugs in the reimbursement list and the replacement of the old treatment with a new treatment method. In Turkey, on the other hand, there is no mandatory application except for the inclusion of drugs in the reimbursement list. For this reason, it is thought that it is important to carry out these studies in health institutions, especially the Ministry of Health, to ensure the effective and efficient use of resources.

Keywords: Economic Evaluation, Health Economics, Cost Effectiveness.

Çocuk ve Yoksulluk Alanında Yazılan Tezlerin Bibliyometrik İncelemesi

Elvan Albayrak¹

Gülay Ekinci²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Türkiye’de çocuk sağlığını yoksulluk perspektifinden incelemek amacıyla bu alanda yapılan tez çalışmalarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma için veriler Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından “çocuk sağlık yoksulluk” anahtar kelimeleriyle 10 Ekim 2023- 30 Ekim 2023 tarihleri arasında tarama yapılarak toplanmıştır. Bu tarama sonucunda 8 tez ile bu tezlerin künye bilgilerine ve tam metinlerine ulaşılmıştır. Araştırma verilerin geriye dönük incelemesine dayanan tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmada araştırmaya konu tezlerin genel bilgilerine yer verilmiş ve içerik incelemeleri detaylı şekilde gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde Excell programı kullanılmıştır. Araştırmada ikincil veriler kullanılması nedeniyle Etik Kurul izni alınmamıştır.

Bulgular: Çocuk sağlığı alanında yapılan tezlerin incelenmesinde, tez türüne göre; %25’i doktora tezi, %75’i yüksek lisans tezidir. Yıllara göre dağılımında ise tezlerin %37’si 2010-2015 yılları arasında; %25’i, 2016-2020 yılları arasında, %38’i 2021-2023 yılları arasında yapılmıştır. Anabilim dallarına göre tezlerin %25’i Ekonomi, %13’ü İngiliz dili ve Edebiyatı, %38’i Sosyoloji, %12’si Kamu Yönetimi, %12’si Maliye anabilimdallarında yazılmıştır.

Sonuç: Araştırma sonuçlarına göre çocuk sağlığı konulu tezlerin ağırlıkla yüksek lisans düzeyinde ve son 10 yılda ele alındığı tespit edilmiştir. Sosyal hizmet ya da Sağlık Yönetimi alanlarında araştırmaların yokluğu, bu alanlarda çocuk sağlığı ilişkili araştırmaların yapılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Çocuk sağlığı, anabilimdalı, Tez inceleme

¹ Dr. Elvan ALBAYRAK Sosyal Hizmet, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul, elvanalbayrakk@gmail.com, Orcid no:https://orcid.org/0009-0009-7754-5248

² Dr. Öğretim Üyesi, Gülay EKİNCİ İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, ekincigulay@gmail.com, https://orcid.org/0000-0003-4773-4821

Bibliometric Analysis of Theses Written in the Field of Children and Poverty

Elvan Albayrak¹

Gülay Ekinci²

ABSTRACT

Purpose: This research was conducted to examine the thesis studies conducted in this field in order to examine child health from the perspective of poverty in Turkey.

Method: Data for the research were collected from the Council of Higher Education National Thesis Center Database by scanning with the keywords "child health poverty" between 10 October 2023 and 30 October 2023. As a result of this scanning, 8 theses and their imprint information and full texts were accessed. The research is a descriptive research based on retrospective analysis of data. In the research, general information of the theses subject to the research was included and content analysis was carried out in detail. Excel program was used to analyze the data obtained from the research. Ethics Committee permission was not obtained due to the use of secondary data in the research.

Findings: In the examination of theses written in the field of child health, according to the type of thesis; 25% is doctoral thesis and 75% is master's thesis. In terms of distribution by years, 37% of the theses were between 2010 and 2015; 25% was done between 2016-2020, and 38% was done between 2021-2023. According to the departments, 25% of the theses were written in the departments of Economics, 13% in English Language and Literature, 38% in Sociology, 12% in Public Administration, and 12% in Finance.

Result: According to the results of the research, it was determined that theses on child health were mainly discussed at the master's level and in the last 10 years. In the absence of research in the fields of social work or Health Management, it is thought that conducting child health-related research in these fields will contribute to the literature.

Key words: Child Health, Department, Thesis Review

Ebeveynlerin Çocuk Sağlığı Hizmetlerinin Kalitesine Yönelik Beklenti ve Algılarının Değerlendirilmesi

M. Emin Ökmen¹

Fikriye Yılmaz²

ÖZET

Amaç: Sağlık kurumlarında pediatrik sağlık hizmetlerinin kalitesiz olması, düşük ve orta gelirli ülkelerde çocuk morbidite ve mortalitesine katkıda bulunan önemli bir faktördür ve ebeveyn memnuniyetsizliğini de beraberinde getirmektedir. Ebeveyn algısını ortaya çıkarmak, çocuk sağlığı hizmetlerinin işlevselliğini veya kalitesini değerlendirmek için kullanılan önemli bir yöntemdir. Bu çalışmanın amacı, Ankara’da kesitsel saha çalışması ile çocuk sağlığı hizmetlerinin beklenen ve algılanan kalite düzeyini değerlendirmektir.

Gereç Ve Yöntem: Araştırmanın evreni, Ankara’da faaliyet gösteren bir vakıf üniversitesi hastanesinin pediatri polikliniğinden 2022 Nisan-Mayıs aylarında sağlık hizmeti alan 0-18 yaş arası tahmini 2500 çocuğun ebeveyni olarak belirlenmiştir. Çalışmanın örneklem büyüklüğü %95 güven düzeyinde, 0,05 örnekleme hatası ile 384 ebeveyn olarak belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan anket formu 3 bölümden oluşmaktadır; ebeveyn ve çocuğun sosyo-demografik özellikleri, çocuk sağlığı hizmetlerinin kullanımı ve Hastane Hizmet Kalitesi Ölçeği (HEALTHQUAL). Verilerin istatistiksel analizi IBM SPSS 25.0 paket programında tanımlayıcı istatistikler ve hipotez testleri ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya 393 gönüllü ebeveyn katılmıştır. Araştırmaya katılan ebeveynlerin %54,5’i annedir. Araştırma yapılan çocukların %50,1’i kızdır. Çalışmaya katılan ebeveynlerin %85,8’i evli ve birlikte yaşamaktadır. Annelerin eğitim düzeyi çoğunluk olarak lisedir. Ailelerin genel gelir düzeylerine bakıldığında, 8.501 TL ve üzerindedir, bu da çalışmanın %42,7’sini ifade etmektedir. Yapılan çalışmada ailelerin genel çoğunluğu şehir merkezinde ikamet etmektedir. Ebeveynlerin %40,2’sinin en son çocuklarını göturdükleri kurum devlet hastaneleridir. %57,5 çocuğun hizmet aldığı en son birim poliklinik/ayakta tedavi olduğunu belirtmiştir. En son alınan sağlık hizmeti türü ise %62,1 ile tedavi edici sağlık hizmetidir. Ebeveynlerin anketin kalite ile ilgili maddelere verdikleri cevaplarda, kalite beklentilerinin ortalama 5 (çok önemli) puan, kalite algılarının ortalama 4 puan (iyi) olduğu anlaşılmıştır.

Sonuç: Çalışmanın sonuçlarının çocuk sağlığı hizmetlerinin yönetiminde faydalı olabileceği ve gelecek daha kapsamlı araştırmalar için model olabileceği umulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Çocuk sağlığı, Hizmet Kalitesi, Sağlık Hizmeti

¹ Lisans Öğrencisi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: muhammetemin06@hotmail.com

² Profesör Doktor, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: fyilmaz@baskent.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4884-3803

Evaluation Of Parents' Expectations And Perceptions Towards The Quality Of Child Health Services

M. Emin Ökmen³

Fikriye Yılmaz⁴

ABSTRACT

Aim: Poor quality of pediatric healthcare services in healthcare institutions is an important factor contributing to child morbidity and mortality in low- and middle-income countries and brings about parental dissatisfaction. Revealing parental perception is an important method used to evaluate the functionality or quality of child health services. The aim of this study is to evaluate the expected and perceived quality level of child health services through a cross-sectional field study in Ankara.

Methods: The population of the research was determined as the parents of an estimated 2500 children between the ages of 0-18 who received healthcare services from the pediatric outpatient clinic of a foundation university hospital operating in Ankara in April-May 2022. The sample size of the study was determined as 384 parents with a sampling error of 0.05 at a 95% confidence level. The survey form used in the research consists of 3 parts; Socio-demographic characteristics of parent and child, use of child health services and Hospital Service Quality Scale (HEALTHQUAL). Statistical analysis of the data was evaluated with descriptive statistics and hypothesis tests in the IBM SPSS 25.0 package program.

Results: 393 volunteer parents participated in the research. The percentage of mothers participating in this research is 54.5%. More than half, %50.1, of the participated children are girls. In this study, 85.8% of the parents participating are married and living together. The education level of mothers is mostly high school. When we look at the general income level of the families, it is 8,501 TL and above, which represents 42.7% of the study. In the study, the majority of families reside in the city center. The last institution where 40.2% of parents took their children was public hospitals. 57.5% stated that the last unit the child received service was outpatient clinic/outpatient treatment. The last type of health service received was therapeutic health service with 62.1%. In the answers given by the parents to the quality-related items of the survey, it was understood that their quality expectations were an average of 5 points (very important) and their quality perceptions were an average of 4 points (good).

Conclusion: It is hoped that the results of the study may be useful in the management of child health services and serve as a model for future more comprehensive research.

Keywords: Child health, quality of service, health care service

³ Lisans Öğrencisi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: muhammetemin06@hotmail.com

⁴ Profesör Doktor, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: fyilmaz@baskent.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4884-3803

Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri; Kesitsel Bir Araştırma

Esra Cömert¹

Elem Eroğlu²

Halil Şengül³

ÖZET

Amaç; Sağlık hizmetlerinde tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de giderek artan oranlarda dijital uygulamalar yer almaktadır. Sağlık bilimleri fakültesinde öğretim gören öğrenciler mezun olduğunda bu dijital uygulamalar ile karşı karşıya kalacak ve yeterli bilinç, bilgi ve farkındalıkları yoksa sisteme uyumları konusunda güçlükler yaşayacaktır. Bu çalışmanın amacı sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin dijital Okuryazarlık düzeylerini tespit ederek mevcut durumu ortaya koymaktır.

Yöntem; Bu çalışma kesitsel ve tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Bayrakçı ve Narmanlıoğlu (2021) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanan dijital okuryazarlık ölçeği kullanılmıştır. Veriler yüz yüze anket yöntemiyle bir vakıf üniversitesi sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden toplanmıştır. Çalışmada 144 öğrenciden veriler toplanmıştır.

Bulgular; Katılımcıların dijital okuryazarlık düzeyinde bir farklılık arı tespit etmek için yapılan analizde katılımcıların dijital okuryazarlık düzey ortalaması 3,621 olarak tespit edilmiştir. Yapılan Independent Simple T testi sonucu öğrenim durumu ($T=-0,861$; $P=0,391$) ve medeni durumlar ($T=-1,422$; $P=0,157$) arasında dijital okuryazarlık düzeyinde bir farklılık rastlanmamıştır. Yaş değişkenindeki farklılığı tespit etmek için yapılan One Way ANOVA testi sonucu yaş değişkeninde bir farklılık tespit edilememiştir ($F=1,040$ $P=0,402$).

Sonuç; Katılımcıların dijital okuryazarlık düzeyindeki farklılıkları tespit etmek için yapılan analizde katılımcıların dijital okuryazarlığı orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler; Sağlık bilimleri, Öğrenci, Dijital Sağlık

¹İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, comertesra09@gmail.com

²Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Araştırma Görevlisi,

³Doç.Dr., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü

Digital Literacy Levels of Faculty of Health Sciences Students; A Cross-Sectional Study.

Esra Cömert¹

Elem Eroğlu²

Halil Şengül³

Abstract

Objective; As in the whole world in health services, digital applications are increasingly taking place in Turkey. When the students studying in the faculty of health sciences graduate, they will face these digital applications and if they do not have sufficient consciousness, knowledge and awareness, they will have difficulties in adapting to the system. The aim of this study is to determine the digital literacy levels of the students of the faculty of health sciences and to reveal the current situation.

Method; This study is a cross-sectional and descriptive type research. The digital literacy scale developed by Bayrakçı and Narmanlıoğlu (2021) and adapted to Turkish was used as data collection tools in the study. The data were collected from students studying at the faculty of health sciences of a foundation university by face-to-face survey method. Data were collected from 144 students in the study.

Results: In the analysis conducted to detect a difference in the digital literacy level of the participants, the average digital literacy level of the participants was found to be 3.621. As a result of the Independent Simple T test, no difference was found in the level of digital literacy between educational status ($T = -0.861$; $P = 0.391$) and marital status ($T = -1.422$; $P = 0.157$). As a result of the One Way ANOVA test performed to detect differences in age variables, no difference could be detected in the age variable ($F = 1.040$ $P = 0.402$).

Conclusion: In the analysis conducted to determine the differences in the participants' digital literacy levels, it was concluded that the digital literacy of the participants was at a medium level.

Keywords; Health sciences, Student, Digital Health

Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Gelecek Kaygısının Sosyo-Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Ali Arslanoğlu¹

Fatmanur Şener²

Esma Nur Sağlam³

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı bir kamu üniversitesinde eğitim gören sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecekle ilgili kaygılarını sosyodemografik özelliklere göre incelemektir. Çalışmanın önemi ise daha önce sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygıları ile ilgili bir çalışma olmamasıdır. Bu alanda yapılan ilk çalışma olması açısından önem arz etmektedir.

Yöntem: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tiptedir. Araştırmada daha önce geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş olan üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı ölçeği kullanılmıştır. Değişkenlerin farklılıklarını ölçmek için t testi ve ANOVA testi yapılmıştır. Anket yüz yüze uygulanmış, Türkiye’deki bir kamu üniversitesinde eğitim gören sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinden kriterleri karşılayanlar arasından kolayda örneklem yoluyla toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmanın cronbach alpha değeri ,744 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılanların %77,9’unun kadın olduğu %22,1’in ise erkek olduğu görülmektedir. Gelecek kaygısı ortalama puanı 3,19, Gelecek korkusu ortalama puanı 3,07, Gelecekte umutsuzluk 3,46 olarak bulunmuştur.

Sonuç: Yapılan çalışmada sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısı ortalama puanları cinsiyet ve ailelerin gelecekle ilgili kaygı durumları açısından anlamlıdır. Bölüm tercih nedeni ve KYK bursu alma durumları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sadece ikinci sınıflar ve üçüncü sınıflar arasında anlamlı farklılık göstermektedir. Sağlık yönetimi öğrencilerinin gelecek kaygısı ortalama düzeyde bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: sağlık yönetimi, gelecek kaygısı

¹Doç. Dr. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ali.arslanoglu@sbu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4454-0397.

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, fatmanursener11@gmail.com, 009-0001-4274-6925

³Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, saglamesmanur@gmail.com, 0009-0002-4104-1266

Examination of Future Concerns of Health Management Department Students According to Socio-Demographic Characteristics

Ali Arslanoğlu¹

Fatmanur Şener²

Esma Nur Sağlam³

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to examine the future concerns of health management students studying at a state university according to their sociodemographic characteristics. The importance of the research is that no study has been conducted before on the future concerns of health management department students. It is important because it is the first study conducted in this field.

Methods: The research is cross-sectional and descriptive. The future anxiety scale of university students, whose validity and reliability have been previously tested, was used in the study. T test and ANOVA tests were performed to measure the differences of variables. The survey was administered face-to-face and collected through convenience sampling among health management department students studying at a state university in Turkey and meeting the criteria.

Results: The Cronbach alpha value of the study was found to be.744. It is seen that 77.9% of the participants in the research are women and 22.1% are men. The average score of future anxiety was found to be 3.19, the average score of fear of the future was 3.07, and the despair about the future was 3.46.

Conclusion: In the study, the average future anxiety scores of health management department students are significant in terms of gender and families' future anxiety levels. There was no significant difference between the reason for department choice and the status of receiving a KYK scholarship. There is a significant difference only between second graders and third graders. The future anxiety of health management students was found to be at an average level.

Keywords: healthcare Management, anxiety about the future

Sağlık Çalışanlarında Etik Liderlik ve Örgütsel Ustalık İncelenmesi: İstanbul İli Örneği

Sibel Orhan¹

Necibe Filiz Kaya²

Halil Demir³

Furkan Alp⁴

ÖZET

Amaç: Etik liderlik, liderin etik değerlere uygun davranışlar sergilemesi ve bu değerleri takipçilere benimsetmesidir. Örgütsel ustalık ise işletmenin çalışanlarının gelecekte karşılaşılabilecekleri durumlara karşı temkinli olmaları ve bugünün faaliyetlerini koşullara uygun olacak şekilde süreçlerin hazır edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sağlık çalışanlarının etik liderlik algılarının örgütsel ustalık ve örgütsel ustalık alt boyutları üzerinde etkili olup olmadığını belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma 01.07.2022-31.07.2022 tarihleri aralığında İstanbul'da ikamet eden 344 sağlık çalışanından kolayda örnekleme yöntemi ile toplanmıştır. Veriler SPSS 22 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında etik liderliğin örgütsel ustalık ve alt boyutları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisi olup olmadığına yönelik hipotezler geliştirilmiştir.

Bulgular: Demografik özellikler içerisinde medeni durum, yaş ve eğitim düzeyi değişkenleri ile etik liderlik ve örgütsel ustalık arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. ($p<0,005$). Korelasyon analizi sonucuna göre etik liderlik ile örgütsel ustalık ve alt boyutları olan araştırmacı ve yararlanmacı ustalık arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r: 0,580$; $r: 0,570$; $r: 0,546$). Regresyon analizi sonucuna göre ise örgütsel ustalık ve alt boyutları olan araştırmacı ve yararlanmacı ustalık üzerinde pozitif yönlü etkisinin olduğu tespit edilmiştir (%33,7; %32,4, 29,9).

Sonuç: Çalışma sonuçlarına göre etik liderlik ve örgütsel ustalık düzeyleri genellikle bireysel değerler, yaş, eğitim, deneyim ve kişilik özellikleri gibi faktörlerden etkilenmektedir. Etik liderliğin örgütsel ustalığı etkilediği göz önünde bulundurulduğunda ise sağlık yöneticilerinin, etik değerlere sahip olduklarını göstermeleri ve kendi davranış ve kararlarıyla etik değerlere uygun davrandıklarını göstererek çalışanlara ilham kaynağı olmaları gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Etik Liderlik, Örgütsel Ustalık, Sağlık Çalışanları.

¹Sağlık Yönetimi Bilim Uzmanı, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü, sibelorhan09@gmail.com, ORCID:0000-0002-2892-3865

²Öğretim Görevlisi, Şırnak Üniversitesi, Silopi Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, necibe.kaya@sirnak.edu.tr, ORCID:0000-0002-0521-6068

³Öğretim Görevlisi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Akyazı Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, halildemir@subu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9374-9739

⁴Araştırma Görevlisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, furkan.alp@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6007-1212

Investigation of Ethical Leadership and Organisational Ambidexterity in Healthcare Workers: The Case of Istanbul

Sibel Orhan¹

Necibe Filiz Kaya²

Halil Demir³

Furkan Alp⁴

ABSTRACT

Aim: Ethical leadership is characterized by the leader's exhibition of behaviors that align with ethical values and the instillation of these values in followers. Organizational ambidexterity, on the other hand, is defined as the employees' precautionary preparedness for future contingencies and the readiness of today's activities in accordance with conditions. The purpose of this study is to determine whether the ethical leadership perceptions of healthcare professionals have an impact on organizational ambidexterity and its sub-dimensions.

Methods: This study was conducted between 01.07.2022 and 31.07.2022, collecting survey from 344 healthcare professionals residing in Istanbul using a convenience sampling method. The data were analyzed using SPSS 22 statistical software. Within the scope of the study, hypotheses were developed to determine whether ethical leadership has a statistically significant effect on organizational ambidexterity and its sub-dimensions.

Results: Significant differences were found between ethical leadership and organizational ambidexterity in relation to demographic characteristics such as marital status, age, and level of education ($p < 0.005$). According to the correlation analysis results, there was a moderate and positive relationship between ethical leadership, organizational ambidexterity, and its sub-dimensions: investigative ambidexterity and beneficiary ambidexterity ($r: 0.580$; $r: 0.570$; $r: 0.546$). Regression analysis results indicated that ethical leadership had a positive effect on organizational ambidexterity and its sub-dimensions: investigative ambidexterity and beneficiary ambidexterity (33.7%; 32.4%, 29.9%).

Conclusion: According to the results of the study, levels of ethical leadership and organizational ambidexterity are generally influenced by factors such as individual values, age, education, experience, and personality traits. Considering the impact of ethical leadership on organizational ambidexterity, it is imperative for healthcare managers to demonstrate their adherence to ethical values and to inspire their employees by acting in accordance with these values through their own behavior and decisions.

Keywords: *Ethical Leadership, Organizational Ambidexterity, Healthcare Workers.*

Küresel Halk Sağlığı Sorunları Üzerine Bir Değerlendirme

Hayriye Gökçe Bardakçı¹

Yasemin Aslan²

ÖZET

Amaç: Halk sağlığı çalışmalarının temel amacı toplum sağlığını korumak ve geliştirmektir. Toplum sağlığını iyileştirmek, çevrenin korunması, kişisel hijyen konusunda bireylerin eğitilmesi, hastalıkların önlenmesi, yaşam süresi beklentisi ve yaşam kalitesinin artırılması halk sağlığı faaliyetlerinin içerisinde yer alır. Bu çalışmanın amacı Dünya Sağlık Örgütü (DÖS) tarafından ele alınan küresel halk sağlığı sorunlarının derlenmesidir.

Yöntem: Çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılarak DSÖ internet sitesinden küresel halk sağlığı sorunları ile ilgili bilgiler derlenmiştir.

Bulgular: Çalışma kapsamında DSÖ tarafından belirlenen başlıca küresel halk sağlığı sorunlarının; kalp hastalıkları, hipertansiyon, diyabet, kronik obstrüktif akciğer hastalığı gibi bulaşıcı olmayan kronik hastalıklar, obezite, ruh sağlığı sorunları, HIV/AIDS, sıtma, tüberküloz, viral hepatitler, influenza pandemileri gibi bulaşıcı hastalıklar, temel ilaçlara erişim, birinci basamak sağlık hizmetlerinin ayıf olması, sağlık güvencesi, bağışıklama, tropikal hastalıklar, yaşlılık, demans, engellilik, trafik kazaları, kadın, bebek, çocuk ve adolesan sağlığı, iklim değişikliği, hava kirliliği ve antimikrobiyal direnç olduğu tespit edilmiştir. Kardiyovasküler hastalıklar, kanserler, kronik solunum sistemi hastalıkları ve diyabetin dünyada en çok öldüren kronik hastalıklar olduğu ve herşeyin olağan seyrinde ilerlemesi durumunda bulaşıcı olmayan hastalıklar nedeniyle meydana gelen toplam yıllık ölüm sayısının 2030 yılında 55 milyona çıkmasının öngörüldüğü belirtilmiştir. 2019 yılında hava kirliliği, DSÖ tarafından sağlığa yönelik en büyük çevresel risk olarak değerlendirilmiş, 2030 ile 2050 yılları arasında iklim değişikliğinin yetersiz beslenme, sıtma, ishal ve sıcaklık stresinden dolayı yılda 250.000 ek ölüme neden olmasının beklendiği vurgulanmıştır. Günümüzde dünya çapında yaklaşık 37 milyon kişinin HIV ile yaşadığı, özellikle yüksek risk altında olan ve nüfusun yalnızca %10'unu oluşturmalarına rağmen Sahra Altı Afrika'da her dört HIV enfeksiyonundan birini 15-24 yaş arası genç kız ve kadınların oluşturduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Çalışma bulguları DSÖ tarafından belirlenen küresel halk sağlığı ile ilgili sorunların insan hayatını tehdit etmeye devam ettiğini ve bu konu ile ilgili daha fazla çaba gösterilmesine ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Dünya Sağlık Örgütü, Küresel Halk Sağlığı, Sağlığın geliştirilmesi.

¹Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, gokceebardakci@gmail.com, Orcid: 0009-0006-7793-7848

²Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, yaseminaslan@bandirma.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6292-2332

An Assessment on Global Public Health Issues

Hayriye Gökçe Bardakçı¹

Yasemin Aslan²

ABSTRACT

Aim: The primary objective of public health studies is to protect and improve the health of communities. Enhancing public health involves activities such as environmental preservation, educating individuals on personal hygiene, preventing diseases, and increasing life expectancy and quality of life. The purpose of this study is to compile global public health issues addressed by the World Health Organization (WHO).

Methods: The study employed content analysis methodology to gather information on global public health issues from the World Health Organization (WHO) website.

Results: The study identified major global public health issues as determined by the World Health Organization (WHO), including non-communicable chronic diseases such as heart diseases, hypertension, diabetes, chronic obstructive pulmonary disease; infectious diseases like HIV/AIDS, malaria, tuberculosis, viral hepatitis, influenza pandemics; access to essential medicines; deficiencies in primary healthcare services; health coverage; immunization; tropical diseases; aging; dementia; disabilities; traffic accidents; women, infant, child, and adolescent health; climate change; air pollution; and antimicrobial resistance. It was noted that cardiovascular diseases, cancers, chronic respiratory diseases, and diabetes are the leading causes of death worldwide. If left unchecked, it is projected that the total annual death toll due to non-communicable diseases will reach 55 million by 2030. In 2019, air pollution was recognized by WHO as the largest environmental risk to health, and it was emphasized that climate change is expected to cause an additional 250,000 deaths per year between 2030 and 2050, affecting nutrition, malaria, diarrhea, and heat stress. The study also highlighted that approximately 37 million people worldwide are living with HIV, with Sub-Saharan Africa being particularly affected. Despite constituting only 10% of the population, young girls and women aged 15-24 account for one in four HIV infections in this region, indicating a high-risk group.

Conclusion: The findings of the study indicate that the global public health issues identified by the World Health Organization continue to pose a threat to human life, emphasizing the need for further efforts in addressing these issues.

Keywords: World Health Organization, Global public health, Improving health.

Otizm ve Ekran Bağımlılığı Konulu Bilimsel Yayınların SistematiK Olarak İncelenmesi

Gözde Şahin¹

Rümeysa Keleş¹

Yağmur Karayel¹

Aleyna Yılmaz¹

Gülay Ekinci²

ÖZET

Araştırmanın Amacı: Bu çalışmanın amacı, otizm ve ekran bağımlılığı alanında yapılan bilimsel araştırmaların sistematiK olarak analiz edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma retrospektif bir çalışma olup; sistematiK inceleme olarak planlanmıştır. SistematiK derleme çalışması, Google Akademik, Web of Science ve Scopus olmak üzere üç veri tabanının incelenmesiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada tarih aralığı olarak veri tabanlarında 30 Ekim 2023 tarihine kadar yapılan araştırmalar taranmıştır. Bu bildiride Google akademikte yer alan değerlendirmelere yer verilecektir. Bu kapsamda Google akademik veri tabanında alınan konu çerçevesince “ekran bağımlılığı ve otizm” kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Yayınların kalite değerlendirmesi, Polit ve Beck tarafından önerilen araştırma kalitesini değerlendirme kriteri kullanılarak yapılmıştır. Araştırma verilerinin toplaması, analiz edilmesi, yorumlaması ve bulguların sunulmasında PRISMA rehberi ile SPSS-20 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Bu çalışma Google Akademik tabanında Türkçe taranmış olup bu alanda yazılmış araştırma makalelerini hedeflemektedir. SistematiK derleme çalışmasının veri toplama aşamasında toplam 639 yayına ulaşılmış; içerik, başlık özet gibi belirlenen dahil etme hariç tutma kriterleri ile yapılan değerlendirme sonucu 561 yayın elenmiş ve 78 makaleye ulaşılmıştır. İçerik ve kalite değerlendirmesi çerçevesince yapılan değerlendirme sonucu 72 makale elenmiş ve 6 makale araştırma kapsamında değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmanın metodolojik kalite değerlendirmeleri 12 soru üzerinden iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak değerlendirilmiş ve her madde tam olarak karşılanıyorsa ‘1 puan’, karşılanmıyorsa ‘0 puan’ verilmiştir. Değerlendirme sonucunda makalelere verilen en yüksek puan 12, en düşük puan 7’dir. Ayrıca makale kalitesinin değerlendirilmesinde değerlendiricilerin verdiği puanlamaların güvenilirliği için SPSS-20 programında yer alan ‘uyum iyiliği değeri–kappa değeri’

hesaplanmış ve hesaplanan sonuca göre puan verenler arası güvenilirlik iyi olarak yorumlanmıştır. Metodolojik değerlendirme sonucunda 6 yayın araştırmaya dahil edilmiştir.

Sonuç: Çalışmalar özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin ve öğretmenlerinin değerlendirilmesine yönelik ele alınmıştır. Bu kapsamda özel eğitime ihtiyaç duyan otizmlili bireylerin eğitimlerinin ihtiyaçlarına göre belirlenmesi, öğretmenlerin mesleğe giriş ve sonraki süreçlerinde eğitim desteği verilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Otizm, Ekran Bağımlılığı, Sağlık, Eğitim

¹Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, mcanerba@gmail.com

²Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, ekincigulay@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4773-4821>

Systematic Review of Scientific Publications on Autism and Screen Addiction

Gözde Şahin¹

Rümeysa Keleş¹

Yağmur Karayel¹

Aleyna Yılmaz¹

Gülay Ekinci²

ABSTRACT

Purpose of the Study: The purpose of this study was to systematically analyze scientific research in the field of autism and screen addiction.

Materials and Methods: This study is a retrospective study; it was planned as a systematic review. The systematic review study was carried out by examining three databases: Google Scholar, Web of Science and Scopus. In the research, research conducted in the databases until October 30, 2023 was scanned as a date range. In this paper, the evaluations in Google Scholar will be included. In this context, a search was made using the words "screen addiction and autism" within the framework of the subject taken from the Google academic database. Quality assessment of publications was made using the research quality assessment criteria proposed by Polit and Beck. PRISMA guide and SPSS-20 program were used to collect, analyze and interpret the research data and present the findings.

Findings: This study was scanned in Turkish on Google Scholar and targets research articles written in this field. A total of 639 publications were reached during the data collection phase of the systematic review study; As a result of the evaluation made with the inclusion and exclusion criteria such as content, title and abstract, 561 publications were eliminated and 78 articles were reached. As a result of the evaluation made within the framework of content and quality evaluation, 72 articles were eliminated and 6 articles were evaluated within the scope of the research. The methodological quality assessments of the study were evaluated independently by two researchers over 12 questions, and if each item was fully met, '1 point' was given, if not, '0 point' was given. As a result of the evaluation, the highest score given to the articles is 12 and the lowest score is 7. In addition, for the reliability of the ratings given by the raters in evaluating the quality of the article, the 'goodness of fit value - kappa value' in the SPSS-20 program was calculated and, according to the calculated result, the inter-rater reliability was interpreted as good. As a result of methodological evaluation, 6 publications were included in the research.

Result: The studies were addressed for the evaluation of individuals in need of special education and their instructors. In this context, it is recommended to determine the education of individuals with autism who need special education according to their needs, to provide educational support to educators during their entry into the profession and during their subsequent processes, and to ensure its sustainability.

Keywords: Autism, Screen Addiction, Health, Education

Paydaş Bakış Açısıyla Sağlık Çalışanlarının Beyin Göçü: X'de İçerik Analizi

Gülefer Gülşah BALCI¹

Güneş İNÖZÜ²

Fikriye YILMAZ³

ÖZET

Amaç: Günümüzde değişen dünya düzeniyle birlikte sağlık çalışanlarında beyin göçü, bir ülkeden veya bölgeden başka bir ülkeye veya bölgeye çalışmak veya yaşamak amacıyla taşınma eğilimine sahip olduğu bir fenomeni ifade eder. Beyin göçü çeşitli nedenlerle gerçekleşebilir ve bu nedenler ülkeden ülkeye veya bölgeden bölgeye değişebilir. Sosyal medyanın gün geçtikçe daha etkili bir iletişim aracı olması nedeniyle beyin göçüyle ilgili yapılan paylaşımlar oldukça önem kazanmıştır. Bu araştırmada paydaş bakış açısıyla sağlık çalışanlarının beyin göçü ile ilgili sosyal medya paylaşımlarının istatistiklerini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada, paydaş bakış açısıyla sağlık çalışanlarının beyin göçü ile ilgili atılan hashtaglere bakılarak belirlenen, X kullanıcılarının yaptıkları paylaşımların içerikleri, kimlerin veya hangi kurumların paylaşım yaptığı, tweetlerin aldığı beğeni sayılarının istatistiklerine bakılmıştır. Tweetler, X'in ana sayfasında herkese açık gönderiler üzerinden toplanmıştır. Gönderiler; sağlık çalışanları, sivil toplum kuruluşları, kamu sağlık kurumları, hastalar, hasta yakınları ve haber siteleri olarak MS Office Excel programında sınıflandırılmıştır.

Bulgular: Araştırmada toplam 380 gönderi incelenmiş, gönderiler 95.026 beğeni almış, 18.246 kez yeniden gönderilmiş ve 2.871 yanıt almıştır. Gönderilerin % 32,3'ü doktorlar ve %36,3'ü toplum bireylerinin paylaşımlarından oluşmaktadır. Meslek birliklerinin paylaşımları %13'ünü, medyanın paylaşımları %15'ini ve kamu otoritesinin paylaşımları ise %2,8'inin oluşturmaktadır. Gönderilerin içerikleri analiz edildiğinde beyin göçünün en önemli nedeni %65 ile siyasi ve sosyal istikrarsızlık olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Bu araştırma sonuçları paylaşımların genellikle toplum bireyleri ve doktorlar tarafından yapıldığını göstermektedir. Paylaşımlarda yer alan gönderilerin içerikleri beyin göçünün en önemli nedeninin siyasi ve sosyal istikrarsızlık olduğunu ortaya koymuştur. Kamu otoritelerinin ve meslek birliklerinin paylaşımlarının azlığı beyin göçü konusuna yeterince önem vermediklerinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Daha kapsamlı çalışmalarla sağlık çalışanlarının beyin göçünün tüm paydaşların bakış açısını yansıtacak şekilde incelenmesi ve bu doğrultuda önlemlerin alınması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Sağlık Çalışanları, Beyin Göçü, Sağlıkta Göç, Mesleki Birlikler, Toplum

¹Lisans Öğrencisi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: gulsahxbalci@gmail.com

²Lisans Öğrencisi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: gunesinozu@gmail.com

³²Profesör Doktor, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: fyilmaz@baskent.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4884-3803

Brain Drain of Healthcare Professionals from a Stakeholder Perspective: Content Analysis in X

Gülefer Gülşah BALCI¹

Güneş İNÖZÜ²

Fikriye YILMAZ³

ABSTRACT

Aim: With the changing world order today, the phenomenon of brain drain refers to the tendency of trained health care workers to move from one country or region to another for the purpose of working or living. Brain drain can occur for various reasons, and these reasons may vary from country to country or region to region. Due to the increasing effectiveness of social media as a communication tool, the sharing of posts related to doctor migration and brain drain has become increasingly important. This research aims to examine the statistics of tweets shared about the brain drain of healthcare workers from the perspective of stakeholders.

Methods: In the research, the content of posts made by users of X, determined by looking at the hashtags related to brain drain from the perspective of stakeholders, has been examined. The study analyzed the content of posts, identified who or which institutions made the shares, and looked at the statistics of the number of likes the tweets received. Tweets were gathered from public posts on X's homepage. The posts were classified in Microsoft Office Excel program as healthcare workers, non-governmental organizations, public health institutions, patients, patient relatives, and news websites.

Results: The research examined a total of 380 posts, which garnered 95,026 likes, were reshared 18,246 times, and received 2,871 responses. Of these posts, 32.3% were from doctors, and 36.3% were from members of the community. Professional associations accounted for 13% of the posts, media contributions made up 15%, and public authorities' posts constituted 2.8%. When the content of the posts was analyzed, the most significant reason for brain drain was identified as political and social instability, accounting for 65%.

Conclusion: The research findings suggest that discussions on brain drain are predominantly initiated by members of the community and healthcare professionals. The content of these discussions highlights political and social instability as a crucial factor contributing to brain drain. The scarcity of posts from public authorities and professional organizations may indicate a lack of sufficient attention to the issue of brain drain. It is recommended to conduct more comprehensive studies to examine brain drain from the perspective of all stakeholders, ensuring a thorough reflection of healthcare workers' views.

Keywords: Healthcare Professionals, Brain Drain, Healthcare Migration, Professional Associations, Society

Bireylerin PCR Testi Yaptırma ve Covid-19 Anksiyete Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Havvanur Karataş¹

Gökhan Aba²

ÖZET

Amaç: Yaşadığımız COVID-19 salgını, bireylerin doğrudan yaşamlarını etkilemekle beraber anksiyete düzeylerini de olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Bu çalışma bireylerin COVID-19 kaynaklı anksiyete düzeyleri ile PCR testi yaptırma durumları arasındaki ilişki düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde sosyo-demografik özelliklerine yönelik sorular, ikinci bölümde de Koronavirüs Anksiyete Ölçeği (KAÖ) yer almaktadır. Çalışmanın evreni, Trabzon ili merkezinde yaşayan bireylerdir. Örneklem grubunu ise Trabzon il merkezinde yaşayan 18 yaş üstü 400 birey oluşturmuştur. Anketler kolayda örneklem yöntemiyle yüz yüze uygulanmıştır. Anket verileri NCSS (Number Cruncher Statistical System) 2007 (Kaysville, Utah, USA) programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmanın bulgularına göre COVID-19 hakkında mobil uygulamalardan bilgi edinenlerin anksiyete düzeyleri($p=0,021$; $p<0,05$), kadınların anksiyete düzeyleri ($p=0,001$; $p<0,01$) ve aşı olan bireylerin anksiyete düzeyleri ($p=0,006$; $p<0,01$) yüksek bulunmuştur. Katılımcıların PCR testi yaptırma durumuna göre COVID-19 anksiyete puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p=0,022$; $p<0,05$). Buna göre test yaptıran katılımcıların puanlarının test yaptırmayanlardan yüksek olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde yaptırılan test sayısına göre ve test yaptırma nedenine göre COVID-19 anksiyete puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucu 1-2 kez test yaptıranların puanı 3-4 kez test yaptıranlardan ($p=0,048$, $p<0,05$), kendi isteğiyle test yaptıranların puanı iş yeri isteğiyle test yaptıranlardan yüksek bulunmuştur ($p=0,035$, $p<0,05$). Diğer ikili karşılaştırmalarda istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Sonuç olarak bazı değişkenler açısından bireylerin koronavirüs anksiyete puanlarının yüksek olduğu ve PCR testi yaptırma durumuna göre COVID-19 anksiyete puanlarının dağılımı incelendiğinde değişkenler arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Aşı olan bireylerin anksiyete düzeylerinin düşük çıkması beklenmekle birlikte bu çalışmada yüksek bulunmuştur. Aşının yan etkilerine yönelik söylentilerin olmasından dolayı aşı olan bireylerin anksiyete düzeylerinin yüksek çıktığı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Kaygı, Sağlık Kaygısı , COVID-19

¹Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi (YL)(Tezli), karatashavvanur61@gmail.com, Orcid: 0009-0006-8593-3812

²Doç. Dr., Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi, gokhanaba20@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-4742-3217

Examination of the Relationship between Individuals Taking PCR Tests and Their Related COVID-19 Anxiety

Havvanur Karataş¹

Gökhan Aba²

ABSTRACT

Aim: The COVID-19 pandemic, which we are experiencing, is thought to have a negative impact on individuals' anxiety levels as well as directly affecting their lives. This study was conducted to determine the level of relationship between individuals' anxiety levels due to COVID-19 and their PCR test status.

Methods: A questionnaire form was used as a data collection tool. The questionnaire consists of two parts. The first part includes questions about socio-demographic characteristics and the second part includes the Coronavirus Anxiety Scale (CAS). The population of the study is the individuals living in the center of Trabzon province. The sample group consisted of 400 individuals over the age of 18 living in Trabzon city center. The questionnaires were administered face-to-face using convenience sampling method. The survey data were analyzed with the NCSS (Number Cruncher Statistical System) 2007 (Kaysville, Utah, USA) program.

Results: According to the findings of the study, anxiety levels of those who obtained information about COVID-19 from mobile applications ($p=0.021$; $p<0.05$), anxiety levels of women ($p=0.001$; $p<0.01$) and anxiety levels of individuals who were vaccinated ($p=0.006$; $p<0.01$) were found to be high. A statistically significant difference was determined between the COVID-19 anxiety scores of the participants according to their PCR test status ($p=0.022$; $p<0.05$). Accordingly, it was found that the scores of the participants who had a test were higher than those who did not have a test. Similarly, it was determined that there was a statistically significant difference in COVID-19 anxiety scores according to the number of tests performed and the reason for having the test. As a result of the pairwise comparisons made to determine from which group the significant difference originated, the scores of those who had tests 1-2 times were higher than those who had tests 3-4 times ($p=0.048$, $p<0.05$), and the scores of those who had tests voluntarily were higher than those who had tests voluntarily ($p=0.035$, $p<0.05$). No statistically significant difference was found in other pairwise comparisons ($p>0.05$).

Conclusion: As a result, it was determined that coronavirus anxiety scores of individuals were high in terms of some variables and there were significant differences between variables when the distribution of COVID-19 anxiety scores was examined according to the status of having a PCR test. Although the anxiety levels of individuals who received the vaccine were expected to be low, they were found to be high in this study. It is thought that the anxiety levels of individuals who have been vaccinated are high due to rumors about the side effects of the vaccine.

Keywords: Anxiety 1, Health Concern 2, COVID-19 3, Pandemic 4, PCR Test 5

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Düzeylerinin Kişilik Tiplerine Göre İncelemesi

Hazal KURT¹

Ömer BEKİŞLİ²

Özlem ÖZAYDIN³

ÖZET

Amaç: Girişimcilik, yaşamış olduğumuz çevrenin yaratmış olduğu fırsatları sezme, o sezgilerden yola çıkarak düşler üretme, düşleri projelere dönüştürebilme, projeleri yaşama taşıma ve de zenginlik üreterek insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olmaktır. Girişimciliğin günümüz şartlarında, özellikle de gençler ve yetişmekte olan nesil için önemli bir konu olduğunun bilincine varmamız gerekmektedir. Çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerin kişilik tipleri ile algılanan girişimcilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Veriler çevrim-içi anket yoluyla toplanmıştır. Ankette üniversite öğrencilerinin sosyodemografik bilgileri ölçen 4 soru, 6 boyut ve 31 sorudan oluşan “Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği (BGAÖ)” ve 6 farklı kişilik tipinin bulunduğu 30 sorudan oluşan “Mesleki Kişilik Tipleri Envanteri” kullanılmıştır. Analizde SPSS paket program kullanılmıştır. Student T testi, Kruskal Wallis ve Pearson Korelasyon Analizleri uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık 0,05 kabul edilmiştir.

Bulgular: Toplam 131 öğrenciye anket uygulanmıştır. Katılımcıların çoğunluğu 22 yaş, kadın ve 2. sınıf öğrencisidir ve çoğunluk sosyal bilimlerde eğitim görmektedir. Gruplar girişimcilik düzeyi ve kişilik tipleri bakımından incelendiğinde farklı sonuçlar elde edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyeti, okuduğu bölüm ve sınıflarına göre kişilik tipleri farklılık göstermektedir. Kadınlar daha Sosyal ve geleneksel kişilik tipine sahipken, erkekler gerçekçi kişilik tipindedir. 1. sınıf öğrencilerinin araştırmacı, 4. sınıf öğrencilerinin ise sosyal kişilik tipinde olduğu görülmüştür. Sağlık ile ilgili bölümlerde okuyanlar araştırmacı ve geleneksel kişilik tipinde daha yüksek puanlar almıştır. Algılanan girişimcilik bakımından; 22 yaş grubundaki öğrenciler kontrol odağı ve iletişim boyutlarında daha yüksek puan almıştır. Sağlık ile ilgili bölümde okuyan öğrenciler kontrol odağı boyutunda yüksek puan almıştır. Girişimci ve geleneksel kişilik tiplerinin tüm girişimcilik alt boyutları ile pozitif ve orta düzeyde ilişkisi görülmüştür. Sosyal ve sanatçı kişilik tiplerinin kontrol odağı, kendine güven, iletişim ve motivasyon ile pozitif ve düşük düzeyde ilişkisi bulunmuştur. Araştırmacı kişilik tipinin planlama, kontrol odağı, motivasyon ve öz disiplin ile pozitif ve düşük düzeyde ilişkisi bulunmuştur. Gerçekçi kişilik tipinin ise hiçbir girişimcilik alt boyutu ile ilişkisi görülmemiştir.

Sonuç: Girişimcilik düzeylerini en fazla etkileyen kişilik tipleri girişimci ve gelenekseldir. Üniversitelerde girişimcilik konusu üzerine dersler ve etkinliklerin sayısı arttırılmalı, öğrenciler bu derslere ve etkinliklere katılmaları yönünde teşvik edilmelidir.

Anahtar kelimeler: *Girişimcilik, Kişilik tipleri, Üniversite öğrencileri*

¹Öğrenci, İstinye Üniversitesi, İİSBF, Sağlık Yönetimi Bölümü, 210503004@stu.istinye.edu.tr, Orcid: 0009-0000-1212-4965

²Öğrenci, İstinye Üniversitesi, İİSBF, Sağlık Yönetimi Bölümü, 229910555@stu.istinye.edu.tr, Orcid: 0009-0003-5528-1049

³Dr. Öğr. Üye, İstinye Üniversitesi, İİSBF, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Examination of Entrepreneurship Levels of University Students According to Personality Types

Hazal KURT¹

Ömer BEKİŞLİ²

Özlem ÖZAYDIN³

ABSTRACT

Aim: Entrepreneurship is having the ability to sense the opportunities created by the environment we live in, to produce dreams based on those intuitions, to transform dreams into projects, to bring projects to life and to facilitate human life by producing wealth. We need to be aware that entrepreneurship is an important issue in today's conditions, especially for young people and the growing generation. The purpose of the study is to examine the relationship between university students' personality types and perceived entrepreneurship levels.

Methods: Data were collected through an online survey. In the survey, the "Individual Entrepreneurship Perception Scale (IGAS)" consisting of 4 questions, 6 dimensions and 31 questions measuring the sociodemographic information of university students, and the "Professional Personality Types Inventory" consisting of 30 questions including 6 different personality types were used. SPSS package program was used in the analysis. Student's T test, Kruskal Wallis and Pearson Correlation Analyzes were applied. Statistical significance was accepted as 0.05.

Results: A survey was administered to a total of 131 students. The majority of the participants are 22 years old, female and second-year students, and the majority are studying in social sciences.

When the groups were examined in terms of entrepreneurship level and personality types, different results were obtained. Personality types of students vary depending on their gender, department and class. While women have a more social and traditional personality type, men have a realistic personality type. It was observed that 1st grade students were investigative personality types and 4th grade students were social personality types. Those studying in health-related departments received higher scores in investigative and traditional personality types. In terms of perceived entrepreneurship, Students in the 22-year-old group received higher scores in the locus of control and communication dimensions. Students studying in the health-related department received high scores in the locus of control dimension.

Entrepreneurial and traditional personality types were found to have a positive and moderate relationship with all entrepreneurship sub-dimensions. Social and artistic personality types were found to have a positive and low relationship with locus of control, self-confidence, communication and motivation. The investigative personality type was found to have a positive and low relationship with planning, locus of control, motivation and self-discipline. Realistic personality type has no relationship with any entrepreneurship sub-dimension.

Conclusion: The personality types that most affect entrepreneurship levels are entrepreneurial and traditional. The number of courses and activities on entrepreneurship in universities should be increased, and students should be encouraged to participate in these courses and events.

Keywords: *Entrepreneurship, Personality types, University students*

Çekya'nın Sürdürülebilirlik Performansı: Hedeflerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

İrem SareYüce¹

İlker Bulut¹

Gülay Ekinci²

ÖZET

Amaç: Çevresel, ekonomik ve sosyal faktörleri dikkate alarak, sürdürülebilir bir gelecek inşa etmek, birçok ülkenin önceliklerinden biri haline gelmiştir. Bu bağlamda, Çekya'nın sürdürülebilirlik performansını izlemek ve değerlendirmek büyük bir öneme sahiptir. Bu araştırma Çekya sağlık göstergelerini sürdürülebilirlik perspektifinden incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu araştırma ikincil verilerin geriye doğru incelenmesini içerdiğinden retrospektif ve tanımlayıcı bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırmada veriler sdgindex veri tabanından alınmıştır. Verilerin analizinde % değişimleri ve yıllar itibarıyla mevcut durumu ele alınmış, analizler excel programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ele alınan değişkenler sürdürülebilir kalkınma göstergelerinden 3 nolu amaç başlığı altında Sağlık ile ilgili belirlenen veriler kullanılmıştır. Bu veriler anne ölümleri, neonatal ölümler, beş yaş altı ölümleri, kronik hastalıklara bağlı ölümler, trafik ilişkili ölümler, tüberküloz insidansı, aşılama oranı, her gün sigara içenler (15 yaş ve üzeri nüfusun yüzdesi) yüzdesi ve doğumda beklenen yaşam süresidir. Araştırma verilerine ait 2000-2022 arasında yer alan verilerin bulunduğu yıl aralıklarına göre % değişimi ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen bulgulara göre yıllar itibarıyla anne ölümleri %58, neonatal %47, 5 yaş altı çocuk ölümleri % 50, kronik rahatsızlık % 37, trafik ilişkili ölümler % 60 azalmıştır. Tüberküloz insidansı %66 azalırken 15 yaş üstü sigara içen nüfusun yüzdesi %31 azalmıştır. Ayrıca DSÖ'nün önerdiği iki aşı ile aşılanarak hayatta kalan bebeklerin yüzdesinde ise %3 azalma tespit edilmiştir. Çekya'da sürdürülebilir kalkınma indeks skorunda ise %12 artış yaşandığı tespit edilmiştir.

Sonuç: Çekya sağlık sisteminde sağlık ilişkili göstergelerde bebek sağlığı haricinde yıllar itibarıyla iyileşme yaşandığı, bebek sağlığını aşılama oranları ile değerlendirilerek iyileştirmeler yapılması gerektiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sürdürülebilirlik, aşılama, kalkınma hedefleri, ölümler

¹ Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, yildizzynp0@gmail.com

² Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, ekincigulay@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4773-4821>

Czechia's Sustainability Performance: Monitoring and Evaluation of Targets

İrem SareYüce¹

İlker Bulut¹

Gülay Ekinci²

ABSTRACT

Purpose: Building a sustainable future, taking into account environmental, economic, and social factors, has become one of the priorities of many countries. In this context, monitoring and evaluating the Czech Republic's sustainability performance is of great importance. This research was conducted to examine Czech health indicators from a sustainability perspective.

Method: Since this research involves retrospective analysis of secondary data, it was planned as a retrospective and descriptive research. The data in the research were taken from the sustainable index report. In the analysis of the data, the % changes and the current situation over the years were taken into consideration, and the analyses were carried out using the Excel program. The variables discussed in the research used data related to Health under the heading of objective number 3, one of the sustainable development indicators. These data are maternal deaths, neonatal deaths, under-five deaths, deaths due to chronic diseases, traffic-related deaths, tuberculosis incidence, vaccination rate, percentage of daily smokers (% of the population aged 15 and over), and life expectancy at birth. The percentage change in the research data was evaluated separately according to the year intervals between 2000 and 2022.

Findings: According to the findings of the research, maternal deaths decreased by 58%, neonatal deaths by 47%, deaths of children under the age of 5 by 50%, chronic diseases by 37%, and traffic-related deaths by 60% over the years. While the incidence of tuberculosis decreased by 66%, the percentage of the population over the age of 15 who smoked decreased by 31%. In addition, a 3% decrease in the percentage of surviving babies vaccinated with the two vaccines recommended by WHO was detected. It was determined that there was a 12% increase in the sustainable development index score in Czechia.

Conclusion: It has been determined that health-related indicators in the Czech health system have improved over the years, except for infant health, and improvements should be made by evaluating infant health with vaccination rates.

Keywords: Sustainability, Vaccination, Development Goals, Deaths

Sağlık Hizmetlerinde Mükemmeliyet Merkezi: Türkiye Örneği

İremnur Doruk¹

Yasemin Aslan²

ÖZET

Amaç: Mükemmeliyet Merkezleri; ileri teknoloji, uygun fiziki altyapı, kanıta dayalı çalışma disiplini ve uzman sağlık personelinin bir araya gelmesiyle kaliteli, etkili ve verimli sağlık hizmet sunumunun hedeflendiği merkezlerdir. Bu çalışmada Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü (TÜSKA)'nın Mükemmeliyet Merkezleri ile ilgili çalışmaları hakkında genel bir değerlendirme yapmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılarak Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü internet sitesinden Mükemmeliyet Merkezleri ile ilgili bilgiler derlenmiştir.

Bulgular: Türkiye’de Mükemmeliyet Merkezi kavramına yönelik ilk çalışmalara 2018 yılında başlandığı ve ilk olarak Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Faaliyet Raporunda bu kavrama yer verildiği görülmektedir. Türkiye’de sağlık hizmetleri bünyesinde insan gücü kapasitesi, sağlık teknolojileri profili ve fiziki altyapısı uygun olan hizmet birimlerini Mükemmeliyet Merkezi olarak yapılandırmak, Mükemmeliyet Merkezi Komisyonun kurulması hakkında bilgi vermek ve tescil süreçlerini tanımlamak üzere 2019 yılında Mükemmeliyet Merkezleri Hakkında Genelge yayımlanmıştır. Bu amaçla Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İtalya, Hollanda, Norveç, İspanya, İsviçre, İngiltere, ABD, Kanada ve Avustralya ülke örnekleri incelenmiştir. Mükemmeliyet Merkezlerinin Türkiye’de kurulmasına yönelik çalışmalar; sistemin tasarlanması, temel kriterlerin belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması, klinik uygulama alanlarının belirlenmesi ve ilgili alanlara özgü kriterlerin belirlenmesi aşamalarından oluşmaktadır. Mükemmeliyet merkezleri ile ilgili temel politika ve kararların belirlenmesi amacı ile Sağlık Bakanlığı ilgili birimleri, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu ve TÜSKA temsilcilerinden oluşan Mükemmeliyet Merkezi Komisyonu kurulmuştur. Türkiye’de şu ana kadar Karaciğer Transplantasyonu, Akciğer Transplantasyonu, Böbrek Transplantasyonu, Kemik İliği Transplantasyonu, Nadir Hastalıklar, Obezite Cerrahisi ve Ürogenital Cerrahi alanlarına yönelik çalışma grupları oluşturulduğu, kriterlerin belirlenmeye başlandığı ve denetçi eğitim programları konusunda hazırlık yapıldığı görülmektedir.

Sonuç: Türkiye’de 2018 yılında altyapı çalışmalarına başlanan mükemmeliyet merkezleri ile ilgili çalışmaların ilerlediği, hız kazandığı ve bu konuyla ilgili multidisipliner bir çalışma anlayışının hakim olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Sağlık hizmetlerinde kalite, Mükemmeliyet Merkezleri, Türkiye.

¹Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, iremddorukk168@gmail.com, Orcid: 0009-0005-9418-3251

²Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, yaseminaslan@bandirma.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6292-2332

Center of Excellence in Healthcare: The Case of Türkiye

İremnur Doruk¹

Yasemin Aslan²

ABSTRACT

Aim: Centers of Excellence are facilities where advanced technology, appropriate physical infrastructure, evidence-based work discipline, and expert healthcare personnel come together to aim for the delivery of high-quality, effective, and efficient healthcare services. This study aims to provide a general assessment of the efforts of the Turkish Health Care Quality and Accreditation Institute (TUSKA) regarding Centers of Excellence.

Methods: The content analysis method was employed in this study to compile information on Centers of Excellence from the Turkish Health Care Quality and Accreditation Institute (TUSKA) website.

Results: It is observed that the first initiatives regarding the concept of Centers of Excellence in Türkiye began in 2018, and the concept was first introduced in the Ministry of Health's 2018 Activity Report. In 2019, a directive was issued regarding Centers of Excellence in Türkiye to structure service units with appropriate human resource capacity, health technology profile, and physical infrastructure within the healthcare services as Centers of Excellence. The directive aimed to provide information on establishing the Centers of Excellence Commission and defining the registration processes. For this purpose, country examples such as Belgium, Denmark, France, Greece, Italy, Netherlands, Norway, Spain, Switzerland, United Kingdom, United States, Canada, and Australia were examined. In Türkiye, efforts towards establishing Centers of Excellence involve stages such as system design, determination of basic criteria, preparation of legislation, identification of clinical application areas, and defining criteria specific to relevant fields. For the purpose of establishing fundamental policies and decisions related to Centers of Excellence, the Ministry of Health has formed the Centers of Excellence Commission, consisting of representatives from relevant units of the Ministry, the Council of Higher Education, the Social Security Institution, and TUSKA. So far in Türkiye, working groups have been established for Liver Transplantation, Lung Transplantation, Kidney Transplantation, Bone Marrow Transplantation, Rare Diseases, Obesity Surgery, and Urogenital Surgery. It is observed that criteria are being determined, and preparations are underway for auditor training programs.

Conclusion: It is observed that the infrastructure work on Centers of Excellence, initiated in Türkiye in 2018, has progressed, gained momentum, and a multidisciplinary approach dominates the efforts in this regard.

Keywords: Quality in healthcare, Centers of Excellence, Türkiye.

Sağlık Çalışanlarında İşyeri Nezaketsizliğinin İşten Ayrılma Niyetine Etkisinde Tükenmişliğin Aracı Rolü: Kocaeli Örneği

Buse Mete¹

Kader Erol²

Ece Çölkesen Tefiroğlu³

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda sağlık çalışanlarının iş yerindeki nezaketsizliğe ilişkin algılarını ölçmek, bu algının tükenmişliğe ve işten ayrılma niyetine etkisini değerlendirmektir. Ayrıca bu etki üzerinde tükenmişlik düzeyinin aracı rolünün olup olmadığını test etmek de bu çalışmanın diğer bir amacıdır.

Yöntem: Araştırmada veriler yüz yüze anket uygulaması ile elde edilmiştir. Çalışma kapsamında kişisel bilgi formu, İşyeri Nezaketsizliği Ölçeği, Tükenmişlik Ölçeği, İşten Ayrılma Niyeti Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma, Kocaeli ilindeki bir kamu hastanesinde rastgele örnekleme yöntemiyle 01.07.2023-10.09.2023 tarihleri arasında 321 sağlık çalışanıyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 22 ve Process Macro programıyla tanımlayıcı istatistiklerden, geçerlilik-güvenilirlik, korelasyon, regresyon analizlerinden yararlanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Hipotez testlerine ilişkin bulgularda işyeri nezaketsizliğinin ($\beta=0,581$ $p<0,001$) ve tükenmişliğin ($\beta=0,581$ $p<0,001$) işten ayrılma niyetini yüksek istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir. Ayrıca işyeri nezaketsizliğinin işten ayrılma niyetine etkisinde tükenmişliğin pozitif yönlü tam aracılık etkisinin ($\beta=0,119$) olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Bulgulara göre sağlık çalışanlarının işyeri nezaketsizlik algısı orta düzeyde, işten ayrılma niyeti ve tükenmişlik düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda sağlık çalışanlarında örgütsel düzeyde bu olumsuz algılarını ve davranışsal niyetlerini iyileştirecek yenilikler, motivasyon faaliyetlerinin planlanması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Sağlık Çalışanları, İşyeri Nezaketsizliği, İşten Ayrılma Niyeti, Tükenmişlik

¹Arş. Gör., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, busemete@subu.edu.tr, Orcid: [0000-0001-5440-9723](https://orcid.org/0000-0001-5440-9723)

²Lisans Öğrencisi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, b210605031@subu.edu.tr, Orcid: [0000-0002-9818-6362](https://orcid.org/0000-0002-9818-6362)

³Arş. Gör., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ececolkesen@subu.edu.tr, Orcid: [0000-0002-9818-6362](https://orcid.org/0000-0002-9818-6362)

**The Mediating Role of Burnout in the Effect of Workplace Incivility on the Intention to Turnover
Among Healthcare Workers: Kocaeli Example**

Buse Mete¹

Kader Erol²

Ece Çölkesen Tefiroğlu³

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to measure the perceptions of healthcare professionals regarding workplace incivility in line with the explanations above and to evaluate the effect of this perception on burnout and intention to turnover. In addition, another aim of this study is to test whether the level of burnout has a mediating role on this effect.

Methods: The data in the research was obtained through face-to-face survey. Within the scope of the study, a personal information form, Workplace Incivility Scale, Burnout Scale, and Turnover Intention Scale were used. The research was conducted with 321 healthcare workers between 01.07.2023 and 10.09.2023 using random sampling method in a public hospital in Kocaeli province. The data obtained was analyzed using descriptive statistics, validity-reliability, correlation and regression analysis using SPSS 22 and Process Macro program.

Results: In the findings of the hypothesis tests, it was determined that workplace incivility ($\beta=0.581$ $p<0.001$) and burnout ($\beta=0.581$ $p<0.001$) affected the intention to leave the job at a highly statistically significant level. Additionally, it was found that burnout had a positive full mediation effect ($\beta = 0.119$) on the effect of workplace incivility on intention to leave.

Conclusion: According to the findings, it was determined that healthcare workers' perception of workplace incivility was at a moderate level, and their turnover intention and burnout levels were high. In this context, it is recommended to plan innovations and motivational activities that will improve these negative perceptions and behavioral intentions of healthcare professionals at the organizational level.

Keywords: Healthcare Workers, Workplace Incivility, Intention to Leave Work, Burnout

Türkiye’de Uzaktan Sağlık Hizmetleri Alanında Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi

Mehmet Caner Balta¹

Eren Akkoyun¹

Ali Kılıç¹

Rojin Yılmaz¹

Gülây Ekinci²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Türkiye’de uzaktan sağlık hizmeti konularında yapılan tez çalışmalarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma için veriler Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından “Tele tıp”, “Teletıp”, “Uzaktan Sağlık”, “Telesağlık”, “Tele sağlık.”, “Telepsikiyatri”, “Teleradyoloji” anahtar kelimeleriyle 15 Ekim 2023- 30 Ekim 2023 tarihleri arasında tarama yapılarak toplanmıştır. Bu tarama sonucunda 46 tez ile bu tezlerin künye bilgilerine ve 42 tezinde tam metinlerine ulaşılmıştır. Araştırma verilerin retrospektif olarak incelenmesine dayanan tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmada ikincil veriler kullanılması nedeniyle Etik Kurul izni alınmamıştır.

Bulgular: Uzaktan sağlık alanında yapılan tezlerin incelenmesinde, tez türüne göre; %46’sı doktora tezi, %54’ü yüksek lisans tezidir. Danışman ünvanına göre %30,66 doktor öğretim üyesi, %36,66 doçent, %32,66 profesör danışmanlığında tez süreci tamamlanmıştır. Yıllara göre dağılım ise 2000-2005 yılları arasında tez çalışmasına ilgili veri tabanında rastlanmamıştır., 2006-2010 yılları arasında %4,34,2011-2016 yılları arasında %6,52, 2017-2023 yılları arasında ise %89,13 tez çalışması yürütülmüştür. Anabilimdalına göre yapılan değerlendirmede tıp bilim dalında yürütülen tez çalışmaları %43,47, bilgisayar mühendisliği dalında yürütülen tez çalışmaları %8,69, sağlık yönetimi dalında yürütülen tez çalışmaları %23,91 ve diğer dallarda yürütülen tez çalışmaları %23,91’dir.

Sonuç: Araştırma sonuçlarına göre uzaktan sağlık ilişkili yazılan tezlerin yüksek lisans düzeyinde daha yüksek oranda yazıldığı, danışman ünvanına göre daha dengeli bir dağılım olduğu, tezlerin büyük oranda son altı yılda yazıldığı, diğer bilimdallarına göre sağlık yönetim alanında daha az tez yazıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Uzaktan Sağlık, Tele Tıp, Sağlık, Bibliyometrik Analiz

¹Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, mcanerba@gmail.com

²Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, ekincigulay@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4773-4821>

Investigation of Theses in the Field of Distance Health Services in Turkey

Mehmet Caner Balta¹

Eren Akkoyun¹

Ali Kılıç¹

Rojin Yılmaz¹

Gülay Ekinci²

ABSTRACT

Aim: This research was conducted for the purpose of examining the thesis studies on remote health care in Turkey.

Methods: The data for the research are from the National Thesis Center Database of the Council of Higher Education “Tele medicine”, “Telemedicine”, “Remote Health”, “Telehealth”, “Tele health”, “Telepsychiatry”, “Teleradiology” were collected by scanning between the dates of October 15, 2023- October 30, 2023. As a result of this scanning, 46 theses and their imprint information and the full texts of 42 theses were accessed. The research is a descriptive research based on the retrospective examination of the data. Ethics Committee permission was not obtained due to the use of secondary data in the research.

Results: According to the type of thesis in the examination of theses in the field of distance health; 46% of them were doctoral theses, 54% were master's theses. According to the advisor title, the thesis process was completed under the supervision of 30.66% doctor faculty members, 36.66% associate professors and 32.66% professors. The distribution by years: The thesis study was not found in the relevant database between 2000-2005. 4.34% of thesis studies were carried out between 2006-2010, 6.52% between 2011-2016, and 89.13% of thesis studies were carried out between 2017-2023. . In the evaluation made according to the department, thesis studies carried out in the medical science branch are 43.47%, thesis studies carried out in the computer engineering branch are 8.69%, thesis studies carried out in the health management branch are 23.91% and thesis studies carried out in other branches are 23.91%.

Conclusion: According to the results of the research, it was determined that the theses written related to telehealth were written at a higher rate at the master's level, there was a more balanced distribution according to the title of consultant, the theses were mostly written in the last six years, and fewer theses were written in the field of health management compared to other branches of science.

Keywords: Remote Health, Telemedicine, Health, Bibliometric Analysis

Pandemi Sürecinde Hemşirelerin Stres Düzeylerinin Ölçülmesine Yönelik Bir Çalışma Ağrı İli Örneği

Cihan GENÇ¹

Melek GENÇ²,

Abdullah SOYSAL³

ÖZET

Amaç: Covid-19 pandemisi sağlık hizmeti sunan kurumların iş yükünü arttırdığı bir gerçektir. Sağlık kurumlarında hizmetin devamlılığını sağlamak için önem teşkil eden hemşireler, pandemi sürecinde de kilit rol almışlardır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Covid-19 pandemisinin hemşirelerin algıladıkları stres düzeyine etkisinin belirlenmesidir.

Yöntem: Bu çalışmada Cohen, Kamarck ve Mermelstein (1983) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanması Eskin vd. (2013) tarafından yapılan Algılanan Stres Ölçeği (ASÖ) kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Ağrı ilindeki bir kamu hastanesinde çalışan hemşireler oluşturmaktadır. Çalışmada olasılıklı örnekleme yöntemlerinden basit tesadüfi yöntem kullanılmış olup 106 hemşireye ulaşılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 26 paket programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Analiz sonuçlarına bakıldığında ASÖ toplam puanına göre hemşirelerin pandemi kaynaklı algıladıkları stres düzeyinin orta düzeyde olduğu; pandemi kaynaklı stres algısı ile eğitim seviyesi, gelir durumu ve hizmet yılı değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Pandemi sürecinin getirmiş olduğu iş yükünün nispeten tecrübeli hemşirelerde daha fazla strese neden olduğu belirlenmiştir. Benzer bir şekilde eğitim seviyesi yükseldikçe algılanan stresin de arttığı saptanmıştır. Hizmet yılı arttıkça yaşanan mesleki doygunluğu stresin oluşmasında bir etken olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Pandemi, Stres, Hemşire

¹ Arş. Gör., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü
cihan.genç@izu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8589-3789

² Sağlık Yöneticisi, Erzurum Şehir Hastanesi, melekdemirkol07@gmail.com, Orcid: 0000-0002-4542-3678

³ Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, Sağlık Yönetimi Bölümü, asoysal@ksu.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6411-4988

A Study To Measure The Stress Levels Of Nurses During The Pandemic Process Example Of Ağrı Province

Cihan GENÇ¹

Melek GENÇ²

Abdullah SOYSAL³

ABSTRACT

Aim: It is a fact that the Covid-19 pandemic has increased the workload of healthcare institutions. Nurses, who are important to ensure the continuity of service in health institutions, have also played a key role in the pandemic process. In this context, the aim of the study is to determine the effect of Covid-19 pandemic on the stress level perceived by nurses.

Method: In this study, the Perceived Stress Scale (PSS) developed by Cohen, Kamarck, and Mermelstein (1983) and adapted into Turkish by Eskin et al. (2013) was used. The population of the study consists of nurses working in a public hospital in Ağrı province. Simple random sampling method was used in the study and 106 nurses were reached. The data obtained were analysed using SPSS 26 package programme.

Results: According to the results of the analysis, it was determined that the level of stress perceived by the nurses due to the pandemic was at a moderate level according to the total score of the ASQ; there was a significant difference between the perception of pandemic-related stress and the variables of education level, income status and years of service.

Conclusion: It was determined that the workload brought by the pandemic process caused more stress in relatively experienced nurses. Similarly, it was determined that perceived stress increased as the level of education increased. It is thought that the professional satisfaction experienced as the years of service increase is a factor in the occurrence of stress.

Keywords: Pandemic, Stress, Nurses

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Çerçevesince Türkiye'nin Sağlık İlişkili Hedeflerinin Mevcut Durum Analizi

Melih Erbaş¹

Gülay Ekinci²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesince belirlenen sağlık ilişkili hedeflerine ait göstergelerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu araştırma ikincil verilerin geriye doğru incelenmesini içerdiğinden retrospektif ve tanımlayıcı bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırmada veriler sdgindex veri tabanından alınmıştır. Verilerin analizinde % değişimleri ve yıllar itibarıyla mevcut durumu ele alınmış, analizler excel programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ele alınan değişkenler sürdürülebilir kalkınma göstergelerinden 3 nolu amaç başlığı altında Sağlık ile ilişkili belirlenen veriler kullanılmıştır. Bu veriler anne ölümleri, neonatal ölümler, beş yaş altı ölümleri, kronik hastalıklara bağlı ölümler, trafik ilişkili ölümler, tüberküloz insidansı, aşılama oranı, her gün sigara içenler (15 yaş ve üzeri nüfusun yüzdesi) yüzdesidir. Araştırma verilerine ait 2000-2020 arasında yer alan verilerin bulunduğu yıl aralıklarına göre % değişimi ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen bulgulara göre 2020 yılında 2000 yılına göre Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma indeks skorunda ise %6,6 artış yaşandığı tespit edilmiştir. Ayrıca yıllar itibarıyla anne ölümleri %45, neonatal %73,4 yaş altı çocuk ölümleri %74,9, kronik rahatsızlık %23,8, trafik ilişkili ölümler % 22,1 azalmıştır. Tüberküloz insidansı %51,5 azalırken 15 yaş üstü sigara içen nüfusun yüzdesi %12,7 azalmıştır. DSÖ'nün önerdiği iki aşı ile aşılanarak hayatta kalan bebeklerin yüzdesinde ise %11,7 artış tespit edilmiştir.

Sonuç: Türkiye sağlık sisteminde sağlık ilişkili göstergelerinde yıllar itibarıyla iyileşme yaşandığı tespit edilmiş ve bu durumunda sürdürülebilir kalkınma indeks skoru üzerinde olumlu etkiler yarattığı şeklinde yorumlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Sürdürülebilirlik, kalkınma hedefleri, ölümler, Sağlık

¹ Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, meliherbas123@hotmail.com

² Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, ekincigulay@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4773-4821>

Current Situation Analysis of Turkey's Health Related Goals within the Framework of Sustainable Development Goals

Melih Erbaş¹

Gülay Ekinci²

ABSTRACT

Purpose: This research was conducted to examine the indicators of Turkey's health-related goals determined within the framework of sustainable development goals.

Method: Since this research involves retrospective analysis of secondary data, it was planned as a retrospective and descriptive research. The data in the research were taken from the sustainable index report. In the analysis of the data, the % changes and the current situation over the years were taken into consideration, and the analyses were carried out using the Excel program. The variables discussed in the research used data related to Health under the heading of objective number 3, one of the sustainable development indicators. These data are maternal deaths, neonatal deaths, under-five deaths, deaths due to chronic diseases, traffic-related deaths, tuberculosis incidence, vaccination rate, percentage of daily smokers (% of the population aged 15 and over). The percentage change in the research data was evaluated separately according to the year intervals between 2000 and 2020.

Findings: According to the findings of the research, it was determined that there was a 6.6% increase in Turkey's sustainable development index score in 2020 compared to 2000. Additionally, over the years, maternal deaths decreased by 45%, neonatal deaths by 73.4%, underage child deaths by 74.9%, chronic diseases by 23.8%, and traffic-related deaths by 22.1%. While the incidence of tuberculosis decreased by 51.5%, the percentage of the smoking population over the age of 15 decreased by 12.7%. An 11.7% increase in the percentage of surviving babies vaccinated with the two vaccines recommended by WHO was detected.

Conclusion: It has been determined that there has been an improvement in health-related indicators over the years in the Turkish health system, and this has been interpreted as having positive effects on the sustainable development index score.

Keywords: Sustainability, Development Goals, Deaths, Health

Hekim Sadakati ve Bu Sadakati Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi*

Gülay Ekinci¹

Aysun Danayiyen¹

Mustafa Hakan Yılmaztürk²

Özgül Özkoç³

Merve Danışman⁴

Merve Koç⁴

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı bireylerin hekim sadakatini belirlemek ve bu sadakati etkileyen faktörleri tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem Tipi: Araştırma İstanbul ilinde yaşayan 18 yaş üstü kişilerde Hekim sadakati ve bu sadakati etkileyen faktörleri incelemek için kesitsel tipte planlandı. Araştırma da ölçüm aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket genel demografik bilgileri içeren 4 sorudan ve Hekim sahiplenme ölçeği (HSÖ) kapsamında yer alan 32 soru olmak üzere toplam 36 soruyu içermektedir. Ölçek 5'li Likert tipi ile ölçülmektedir. Anket sonucu elde edilen veriler ile anketin yapı geçerliliğini değerlendirmek amacıyla açılımlı faktör analizi yapılmış, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Küresellik testi kullanılarak test edilmiştir. Verilerin normal dağılım durumları incelenmiş, normallik varsayımı karşılandığı durumda verilerin analizinde parametrik test istatistikleri, normallik varsayımı karşılanmadığı durumda ise nonparametrik test istatistikleri kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde yaşayan 18 yaş ve üstü bireyler oluşturmuş, sınırları belli evrenler için belirlenen formül ile 385 kişiye ulaşılması hedeflenmiş, toplamda anket 408 kişi ile tamamlanmıştır.

Bulgular: Araştırmada Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı 0.945 hesaplanmış ve Barlett Küresellik testi anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Soruların faktör yükü 0,50 ve üzeri belirlenmiş ve boyutlar bağlılık, güven-uyum ve koruyuculuk olmak üzere 3 boyut altında toplanmıştır. Boyutların normallik değerlendirmesi skewness ve kurtosis değerlerine bakılarak normal dağılımına sahip olduğu tespit edilmiştir. Boyutlar arası ilişkiler ile demografik değişkenler arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Cinsiyet ile boyutların tümü arasında anlamlı ilişkiler tespit edilirken; yaş, medeni durum ve eğitim durumu ile boyutlar arası ilişkide farklı anlamlılıklar tespit edilmiştir.

Sonuç: Bireylerin sağlık durumları üzerinde hekimlerin etkisinin yüksek olduğu bu nedenle hekim ve hasta arasındaki ilişkilerin hekim sadakati yönünden değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bağlılık Boyutu, on yedi maddeden oluşan ve ölçekteki en fazla maddeye sahip olan boyuttur. Boyut içerisinde yer alan maddeler incelendiği zaman bireylerin hekimlerine karşı göstermiş oldukları sadakat, vefa ve bağlılık duyguları ön plana çıkmaktadır. Hekimlerine karşı sadakat ve bağlılık gösteren bireylerin hekimlerini değiştirme ihtimallerinin daha az olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Hekim Sadakati, Bağlılık, Güven, Koruyuculuk

¹Dr.Öğretim Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Gulay.Ekinci@izu.Edu.Tr, 0000-0003-4773-48211

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim University, Faculty Of Health Sciences, Department Of Health Management,34000, İstanbul/Türkiye,

2 Sağlık Ve Hıfzısıhha Müdürü, The Istanbul Metropolitan Municipality,34000 ,İstanbul/ Türkiye

3Dr. Öğr. Üyesi, Altınbaş University, Faculty Of Health Sciences, Department Of Health Management,34000, İstanbul/ Türkiye

⁴Yüksek Lisans öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Türkiye, danisman.merve@std.izu.edu.tr

⁴Yüksek Lisans öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Türkiye

*Bu Araştırma İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi Kapsamında Desteklenmiştir (2023/20 Nolu).

Examining Physician Loyalty and Factors Affecting This Loyalty

Gülay Ekinci¹

Aysun Danayiyen¹

Mustafa Hakan Yilmaztürk²

Özgül Özkoç³

Merve Danışman⁴

Merve Koç⁴

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the loyalty of the physician and to identify those who ensure this loyalty.

Methods: The research was planned as a cross-sectional study to examine physician loyalty and the factors affecting this loyalty among people over the age of 18 living in Istanbul. A survey form was used as a measurement tool in the research. The survey includes a total of 36 questions, 4 of which include general demographic information and 32 questions within the scope of the Physician Ownership Scale (HSÖ). The scale is measured with a 5-point Likert type. Exploratory factor analysis was conducted with the data obtained from the survey to evaluate the construct validity of the survey, and it was tested using the Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) coefficient and Bartlett's Sphericity test. The normal distribution status of the data was examined, and if the normality assumption was met, parametric test statistics were used in the analysis of the data, and if the normality assumption was not met, nonparametric test statistics were used. The population of the research consisted of individuals aged 18 and over living in Istanbul. It was aimed to reach 385 people with the formula determined for the universes with certain boundaries, and the survey was completed with 408 people in total.

Results: In the study, the Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) coefficient was calculated as 0.945 and the Bartlett Sphericity test was found to be significant ($p < 0.05$). The factor loading of the questions was determined to be 0.50 and above, and the dimensions were grouped under 3 dimensions: commitment, trust-adaptation and protectiveness. The normality assessment of the dimensions was determined to have a normal distribution by looking at the skewness and kurtosis values. Significant relationships were detected between interdimensional relationships and demographic variables. While significant relationships were detected between gender and all dimensions; Different significances were detected in the relationship between age, marital status and educational status and the dimensions.

Conclusion: Physicians have a high impact on the health status of individuals, so it is important to evaluate the relationships between physicians and patients in terms of physician loyalty. The Commitment Dimension consists of seventeen items and is the dimension with the most items in the scale. When the items in the dimension are examined, the feelings of loyalty, fidelity and commitment that individuals show towards their physicians come to the fore. Individuals who show loyalty and commitment to their physicians appear to be less likely to change their physicians.

Keywords: Physician Loyalty, Commitment, Trust, Protectiveness

Afet Durumlarında Meydana Gelen Sağlık Kayıplarının ve Ekonomik Etkilerine İlişkin Bilimsel Yayınların Sistematiik Olarak İncelenmesi*

Gülay Ekinci¹

Aysun Danayiyen¹

Mustafa Hakan Yılmaztürk²

Merve Danışman³

Merve Koç³

ÖZET

Araştırmanın Amacı: Bu çalışmanın amacı, afet durumlarında meydana gelen sağlık kayıpları ve ekonomik etkileri konulu çalışmaları sistematiik olarak analiz etmektir.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma retrospektif bir çalışma olup; sistematiik inceleme olarak planlanmıştır. Sistematiik derleme çalışması, Dergipark Akademik, Web of Science ve Scopus olmak üzere üç veri tabanının incelenmesiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada tarih aralığı belirlenmemiştir. Veri tabanında afet kapsamında ele alınan deprem konusu “ deprem ve ölüm ve sağlık ve hastalık” kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Yayınların kalite değeriendimesi, Polit ve Beck tarafından önerilen araştırma kalitesini değeriendirme kriteri kullanılarak yapılmıştır. Araştırma verilerinin toplaması, analiz edilmesi, yorumlaması ve bulguların sunulmasında PRISMA rehberi ile SPSS-20 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Bu çalışma Dergipark Akademik tabanında Türkçe taranmış olup, Web of Science ve Scopus veri tabanında İngilizce olarak yazılmış araştırma makalelerini hedeflemektedir. Sistematiik derleme çalışmasının veri toplama aşamasında toplam 820.270 yayına ulaşılmış; içerik, başlık özet değeriendirmesi, kalite değeriendirmesi çerçevesince belirlenene dahil etme hariç tutma kriterleri ile yapılan değeriendirme sonucu 29 makale değeriendirmeye alınmıştır. Araştırmanın metodolojik kalite değeriendirmeleri 12 soru üzerinden iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak değeriendirilmiş ve her madde tam olarak karşılanıyorsa ‘ 1 puan’ , karşılanmıyorsa ‘0 puan’ verilmiştir. Değeriendirme sonucunda makalelere verilen en yüksek puan 12, en düşük puan 7’dir. Ayrıca makale kalitesinin değeriendirilmesinde değeriendiricilerin verdiği puanlamaların güvenilirliği için SPSS-20 programında yer alan ‘uyum iyiliği değeri – kappa değeri’ hesaplanmış ve hesaplanan sonuca göre puan verenler

arası güvenilirlik iyi olarak yorumlanmıştır. Metodolojik değerlendirme sonucunda 29 yayın araştırmaya dahil edilmiştir.

Sonuç: Çalışma sonucunda afet durumlarında meydana gelen sağlık kayıplarıyla ilgili ekonomik değerlendirmelere yönelik araştırmalar yok denecek kadar azdır. Afet durumlarında meydana gelen sağlık kayıplarıyla ilgili kamu tarafından ilan edilecek net verilere ve çalışmalara ihtiyacı olduğu görülmektedir. Afet durumlarının meydana getirdiği sağlık kayıpları ve ekonomik etkilerini inceleyen araştırmalarının mevcut sonuçlarını inceleyen bu çalışma, önemli bulgulara ve katkılara odaklanarak, eksikliklere dikkat çekmekte ve gelecekte yapılacak araştırmalar için öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Sağlık Kayıpları, Ekonomik Etkiler, Sistematik Analiz

¹Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim University, Faculty of Health Sciences, Department of Health Management,34000, İstanbul/Türkiye, gulay.ekinci@izu.edu.tr, 0000-0003-4773-48211

²Sağlık ve Hıfzısıhha Müdürü, The Istanbul Metropolitan Municipality,34000 ,İstanbul/ Türkiye

³YL Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim University, Faculty of Health Sciences, Department of Health Management,34000, İstanbul/ Türkiye

*Bu araştırma İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında desteklenmiştir (2023/20 nolu).

Systematic Review of Scientific Publications on Health Losses and Economic Effects Occurring in Disaster Situations

Gülay Ekinci¹

Aysun Danayiyen¹

Mustafa Hakan Yılmaztürk²

Merve Danışman³

Merve Koç³

ABSTRACT

Purpose of the Study: The purpose of this study is to systematically analyze studies on health losses and economic effects that occur in disaster situations.

Materials and Methods: This study is a retrospective study; It was planned as a systematic review. The systematic review study was carried out by examining three databases: Dergipark Academic, Web of Science and Scopus. The date range was not determined in the research. The earthquake topic, which is considered within the scope of disaster in the database, was searched using the words "earthquake and death and health and disease". Quality assessment of publications was made using the research quality assessment criteria proposed by Polit and Beck. PRISMA guide and SPSS-20 program were used to collect, analyze and interpret the research data and present the findings.

Findings: This study was scanned in Turkish in the Dergipark Academic database and targets research articles written in English in the Web of Science and Scopus databases. A total of 820,270 publications were reached during the data collection phase of the systematic review study; As a result of the evaluation made with the inclusion and exclusion criteria determined within the framework of content, title summary evaluation, and quality evaluation, 29 articles were evaluated. The methodological quality assessments of the study were evaluated independently by two researchers over 12 questions, and each item was given '1 point' if it was fully met, and '0 point' if not. As a result of the evaluation, the highest score given to the articles is 12 and the lowest score is 7. In addition, for the reliability of the ratings given by the raters in evaluating the quality of the article, the 'goodness of fit value - kappa value' in the SPSS-20 program was calculated and, according to the calculated result, the inter-rater reliability was interpreted as good. As a result of methodological evaluation, 29 publications were included in the research.

Conclusion: As a result of the study, there are almost no studies on economic evaluations regarding health losses occurring in disaster situations. It seems that there is a need for clear data and studies to be announced by the public regarding the health losses that occur in disaster situations. This study examines the current results of research examining the health losses and economic impacts of disaster situations, focuses on important findings and contributions, draws attention to deficiencies and offers suggestions for future research.

Keywords: Earthquake, Health Losses, Economic Effects, Systematic Analysis

Somali Sağlık Sistemi Yapılanması

Mohamud Mohamed Farah¹

Gülay EKİNCİ²

Aysun DANAYİYAN³

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Somali'nin sağlık sistemi yapılanmasındaki amaçlar toplum sağlığını iyileştirmek, hastalıkları kontrol altına almak, sağlık hizmetlerine erişimi artırmak, ve sağlık eşitsizliklerini azaltmak.

Yöntem: Sağlık sistemi yapılanmasının nasıl gerçekleştirildiği, kaynak dağıtımı, sağlık personeli eğitimi, politika belirleme, finansman yöntemleri, planlama ve uygulama süreçlerini içermektedir.

Bulgular: Mevcut durumu değerlendiren veriler ve analizler: Sağlık hizmetlerine erişim oranları, sağlık göstergeleri (bebek ölüm oranları, bulaşıcı hastalıkların yayılma hızı), sağlık personeli yoğunluğu gibi faktörler bu bölümde değerlendirilmektedir.

Sonuç: Somali'de sağlık sistemi yapılanması, zorluklar ve ihtiyaçlar gözetilerek planlanmakta ve uygulanmaktadır. Odak noktaları toplumun sağlık ihtiyaçlarını anlama, sağlık hizmetlerine erişimi artırma, personel eğitimi güçlendirme ve sürdürülebilir finansman modeli oluşturmaya gerekmektedir. Bu çabalar, Somali'nin sağlık sisteminin güçlendirilmesi ve genel sağlık göstergelerinin iyileştirilmesi açısından önemli bir adımı temsil etmektedir.

Anahtar kelimeler: *Somali sağlık sistemi yapılanması, sağlık sistemi, sağlık hizmetleri*

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Sağlık Yönetimi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, mahamuudf@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5355-1461

²Dr. Öğr. Üyesi Gülay EKİNCİ, Sağlık Yönetimi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, gulay.ekinci@izu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4773-4821

³Dr. Öğr. Üyesi Aysun DANAYİYEN, Sağlık Yönetimi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, aysun.danayiyen@izu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4782-5697

Somalia Healthcare System Structuring

Mohamud Mohamed Farah¹

Gülay EKİNCİ²

Aysun DANAYİYAN³

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to outline the goals of Somalia's healthcare system structuring, which include improving public health, controlling diseases, enhancing access to healthcare services, and reducing healthcare inequalities.

Methods: The structuring of the healthcare system encompasses methods such as resource allocation, healthcare personnel training, policy formulation, financial strategies, and planning and implementation processes.

Results: Data and analyses evaluating the current situation include health service access rates, health indicators (infant mortality rates, spread of infectious diseases), and healthcare personnel density.

Conclusion: The healthcare system structuring in Somalia is planned and implemented with consideration for challenges and needs. Key focal points include understanding the health needs of the community, increasing access to healthcare services, strengthening personnel training, and establishing a sustainable financial model. These efforts represent a crucial step towards strengthening Somalia's healthcare system and improving overall health indicators.

Keywords: *Somali Healthcare System Structuring, Healthcare System, Healthcare Services.*

Hekimlerin Şiddete Karşı Güvenlik ve Güven Algılarının Defansif Tıp Tutumlarına Etkisinde Uzmanlık Dallarının Moderatör Etkisi

Özge Özden¹

Elem EROĞLU²

Hakan Köse³

Doç.Dr. Halil Şengül⁴

ÖZET

Amaç: Hekimlerin hastalarına nasıl davranması gerektiği; kurallar, yasalar, bildirgeler, sözleşmeler ve yönetmeliklerle belirlenmiştir. Bu çalışmamızda, hekimlerin şiddete karşı güvenlik ve güven algılarının defansif tıp tutumlarına etkisinde uzmanlık branşlarının aracı etkisini incelemek ve sonraki araştırmacılar için karşılaştırabilecekleri veriler elde etmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Şengül ve ark. (2019) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan sağlık profesyonellerinin şiddete karşı güvenlik ve güven algıları ölçeği ve Başer ve ark.(2014) tarafından geliştirilmiş olan Defansif Tıp Uygulamaları ölçeği kullanılmıştır. Veriler toplandıktan sonra IMB SPSS program aracılığıyla analiz edilmiştir.

Bulgular: Sağlık profesyonellerinin şiddete karşı güvenlik alt boyutu defansif tıp uygulamaları tutumuna pozitif yönde bir etki ettiği sonucuna ulaşılmaktadır ($R=0,173$, $R^2=0,03$, $p \leq 0.001$). Sağlık profesyonellerinin şiddete karşı güvenlik alt boyutu defansif tıp uygulamaları tutumuna pozitif yönde bir etki ettiği sonucuna ulaşılmaktadır ($R=0,191$, $R^2=0,036$, $p \leq 0.001$). Hekimlerin uzmanlık alanının defansif tıp uygulamaları tutumuna etkisini görmek için yapılan basit regresyon analizine göre hekimlerin uzmanlık alanı defansif tıp uygulamaları tutumuna pozitif yönde bir etki ettiği sonucuna ulaşılmaktadır ($R=0,200$, $R^2=0,04$, $p \leq 0.001$). Yapılan analizlerde sağlık profesyonellerinde şiddete karşı güven ve güvenlik alt boyutunun defansif tıp uygulamalarına etkisinde uzmanlık alanlarının moderatör etkisiye sahip olduğuna ulaşılmıştır. Defansif tıp tutumlarına etkisinde uzmanlık dallarının moderatör etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Defansif tıp, uzmanlık alanı, şiddet.

¹ Özge Özden, Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, ozdenn.ozgee@gmail.com

² Elem EROĞLU Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Araştırma Görevlisi elem.eroglu@izu.edu.tr

³ Hakan Köse, Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Lisans Öğrencisi, kosehakan73@gmail.com

⁴ Doç.Dr. Halil Şengül, Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü halil.sengul@izu.edu.tr

Moderator Effect of Specialties on the Effect of Physicians Perceptions of Safety and Trust against Violence on Defensive Medicine Attitudes

Özge Özden¹

Elem EROĞLU²

Hakan Köse³

Doç.Dr. Halil Şengül⁴

ABSTRACT

Objective: How physicians should treat their patients is determined by rules, laws, declarations, contracts and regulations. In this study, we aimed to examine the mediating effect of specialty branches on the effect of physicians' perceptions of safety and trust against violence on defensive medicine attitudes and to obtain comparable data for future researchers.

Methods: It is concluded that the sub-dimension of safety against violence has a positive effect on the attitude of defensive medicine practices of health professionals ($R = 0.173$, $R^2 = 0.03$, $p \leq 0.001$). It is concluded that the sub-dimension of safety against violence has a positive effect on the attitude of defensive medicine practices of health professionals ($R = 0.191$, $R^2 = 0.036$, $p \leq 0.001$). According to the simple regression analysis performed to see the effect of physicians field of specialization on their attitude towards defensive medicine practices, it is concluded that physicians field of specialization has a positive effect on their attitude towards defensive medicine practices ($R=0.200$, $R^2=0.04$, $p \leq 0.001$). In the analysis, it was found that the sub-dimension of trust and security against violence in health professionals has a moderating effect on the impact of their fields of expertise on defensive medicine practices.

Findings: As a result of the analysis, it was concluded that there was a positive correlation between defensive medicine practices and Health Professionals' Safety and Trust against Violence, and it was concluded that the attitude of defensive medicine practices and health professionals had a positive effect on the sub-dimension of safety and trust against violence.

Conclusion: It was concluded that specialty branches had a moderating effect on the effect of physicians' perceptions of safety and trust against violence on defensive medicine attitudes.

Keywords: Defensive medicine, specialty, violence

Yapay zeka işleri kolaylaştırıyor mu? Yoksa sağlıkta eşitsizlikleri daha mı görünür kılıyor?

Pınar Ünkür¹

ÖZET

Amaç: Günümüzde sağlık alanında yapay zekaya dayalı uygulamaların ve hizmet çeşitliliğinin arttığı ve bu uygulamaların teknolojik ve ekonomik altyapıyı bir diğer deyişle gücü elinde bulunduran ülkeler tarafından daha çok kullanıldığı göze çarpmaktadır. Çalışmada; Dünyanın bir tarafında gelişmemiş ülkelerde yaşayan bireylerin temel sağlık hizmetlerine erişim sağlayamama durumları söz konusuken öte yandan gelişmiş ülkelerde yapay zeka uygulamalarına dayalı sağlık hizmetlerinin konuşuluyor olma gerçeğine dikkat çekmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Sağlık alanında yetkili olan uluslararası kuruluşların internet sitelerinde sağlıkta yapay zekaya ilişkin yer alan kaynaklar ve haberler incelenmiş ve bu incelemeler yoluyla bakış açıları gözlemlenmiştir.

Bulgular: Sağlık alanında etkin olan uluslararası kuruluşların sağlıkta yapay zekâya ilişkin çalışmalar yürüttüğü, bu uygulamaları destekledikleri ve yapay zekânın uluslararası sağlık sorunları da dâhil olmak üzere tüm alanlarda ilerlemeye fayda sağlayacağını savundukları görülmüştür. Öte yandan sağlıkta yapay zeka uygulamalarının tek bir yönde değil evrensel ve erişilebilir olmasına dikkat çektikleri tespit edilmiştir. Sağlıkta eşitsizliklerin finansal yetersizliklerden kaynaklandığı görülmekle birlikte özellikle Afrika ülkelerinde bu durumun belirgin etkilerini görmek mümkündür. Gelişmiş ülkeler sağlıkta teknolojiye ilişkin kaynaklara yatırım yapıyorken gelişmemiş ülkelerde teknolojiye erişim yetersizliği söz konusudur.

Sonuç: Gelişmiş ülkelerin sağlıkta yapay zeka uygulamaları üzerine yoğunlaştığı, gelişmemiş ülkelerin ise temel sağlık hizmetlerine ulaşma çabalarının sürdüğü bilinmektedir. Gelişmiş ülkelerde kullanılan yapay zeka uygulamalarının gelişmemiş ülkelerin maruz kaldığı eşitsizliklere entegre edilmesiyle bu durumun iyileştirileceği düşünülmektedir. Yapay zeka uygulamalarının gelişmemiş ülkelerde var olan bulaşıcı hastalıklarla mücadele kapsamında yaygınlaştırılmasının, ülkeler arasında sağlık alanında yaşanan eşitsizlikleri azaltacağı düşünülmektedir. Bu sayede; Dünya üzerinde sağlık hizmetlerinin daha sistemli ve erişilebilir sunumundan bahsedilmesinin mümkün olacağı öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Sağlıkta eşitsizlikler, Sağlıkta yapay zeka, Uluslararası sağlık kuruluşları

¹Arş. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Erbaa Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,
Mail adresi: pinar.unkur@gop.edu.tr , Orcid:... 0000-0001-8335-555X

Does artificial intelligence make things easier? Or does it make health inequalities more visible?

Pınar Ünkür¹

ABSTRACT

Aim: Today, it is noticeable that the diversity of artificial intelligence-based applications and services in the field of health has increased and that these applications are used more by countries that have the technological and economic infrastructure, in other words, the power. In this study; it is aimed to draw attention to the fact that while individuals living in underdeveloped countries on one side of the world cannot access basic health services, on the other hand, health services based on artificial intelligence applications are being discussed in developed countries.

Methods: In this study, the content analysis method was used. Sources and news about artificial intelligence in health on the websites of international organizations authorized in the field of health were examined and their perspectives were observed through these examinations.

Results: It has been observed that international organizations active in the field of health conduct studies on artificial intelligence in health, support these applications, and argue that artificial intelligence will benefit progress in all areas, including international health problems. On the other hand, it has been determined that they emphasize that artificial intelligence applications in health should be universal and accessible, not in a single direction. Although it seems that inequalities in health arise from financial inadequacies, it is possible to see the obvious effects of this situation, especially in African countries. While developed countries are investing in technology-related resources in health, there is a lack of access to technology in underdeveloped countries.

Conclusion: It is known that developed countries focus on artificial intelligence applications in health, while underdeveloped countries continue their efforts to access basic health services. It is thought that this situation will be improved by integrating artificial intelligence applications used in developed countries into the inequalities experienced by underdeveloped countries. It is thought that the dissemination of artificial intelligence applications within the scope of combating infectious diseases existing in underdeveloped countries will reduce inequalities in health between countries. In this way; it is envisaged that it will be possible to talk about a more systematic and accessible provision of health services around the world.

Keywords: Inequalities in health, Artificial intelligence in health, International health organizations

Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin 6 Şubat Depremleri Akut Dönemi ile 6 Ay Sonrasında Gelecek Kaygısı Düzeylerinin İncelenmesi

Rabia Akdoğan¹

ÖZET

Amaç: Gelecekte yaşanacak olan durumların bilinmemesi bireylerde gelecek kaygısını doğurur. 6 Şubat'ta olduğu gibi, yaşanan büyük afetler sadece fiziksel hasara yol açmakla kalmayarak toplumsal yapıyı ve insanları da derinden etkilemektedir. Ne zaman gerçekleşeceği önceden kestirilemeyen bu afetlerin geleceğe yönelik kaygı düzeyini etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu çalışma, Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin ardından sağlık yönetimi öğrencilerinin gelecek kaygısı düzeylerini incelemek ve depremin gerçekleştiği akut dönem ile 6 ay sonrasında gelecek kaygısı bakımından farklılık oluşup oluşmadığını tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Yöntem: Araştırma kapsamında 6 Şubat depremlerinin hemen ardından (28.02.2023-10.04.2023) 104; depremlerden 6 ay sonra (09.08.2023-14.09.2023) ise 100 sağlık yönetimi öğrencisine online ortamda anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin normal dağılıma uygun olduğu saptanmış ve gruplar arasındaki farklılıklar t-testi kullanılarak incelenmiştir. Öğrencilere uygulanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yaş ve cinsiyet kriterlerinin yer aldığı bilgi formu; ikinci bölümde ise öğrencilerin gelecek kaygısı düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilen "Üniversite Öğrencilerinde Gelecek Kaygısı Ölçeği" bulunmaktadır. Araştırma hipotezi '*Sağlık yönetimi öğrencilerinin gelecek kaygısı düzeylerinin 6 Şubat depremleri akut dönemi ve altı sonrasında farklılık vardır.*' şeklinde oluşturulmuştur.

Bulgular: Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin akut dönemdeki gelecek kaygıları ile altı ay sonraki dönemdeki gelecek kaygıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir (H_0 kabul edilmiştir, $P=0,22$). Anlamlı bir farklılık olmasa da ortalama ve standart sapma değerlerinde olumsuz yönde bir değişimin olduğunu ifade etmek mümkündür. Nitekim akut dönemde öğrencilerin gelecek kaygısı ölçeği ortalaması $2,9837 \pm 0,75$ iken; 6 ay sonra yapılan değerlendirmede $3,2315 \pm 0,77$ 'e yükselmiştir. Gelecek kaygısı alt ölçeklerinde de aynı durum söz konusudur.

Sonuç: Depremin yaşandığı dönem ile altı sonrasındaki öğrencilerin gelecek kaygılarının farklılık göstermemesi konu ile ilgili anlamlı bir değişikliğin olmadığını ifade eder. Fakat göreceli bir artışın olması diğer toplumsal sorunlarla veya sosyoekonomik faktörlerle ilişkili olabilir. Gelecek çalışmalarda öğrencilerin gelecek kaygısını etkileyen farklı değişkenler incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Gelecek kaygısı, deprem, sağlık yönetimi

¹Medipol University, Health Sciences Institute, Healthcare Management Department, Graduate student, rabiakdogan@icloud.com, Orcid: 0009-0002-5460-243X

Research of Future Anxiety Levels of Health Management Students in the Acute Period and 6 Months After the February 6 Earthquake

Rabia Akdoğan¹

ABSTRACT

Aim: The uncertainty of future events leads to individuals experiencing anxiety about the future. Major disasters, such as the one that occurred on February 6th, not only cause physical damage but also deeply affect the social structure and people, as well. These unpredictable disasters, like the one on February 6th, which cannot be foreseen, are believed to have the potential to affect the level of future anxiety. This study was prepared to examine the levels of future anxiety among healthcare management students in the aftermath of the Kahramanmaraş centered earthquakes on February 6th and to determine whether there was any difference in future anxiety between the acute period when the earthquake occurred and 6 months later.

Method: In the scope of the study, an online survey was conducted on 104 healthcare management students immediately after the February 6th earthquakes (February 28, 2023 - April 10, 2023) and on 100 students 6 months after the earthquakes (August 9, 2023 - September 14, 2023). The obtained data were found to be normally distributed, and differences between the groups were analyzed using the t-test. The survey administered to students consists of two parts. The first part includes demographic information such as age and gender, while the second part contains the "Future Anxiety Scale for University Students" developed to measure the students' levels of future anxiety. The research hypothesis was formulated as 'There is a difference in the level of future anxiety among healthcare management students between the acute period of the February 6th earthquakes and six months later.

Results: According to the analysis results, it has been determined that there is no statistically significant difference between students' future anxieties during the acute period and their future anxieties six months later (H_0 is accepted, $P=0.22$). Despite the lack of a significant difference, it is possible to note a negative change in mean and standard deviation values. In fact, during the acute period, the mean score for students' future anxiety scale was 2.9837 ± 0.75 , while in the evaluation conducted 6 months later, it increased to 3.2315 ± 0.77 . The same situation applies to sub-scales of future anxiety.

Conclusion: The similarity in students' future anxieties between the period when the earthquake occurred and six months later indicates that there is no significant change regarding the subject. However, the relative increase may be related to other social issues or socioeconomic factors. In future studies, different variables affecting students' future anxieties can be examined.

Keywords: Future anxiety, earthquake, health management

Erişkinlerde Akılcı İlaç Kullanımının Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Seyma Muşluoğlu¹

Adem Turna²

Özlem Özaydın³

ÖZET

Amaç: Akılcı İlaç Kullanımı (AİK), “hastaların klinik ihtiyaçlarına uygun ilaçları, kişisel gereksinimlerini karşılayan dozlarda, yeterli bir süre boyunca, kendilerine ve topluma en az maliyet ile kullanmaları” olarak tanımlanmıştır. Akılcı olmayan ilaç kullanımının maddi olarak götürüsü dışında insan sağlığına ciddi zararı olabilmektedir. Araştırmanın amacı, erişkinlerin akılcı ilaç kullanım farkındalık düzeylerini etkileyen faktörleri belirlemektir.

Yöntem: Çalışmanın evrenini İstanbul’da ikamet eden 18 yaş üstü bireyler oluşturmaktadır. Veriler internet üzerinden hazırlanmış bir anket ile toplanmıştır. Ankette kişilerin farkındalık düzeylerini ölçen 15 maddeden oluşan “Erişkinlerde Akılcı İlaç Kullanımı Farkındalık Ölçeği” kullanılmıştır. Anazlilerde SPSS programı kullanılmıştır. Student T testi, Kruskal Wallis ve Pearson Korelasyon analizleri uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık 0,05 kabul edilmiştir.

Bulgular: Toplam 179 bireye ulaşılmıştır. Kişilerin dağılımına bakacak olursak bireylerin yaş ortalaması 26 yıl, %50.8’i kadın, %23’ü evli, %22’si çocuk sahibi ve %12’si kronik hastalığa sahiptir. Kişilerin meslek dağılımları çeşitli sektörlerden olmakla birlikte %29’u öğrencidir. Eğitim seviyesine baktığımızda yarısına yakını lise ve altı eğitim seviyelerine sahip kişilerden oluşmaktadır.

Katılımcıların yaşı ile akılcı ilaç kullanımı farkındalıkları arasında pozitif ancak düşük düzeyde ilişki vardır ($p<0,05$; $r=0,170$). Lise eğitime sahip katılımcıların ölçek toplam puanları ve doğru ilaç farkındalığı puanları anlamlı olarak diğerlerinden yüksektir. Bununla birlikte cinsiyet, medeni durum, kronik hastalık varlığı ve çocuk sahibi olma değişkenleri bakımından gruplara arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

Sonuç: Gençlerin doğru ilaç kullanım farkındalıkları daha düşüktür. Bu noktada eğitim müfredatında akılcı ilaç kullanımına yönelik ders ya da seminerler eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Akılcı ilaç kullanımı, Farkındalık, Sağlık yönetimi

¹Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, seymamusluoglu58@gmail.com, Orcid: 0009-0000-1167-2070

²Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, adm.trn0@icloud.com, Orcid: 0009-0009-4023-7073

³Dr. Öğr. Üyesi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Evaluation of Awareness Levels of Rational Drug Use in Adults

Seyma Muşluoğlu¹

Adem Turna²

Özlem Özaydın³

ABSTRACT

Aim: Rational Drug Use (RAU) is defined as "patients' use of drugs appropriate to their clinical needs, in doses that meet their personal needs, for a sufficient period of time, at the least cost to themselves and society." Irrational drug use can cause serious harm to human health, in addition to its financial cost. The aim of the research is to determine the factors affecting adults' awareness levels of rational drug use.

Methods: The population of the study consists of individuals over the age of 18 residing in Istanbul. Data was collected with a survey prepared online. The "Rational Drug Use in Adults Awareness Scale", which consists of 15 items measuring people's awareness levels, was used in the survey. SPSS program was used for analysis. Student's T test, Kruskal Wallis and Pearson Correlation analyzes were applied. Statistical significance was accepted as 0.05.

Results: A total of 179 individuals were reached. If we look at the distribution of individuals, the average age of individuals is 26 years, 50.8% are women, 23% are married, 22% have children and 12% have a chronic disease. Although the occupational distribution of the people is from various sectors, 29% are students. When we look at the education level, nearly half of them are people with high school education or below. There is a positive but low correlation between the participants' age and their awareness of rational drug use ($p < 0.05$; $r = 0.170$). The total scale scores and correct medication awareness scores of participants with high school education are significantly higher than the others. However, no significant difference was observed between the groups in terms of gender, marital status, presence of chronic disease and having children.

Conclusion: Young people's awareness of correct drug use is lower. At this point, it is recommended to add courses or seminars on rational drug use to the training curriculum.

Keywords: *Rational drug use, Awareness, Health management*

Bireylerin Yeşil Hastane Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi

Tuğba Bağ¹

Damla Aztekin²

Özlem Özaydın³

ÖZET

Amaç: Yeşil hastaneler kaynakların daha etkin kullanımına yardımcı olarak, sürdürülebilirliğin artmasına katkı sağlamaktadırlar. Çalışmanın amacı bireylerin yeşil hastane farkındalık düzeylerinin incelenmesidir.

Yöntem: Çalışmanın evrenini 18 yaş üstü bireyler oluşturmaktadır. Veriler online bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Ankette yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, meslek ve hizmet alınan hastane türüne dair sorular yer almaktadır. Ayrıca 24 madde ve 5 boyuttan (enerji verimliliği, iç çevre kalitesi, sürdürülebilir site planlaması ve yönetimi, materyal ve kaynaklar, su verimliliği) oluşan Yeşil Hastane Tasarım Ölçeği kullanılmıştır. Analizde SPSS paket program kullanılmıştır. Verilerin frekans dağılımları incelenmiş ve Mann Whitney U Testi, Kruskal Wallis ve Pearson Korelasyon Analizleri uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık 0,05 kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmanın örneklemini 174 kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların ortalama yaşı 22,6±7,4'dür. Çoğunluğu kadın, lisans eğitimine sahip ve öğrencidir. Yeşil hastane farkındalıklarında en düşük puan su verimliliği iken (ort=2,65±1,15), en yüksek puan iç çevre kalitesi (ort=3,82±0,76) boyutlarında olmuştur. Lise ve altında eğitim seviyene sahip katılımcıların iç çevre kalitesi boyutunda aldıkları puan diğerlerine göre anlamlı olarak düşüktür (p=0,035). Yaş ile enerji verimliliği puanları arasında pozitif yönde ancak düşük ilişki vardır (p=0,006; r=0,208). Cinsiyet, meslek ve hizmet alınan hastane türünde gruplar arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

Sonuç: Bireylerin yeşil hastane farkındalık düzeyleri genel olarak orta ve düşük seviyelerdedir. Daha yüksek yaşta katılımcılar enerji verimliliği ve iç çevre kalitesi boyutlarına dikkat etmektedir. Katılımcıların su verimliliği konusundaki farkındalıklarının düşük olması dikkat çekmektedir. Daha sürdürülebilir bir dünya için bireylerde yeşil hastane farkındalığının artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: *Yeşil hastane, Sürdürülebilirlik, Farkındalık, Sağlık yönetimi*

¹Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, bagtugba98@gmail.com, Orcid: 0009-00081809-4128

²Lisans Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, aztekindamla@gmail.com, Orcid: 0009-0004-3390-8477

³Dr. Öğr. Üyesi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 00000003-0929-1302

Examining Individuals' Green Hospital Awareness Levels

Tuğba Bağ¹

Damla Aztekin²

Özlem Özaydın³

ABSTRACT

Aim: Green hospitals contribute to increasing sustainability by helping to use resources more effectively. The aim of the study is to examine individuals' green hospital awareness levels.

Methods: The population of the study consists of individuals over the age of 18. Data was collected through an online survey. The survey includes questions about age, gender, education level, profession, and the type of hospital from which service is received. In addition, the Green Hospital Design Scale, consisting of 24 items and 5 dimensions (energy efficiency, internal environmental quality, sustainable site planning and management, materials and resources, water efficiency), was used. SPSS package program was used in the analysis. Frequency distributions of the data were examined and Mann Whitney U Test, Kruskal Wallis and Pearson Correlation Analyses were applied. Statistical significance was accepted as 0.05.

Results: The sample of the study consists of 174 people. The average age of the participants was 22.6 ± 7.4 years. The majority are women, have undergraduate education and are students. The lowest score in green hospital awareness was water efficiency (mean= 2.65 ± 1.15), while the highest score was in the internal environmental quality dimension (mean= 3.82 ± 0.76). The score of participants with high school education or lower in the internal environmental quality dimension is significantly lower than the others ($p = 0.035$). There is a positive but low correlation between age and energy efficiency scores ($p=0.006$; $r=0.208$). There were no significant differences between the groups in terms of gender, profession and type of hospital from which service was received.

Conclusion: Individuals' green hospital awareness levels are generally at medium and low levels. Participants at higher ages pay attention to the dimensions of energy efficiency and indoor environmental quality. It is noteworthy that the participants' awareness of water efficiency is low. For a more sustainable world, it is recommended to increase green hospital awareness among individuals.

Keywords: *Green hospital, Sustainability, Awareness, Healthcare management*

Termal Sağlık Turizmi Destinasyon İmajı, Ulaşılabilirlik ve Yeniden Ziyaret Etme Niyeti Arasındaki İlişki: Sağlık Bakanlığı Kaplıca İşletme Ruhsatlı Termal Tesisler Üzerinde Bir Uygulama

Tuğçe Karahasan¹

Fuat Yalman²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, termal sağlık turizmi destinasyon imajı, ulaşılabilirlik ve yeniden ziyaret etme niyeti arasındaki yapısal ilişkileri tespit etmektir.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Yalova ilinde faaliyet gösteren Sağlık Bakanlığı kaplıca işletme ruhsatlı termal tesislerden termal sağlık turizmi hizmeti almış olan ve yüzyüze anket yöntemiyle ulaşılan turistler oluşturmuştur. Örneklem grubunu ise yüzyüze anket yöntemiyle ulaşılan 300 turist oluşturmuştur. Araştırmada olasılıksız örnekleme tekniklerinden kolayda örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırma kapsamında veri setinin analizi için IBM SPSS 23 ve AMOS istatistiksel analiz programları birlikte kullanılmıştır.

Bulgular: Bu araştırmanın sonuçları, termal sağlık turizmi destinasyon imajı, ulaşılabilirlik ve yeniden ziyaret etme niyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkilerin olduğunu ortaya koymuştur.

Sonuç: Yani termal sağlık turizmi destinasyon imajı, ulaşılabilirlik ve yeniden ziyaret etme niyeti değişkenlerinden biri artarken diğeri de artmaktadır.

Anahtar kelimeler: Termal Sağlık Turizmi Destinasyon İmajı, Ulaşılabilirlik, Yeniden Ziyaret Etme Niyeti, Yalova

¹ Lisans Öğrencisi, Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, tugce.karahasan77@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, fuatyalman@duzce.edu.tr, Orcid: 0000-0002-1041-1837

The Relationship between Thermal Health Tourism Destination Image, Accessibility and Revisit Intention: An Application on Thermal Facilities Licensed to Operate Spas by the Ministry of Health

Tuğçe Karahasan¹

Fuat Yalman²

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to determine the structural relationships between thermal health tourism destination image, accessibility and revisit intention.

Methods: The population of the research consisted of tourists who received thermal health tourism services from thermal facilities licensed by the Ministry of Health operating in Yalova province and reached by face-to-face survey method. The sample group consisted of 300 tourists reached by face-to-face survey method. Convenience sampling technique, one of the non-probability sampling techniques, was used in the research. Within the scope of the research, IBM SPSS 23 and AMOS statistical analysis programs were used together to analyze the data set.

Results: The results of this research revealed that there are statistically significant and positive relationships between thermal health tourism destination image, accessibility and revisit intention.

Conclusion: In other words, as one of the variables of thermal health tourism destination image, accessibility and revisit intention increases, the other also increases.

Keywords: Thermal Health Tourism Destination Image, Accessibility, Intention to Revisit, Yalova

Sağlık Hizmetlerinde Beyaz Kod Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2010-2023)

Tuğçe Şafak¹

Yasemin Aslan²

ÖZET

Amaç: Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet dünyada ve Türkiye’de önemli sorunlardan biridir. Bu çalışmanın amacı şiddeti önlemeye yönelik çalışmalar kapsamında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı Tez Merkezi’nde Beyaz Kod ile ilgili yapılan tezlerin belirlenen parametreler kapsamında bibliyometrik analizini yapmaktır.

Yöntem: Araştırmanın evrenini 2010-2023 yılları arasında sağlık alanında Beyaz Kod ile ilgili yapılmış olan 24 lisansüstü tez oluşturmuştur. Tezler tür, yıl, yayın dili, danışman ünvanı, il, üniversite, enstitü, anabilim dalı, en fazla şiddete uğrayan cinsiyet, en fazla şiddet uygulayan kişi ve en fazla uygulanan şiddet türüne göre bibliyometrik parametreler açısından değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışma kapsamında tezlerin %54,17’sinin Yüksek Lisans, %45,83’ünün Tıpta Uzmanlık Tezi olduğu belirlenmiştir. Tezlerin %100’ünün Türkçe yazıldığı görülmüştür. Bu çalışmaların çoğu İstanbul (%33,33) ve Ankara illerinde (%12,5) gerçekleştirilmiştir. Tezlerde en fazla şiddet uygulayanların %83,33 oranıyla hasta yakınları olduğu ve en fazla sözel şiddete (%100) maruz kalındığı görülmüştür. Çalışmada kadın cinsiyetin şiddete uğrama oranı %75 iken erkeklerde bu oranın %16,67 olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Beyaz Kod ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin çoğunluğunu yüksek lisans tezlerinin oluşturduğu, tamamının Türkçe yazıldığı görülmüştür. En fazla sözel şiddet uygulandığı ve kadın cinsiyetin şiddete uğradığı görülmüştür. Bu çalışma, sağlık hizmetleri alanında Beyaz Kod konusunda araştırma yapmayı planlayan araştırmacılara ön bilgi sağlaması açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: Beyaz Kod, Sağlıkta şiddet, Bibliyometrik analiz.

¹Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, tugcesafak@bandirma.edu.tr, Orcid: 0009-0008-6462-5145

²Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, yaseminaslan@bandirma.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6292-2332

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses on Code White in Healthcare Services

(2010-2023)

Tuğçe Şafak¹

Yasemin Aslan²

ABSTRACT

Aim: Violence against healthcare workers is a significant issue both globally and in Turkey. The aim of this study is to conduct a bibliometric analysis of the theses related to the White Code in the Higher Education Council (YÖK) Thesis Center within the scope of efforts to prevent violence, based on predetermined parameters.

Methods: The study's population consisted of 24 postgraduate theses related to the White Code in the field of healthcare between 2010 and 2023. The theses were evaluated in terms of bibliometric parameters based on thesis type, year, publication language, advisor's title, city, university, institute, department, gender most exposed to violence, the individual most responsible for violence, and the most prevalent type of violence.

Findings: Within the scope of the study, it was determined that 54.17% of the theses were Master's theses, and 45.83% were Medical Specialization theses. It was observed that 100% of the theses were written in Turkish. Most of these studies were conducted in Istanbul (33.33%) and Ankara (12.5%). It was observed that 83.33% of the individuals who applied the most violence were the relatives of the patients, and that the most prevalent type of violence was verbal violence (100%). The study found that the rate of violence against women was 75%, while in men, this rate was 16.67%.

Results: The majority of postgraduate theses related to the White Code were found to be master's theses, all of which were written in Turkish. The highest incidence of verbal violence and the victimization of the female gender have been observed. This study is important in terms of providing preliminary information for researchers planning to conduct research on the White Code in the field of healthcare services.

Keywords: White Code, Healthcare violence, Bibliometric analysis.

Hasta Güvenliği Kültürü ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2019-2023)

Yunus Kızılkaya¹

Yasemin Aslan²

ÖZET

Amaç: Tıbbi hatalar dünyada ve Türkiye’de önlenabilir ölüm nedenleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Sağlık hizmetlerinde kalite çalışmalarının temel amacı hasta güvenliğinin sağlanmasıdır. Bu çalışmada Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı Tez Merkezi’nde Hasta Güvenliği Kültürü ile ilgili 2019-2023 yılları arasında yapılmış olan lisansüstü tezlerin belirlenen parametreler kapsamında bibliyometrik analizini yapmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın evrenini 2019-2023 yılları arasında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı Tez Merkezi’nde “Hasta Güvenliği Kültürü” anahtar kelimesi kullanılarak ulaşılan 45 adet tez oluşturmaktadır. Örneklemi ise sağlık yönetimi ve sağlık kurumları alanıyla doğrudan bağlantılı olan 39 adet tez oluşturmaktadır. Tezler tür, yıl, yayın dili, danışman unvanı, il, üniversite, enstitü, anabilim dalı, konu ve çalışmaların hangi meslek grubu üzerinde yapıldığı parametreleri açısından bibliyometrik olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışma kapsamında tezlerin %82,05’inin Yüksek Lisans, %15,38’inin Doktora ve %2,56’sının Tıpta Uzmanlık Tezi olduğu belirlenmiştir. Tezlerin %100’ünün Türkçe yazıldığı görülmüştür. Bu çalışmaların çoğu İstanbul (%41,02) ve İzmir (%20,52) illerinde yapılmıştır. Tezlerin danışman ünvanları Dr. Öğr. Üyesi (%41,02), Prof. Dr. (%38,46) ve Doç. Dr. (%20,52) şeklindedir. Çalışmaya dahil edilen meslek gruplarının %51,26’sının hemşireler, %23,04’ünün sağlık çalışanları, %15,38’inin hekim, %7,76’sının ilk ve acil yardım çalışanları ve %2,56’sının asistan hekimlerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Çalışma sonuçları bütün sağlık meslekleri düzeyinde lisansüstü tezlerde hasta güvenliği kültürüne önem verildiğini göstermektedir. Bulgular bundan sonraki süreçte hasta güvenliği kültürü ile ilgili çalışma yapmak isteyen araştırmacılara ön kaynak niteliği taşıyabilir.

Anahtar kelimeler: Hasta Güvenliği Kültürü, Hasta Güvenliği, Hastane, Sağlık Hizmetlerinde Kalite.

¹Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, yunuskzlkaya5234@gmail.com, Orcid: 0009-0006-8329-7971

²Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, yaseminaslan@bandirma.edu.tr, Orcid: 0000-0001-6292-2332

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses on Patient Safety Culture (2019-2023)

Yunus Kızılkaya¹

Yasemin Aslan²

ABSTRACT

Aim: Medical errors hold a significant place among preventable causes of death worldwide and in Turkey. The primary goal of quality improvement efforts in healthcare is to ensure patient safety. This study aims to conduct a bibliometric analysis of postgraduate theses on Patient Safety Culture submitted to the Higher Education Council (YÖK) Thesis Center between 2019 and 2023, within the scope of predefined parameters.

Methods: The study's population consists of 45 theses accessed using the keyword "Patient Safety Culture" in the Higher Education Council Thesis Center between the years 2019 and 2023. The sample comprises 39 theses directly related to the fields of healthcare management and healthcare institutions. The theses were evaluated bibliometrically based on parameters such as type, year, publication language, advisor title, province, university, institute, department, subject, and the specific professional group targeted by the studies.

Findings: The study revealed that 82.05% of the theses were Master's theses, 15.38% were Doctoral theses, and 2.56% were Medical Specialization Theses. All of the theses (100%) were written in Turkish. The majority of these studies were conducted in Istanbul (41.02%) and Izmir (20.52%) provinces. The advisor titles for the theses were distributed as follows: Assistant Professor (41.02%), Professor (38.46%), and Associate Professor (20.52%). The included professional groups comprised 51.26% nurses, 23.04% healthcare workers, 15.38% physicians, 7.76% emergency medical personnel, and 2.56% resident physicians.

Results: The study results indicate a significant emphasis on patient safety culture in postgraduate theses across all healthcare professions. The findings could serve as a valuable primary source for researchers interested in conducting further studies on patient safety culture in the future.

Keywords: Patient Safety Culture, Patient Safety, Hospital, Quality in Healthcare.

Hasta Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi: Özel Bir Hastane Örneği

Haşim Çapar¹

Zeliha Tural²

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, özel bir hastanede ayakta ve yatarak sağlık hizmeti almış olan hastaların memnuniyet düzeylerinin incelenmesini amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışma, Diyarbakır'da bulunan özel bir hastaneden hizmet almış 367 ayakta ve 166 yatan hastanın retrospektif verileri ile yürütülmüştür. Çalışma'da örneklem seçim yoluna gidilmemiş ilgili aylar arasındaki tüm hastalar dahil edilmiştir. Çalışma, mevcut bir durumu ortaya koyacağından tanımlayıcı, belli bir dönemde yapılacağından kesitseldir. Çalışma için iki türlü veri kullanılacaktır. Birinci veri türü, hastaneye başvuran hastaların demografik verileri olan kesikli veriler. İkinci veriler ise Sağlık Bakanlığı Anket Uygulama Rehberinde yayınlanan; "Yatan Hasta Deneyimi Anket Formu ve Ayaktan Hasta Deneyimi Anket Formu" ölçeklerinden elde edilecek olan sürekli verilerdir.

Bulgular: Hastaların aldığı sağlık hizmetinden duydukları memnuniyetin hem ayakta hasta için hem de yatan hasta için cinsiyete göre istatistiksel olarak farklılık göstermediği görülmüştür ($p>0.05$). Hastanedeki memnuniyet anketinin kimin doldurduğuna bağlı olarak istatistiksel olarak hem ayakta hem de yatan hasta skorunda bir farklılığa yol açtığı görülmüştür ($p<0.05$). Buna göre ayakta ve yatan hastaların tamamında hasta yakınının memnuniyet skoru ortalamasının hasta memnuniyet düzeyi ortalamasından düşük olduğu görülmüştür. Hasta yaşının ayakta ve yatan hastaların memnuniyet skorunda bir farklılığa yol açmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Her iki hasta kategorisinde de eğitim düzeyi memnuniyet skorunun farklılık göstermesine neden olmuştur. Öyle ki daha yüksek eğitim seviyesi olan bireylerin memnuniyet skorlarının eğitim seviyesi daha düşük olanlara göre daha düşük bir memnuniyet düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı olarak tespit edilmiştir. Bu farkın kaynağı için yapılan Tukey Post Hoc test sonucuna göre bu farkın ilk-orta okul ile lisans eğitim seviyeleri arasında anlamlı olduğu görülmüştür.

Sonuç: Sonuç olarak hastane yöneticileri ve kalite departmanlarının hastane memnuniyet skorlarını arttırmak için sadece hastalar için gerekli hazırlıkları yapmasının yetmeyeceği buna ek olarak daha mükemmel bir ajan olan hasta yakınlarının da değerlendirmelerini dikkate almaları ve buna uygun hizmet sunması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Ayaktan hasta, Hastane, Memnuniyet, Sağlık yönetimi, Yatan hasta

¹Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, İİBF Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, hasim.capar@dicle.edu.tr, Orcid:0000-0001-7056-7879

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Yönetimi ABD, zelihatural@gmail.com, Orcid: 0009-0004-5236-4161

Examining Patient Satisfaction Levels: The Case of a Private Hospital

Haşim Çapar¹

Zeliha Tural²

ABSTRACT

Aim: This study aims to examine the satisfaction levels of patients who received outpatient and inpatient health services in a private hospital.

Methods: This study was conducted with retrospective data of 367 outpatients and 166 inpatients who received service from a private hospital in Diyarbakır. In the study, no sample selection method was used and all patients between the relevant months were included. The study is descriptive, as it will reveal a current situation, and cross-sectional, as it will be conducted in a certain period. Two types of data will be used for the study. The first type of data is discrete data, which is the demographic data of patients admitted to the hospital. The second data is published in the Ministry of Health Survey Application Guide; These are continuous data to be obtained from the "Inpatient Experience Survey Form and Outpatient Experience Survey Form" scales.

Results: It was observed that patients' satisfaction with the healthcare service they received did not differ statistically according to gender, both for outpatient and inpatient patients ($p>0.05$). It was observed that the hospital satisfaction survey led to a statistical difference in both outpatient and inpatient scores depending on who completed it ($p<0.05$). Accordingly, it was observed that the average satisfaction score of the patient's relative in all outpatients and inpatients was lower than the average of the patient satisfaction level. It was determined that patient age did not cause a difference in the satisfaction score of outpatients and inpatients ($p>0.05$). Education level caused the satisfaction score to differ in both patient categories. In fact, it has been determined that the satisfaction scores of individuals with higher education levels have lower satisfaction levels than those with lower education levels. This difference was determined to be statistically significant. According to the Tukey Post Hoc test results for the source of this difference, it was seen that this difference was significant between primary and secondary school and undergraduate education levels.

Conclusion: As a result, it is thought that hospital managers and quality departments should not only make the necessary preparations for patients in order to increase hospital satisfaction scores, but also should take into account the evaluations of patients' relatives, who are a more perfect agent, and provide appropriate services.

Keywords: Outpatient, Hospital, Satisfaction, Health management, Inpatient

Borsada Hisseleri İşlem Gören Sağlık Ve İlaç İşletmelerinin Pandemi Öncesi Ve Pandemi Dönemi Finansal Performans Değerlendirmesi

Zeynep Bade Aydın⁵

Fikriye Yılmaz⁶

ÖZET

Amaç: 2019 yılında dünyada ortaya çıkan Covid-19 pandemisi birçok sektörü büyük ölçüde etkilemiş ve ciddi etkilere yol açmıştır. Sağlık sektörü de en fazla etkilenen sektörlerin başında gelmektedir. Sağlık sektörü, toplum sağlığı üzerindeki etkilerle başa çıkmak için büyük çaba harcarken, aynı zamanda pandemi nedeniyle artan finansal zorluklarla da mücadele etmek zorunda kalmıştır. Covid-19 pandemisi, dünya genelinde ekonomik krizlere yol açan büyük bir felakete neden olmuştur. Pandemi, işletmelerin kapanmasına, işsizlik oranlarının artmasına ve ekonomilerin durgunluğuna sebep olmuştur. Bu ekonomik kriz, tüm dünya genelinde gelir eşitsizliği sorunlarını daha da derinleştirmiş ve birçok ülkenin mali sistemi üzerinde büyük baskılara neden olmuştur. Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'deki sağlık ve ilaç sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin Covid-19 pandemisi nedeniyle finansal performanslarına olan etkisinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı nicel bir araştırma olarak tasarlanan çalışmanın verileri “Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)” ve “İş Yatırım” veri tabanından yararlanılarak şirketlerin finansal tablolarından elde edilmiştir. KAP platformu kullanılarak 12 tane şirketin sektör bilançolarına ulaşılmış pandemi öncesi (2018-2019) ve pandemi dönemi (2020-2022) finansal tabloları detaylı bir şekilde finansal tablo analiz yöntemleri ile incelenmiştir.

Bulgular: Bu çalışmanın bulgularında işletmelere ve sektöre ait likidite oranları, finansal yapı oranları, faaliyet oranları ve karlılık oranları hesaplanmıştır. Pandemi öncesine göre pandemi döneminde likidite oranlarının iyileştiği, yabancı kaynak kullanımının azaldığı, faaliyet oranlarının ve karlılık oranlarının arttığı belirlenmiştir.

Sonuç: Pandeminin sağlık ve ilaç sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin finansal performansı üzerindeki etkisi, bu finansal göstergelerin ayrıntılı analiz yoluyla anlaşılmıştır ve sonuçlar elde edilmiştir. Bu çalışma, pandeminin sağlık sektöründeki işletmelere olan etkisini daha iyi anlamamıza katkı sağlayacak önemli bir değerlendirme sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Sağlık sektörü, Finansal tablo, Ekonomik kriz

⁵ Lisans Öğrencisi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: Zbaydin2000@hotmail.com

⁶ Profesör Doktor, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: fyilmaz@baskent.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4884-3803

Financial Performance Assessment Of Healthcare And Pharmaceutical Companies Traded On The Stock Exchange Before And During The Pandemic Period

Zeynep Bade Aydın⁷

Fikriye Yılmaz⁸

ABSTRACT

Aim: The Covid-19 pandemic, emerging in 2019, has significantly impacted numerous sectors worldwide, leading to profound effects. Among the most affected is the healthcare sector, grappling with increased financial challenges while addressing the pandemic's toll on public health. The pandemic has triggered global economic crises, marked by business closures, surging unemployment rates, and economic stagnation, further aggravating income inequality and straining financial systems across countries. The primary aim of this study is to evaluate the impact of the Covid-19 pandemic on the financial performance of businesses operating in the health and pharmaceutical sector in Turkey.

Method: This study adopts a descriptive quantitative research design, drawing data from companies' financial statements accessed through the "Public Disclosure Platform (KAP)" and "İş Yatırım" databases. Utilizing the KAP platform, the sector balance sheets of 12 companies were examined, with their financial statements for both the pre-pandemic (2018-2019) and pandemic periods (2020-2022) scrutinized using financial statement analysis methods.

Results: The study calculated liquidity ratios, financial structure ratios, activity ratios, and profitability ratios for businesses and the sector at large. Findings indicate improvements in liquidity ratios during the pandemic relative to the pre-pandemic period, a reduction in external funding utilization, and increases in both activity and profitability ratios

Conclusion: A comprehensive analysis of these financial indicators has elucidated the pandemic's impact on the financial performance of entities within the healthcare and pharmaceutical sector, yielding insightful results. This study furnishes a valuable evaluation, enhancing the understanding of the pandemic's repercussions on healthcare sector businesses.

Keywords: Pandemic, Healthcare sector, Financial statement, Economic crisis

⁷ Lisans Öğrencisi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: Zbaydin2000@hotmail.com

⁸ Profesör Doktor, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: fyilmaz@baskent.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4884-3803

Sağlık Kurumlarının Ruh Sağlığı Farkındalığına Yönelik Sosyal Medya Paylaşımlarının İçerik Analizi: X’de Dünya Ruh Sağlığı Günü Örneği

Zeynep Bekiroğlu¹

Fikriye Yılmaz²

ÖZET

Amaç: Günümüzde değişen dünya düzeniyle birlikte artış gösteren stres ve yaşam koşullarındaki zorluklar beraberinde artan ruhsal sorunlar nedeniyle toplumun ruh sağlığını korumak ve güçlendirmek hızla önem kazanan bir halk sağlığı sorunu olmaya başlamıştır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), ruh sağlığını “Kişinin kendi potansiyelini gerçekleştirdiği, stres faktörleriyle baş edebildiği, toplumda üretken ve verimli olduğu, iç denge halini sağladığı hali” olarak tanımlamıştır. Sosyal medyanın gün geçtikçe daha etkili bir iletişim aracı olması nedeniyle Dünya Ruh Sağlığı Günü’nde X’de yapılan paylaşımlar oldukça önem kazanmıştır. Bu araştırmada 10 Ekim Dünya Ruh Sağlığı Günü’nde paylaşılan tweetlerin istatistiklerini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada, Dünya Ruh Sağlığı Günü ile ilgili atılan hashtaglere bakılarak belirlenen, X kullanıcılarının yaptıkları paylaşımların içerikleri, kimlerin veya hangi kurumların paylaşım yaptığı, tweetlerin aldığı beğeni sayılarının istatistiklerine bakılmıştır. Tweetler, X’in ana sayfasında herkese açık gönderiler üzerinden toplanmıştır. Gönderiler; sağlık çalışanları, sivil toplum kuruluşları, kamu sağlık kurumları, hastalar, hasta yakınları ve haber siteleri olarak MS Office Excel programında sınıflandırılmıştır.

Bulgular: Araştırmada toplam 216 gönderi incelenmiş, gönderiler 11.041 beğeni almış, 1.324 kez yeniden gönderilmiş ve 965 yanıt almıştır. Gönderilerin 142’si (%65,7) hastalar ve hasta yakınlarının paylaşımlarından oluşmaktadır. Sağlık Bakanlığı, sağlık çalışanları ve sivil toplum kuruluşların paylaşımları ise tüm gönderilerin %28,7’sini oluşturmaktadır. Araştırmadaki toplam hashtag sayısı 1.040’dır. Tweetlerin içerik türlerinin %45,4’ü yalnızca metinden oluşurken %41,7’si fotoğraflı, %13’ü videoludur.

Sonuç: Bu araştırma, X’deki 10 Ekim Dünya Ruh Sağlığı Günü paylaşımlarının analizini yaparak ruh sağlığı konusunda farkındalık oluşturma amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonuçları, paylaşımların genellikle hastalar ve hasta yakınları tarafından yapıldığını göstermektedir. Paylaşımlarda yer alan hashtaglerin kullanıcılar tarafından yoğunlukla tercih edildiği ve hashtaglerin kullanımıyla birlikte etkileşimin arttığı görülmüştür. Hashtagler etkileşim artırmak amacıyla kullanılarak farkındalık yaratma ve daha geniş kitlelere ulaşma yolunda önemli bir araçtır. Günümüzde popüler bir haberleşme aracı olan sosyal ağlarda yapılacak ruh sağlığı paylaşımları, ruh sağlığının korunmasıyla ilgili toplum bilincini artırabilir.

Anahtar kelimeler: ruh sağlığı, sağlık kurumları, sosyal medya, ruh sağlığını güçlendirme

¹Lisans Öğrencisi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: zeynepbekiroglu6153@gmail.com

²Profesör Doktor, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta:fyilmaz@baskent.edu.tr, Orcid: 0000-0002-4884-3803

Content Analysis of Social Media Posts by Health Institutions for Mental Health Awareness: The case of World Mental Health Day in X

Zeynep Bekiroğlu¹

Fikriye Yılmaz²

ABSTRACT

Aim: Today, protecting and strengthening the mental health of society have become a public health problem that is rapidly gaining importance due to increasing stress and difficulties in living conditions with the changing world order and increasing mental problems. World Health Organization (WHO) defines mental health as “the state in which a person realizes his/her potential, copes with stress factors, is productive and efficient in society and provides a state of inner balance.” Since social media is a more effective communication tool day by day, the posts made on X on World Mental Health Day have gained significant importance. This study aims to examine the statistics of tweets shared on October 10, World Mental Health Day.

Methods: The study analysed the content of posts made by X users, determined by looking at hashtags related to World Mental Health Day, who or which organisations posted, and statistics on the number of likes the tweets received. Tweets were collected through public posts on X's homepage. The posts have been categorized in MS Office Excel program as healthcare workers, non-governmental organizations, public health institutions, patients, their relatives and news websites.

Results: A total of 216 posts were analyzed in the study, receiving 11.041 likes, 1.324 resend, and 965 responses. 142 of the posts (65.7%) consist of medications and shares of patients' relatives. The posts shared by the Ministry of Health, healthcare workers, and non-governmental organizations make up 28.7% of all the posts. The total number of hashtags in the study was 1040. Of the content types of the tweets, 45.4% were text only, 41.7% were photos and 13% were videos.

Conclusion: This study was conducted to raise awareness about mental health by analysing the posts on 10 October, World Mental Health Day on X. The study results show that the posts are generally made by patients and their relatives. It was observed that hashtags were preferred by users in the posts and that interaction increased with the use of hashtags. Hashtags are an important tool for raising awareness and reaching a wider audience by increasing interaction. Mental health posts on social networks, which are now a popular communication tool, can raise public awareness of mental health protection.

Keywords: Mental health, health institutions, social media, mental health empowerment

Sağlık Yönetimi Bölümünde Eğitim Gören Öğrenciler İle İlgili Yapılmış Olan Tezlerin İncelenmesi

Zeynep Köse¹

Gülay Ekinci²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma sağlık yönetimi bölümünü tercih eden öğrenci profilinin değerlendirilmesi, tercih etme nedenlerinin belirlenmesi için bu alanda yapılan tez çalışmalarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma için veriler Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından “Sağlık Yönetimi ve Öğrenci, Sağlık Yönetimi, Öğrenci” anahtar kelimeleriyle 01.11.2023-05.11.2023 tarihleri arasında tarama yapılarak veriler toplanmıştır. Bu tarama sonucunda 3 tez ile bu tezlerin künye bilgilerine ve tam metinlerine ulaşılmıştır. Araştırma verilerin retrospektif olarak incelenmesine dayanan tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmada ikincil veriler kullanılması nedeniyle Etik Kurul izni alınmamıştır.

Bulgular: Sağlık Yönetimi ve öğrenci konulu yapılan tezlerin incelenmesinde, tez tümü yüksek lisans programlarında yazılmıştır. Tezi yürüten danışmanlara göre 1 tez doktor öğretim üyesi, 2 tez docent tarafından yönetilmiştir. Tezlerin 2 tanesi 2022 yılında 1 tanesi 2015 yılında yazılmıştır. Tezlerin üçünde de nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni 1600 öğrenci olarak belirlenmiş, örneklem hacmi 828 öğrenci ile araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Araştırmalar parametrik testler yürütülerek gerçekleştirilmiştir.

Sonuç: Tezlerin incelenmesi sonucu sağlık yönetimi alanındaki öğrencilerin kariyer planlamaya yönelik motivasyonlarının yüksek olduğu, okudukları bölümden genel olarak memnun oldukları, öğrencilerin sahip olduğu kişilik özellikleri ile aldıkları eğitim çerçevesince girişimcilik yeteneklerini olumlu etkilediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca tezlerin yazılma yılları ve sayısı değerlendirildiğinde bu alanda daha çok araştırma yapılması ihtiyacı da tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sağlık Yönetimi Öğrencileri, Motivasyon, Eğitim, Kişilik Profilleri

¹Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, zzeyp.kse@hotmail.com

²Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, ekincigulay@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4773-4821>

Examination of Theses Made About Students Studying in the Department of Health Management

Zeynep Köse¹

Gülay Ekinci²

ABSTRACT

Purpose: This research was conducted to evaluate the profile of students who choose the health management department and to examine the thesis studies conducted in this field to determine the reasons for their preference.

Method: Data for the research were collected from the Council of Higher Education National Thesis Center Database by scanning with the keywords "Health Management and Student, Health Management, Student" between 01.11.2023-05.11.2023. As a result of this scanning, 3 theses and their imprint information and full texts were accessed. The research is a descriptive research based on retrospective analysis of data. Ethics Committee permission was not obtained due to the use of secondary data in the research.

Findings: In the examination of theses on Health Management and students, all of the theses were written in master's programs. According to the advisors who carried out the thesis, 1 thesis was supervised by a doctor faculty member and 2 theses were supervised by an associate professor. 2 of the theses were written in 2022 and 1 in 2015. Quantitative research method was used in all three theses. The population of the research was determined as 1600 students, and the research was conducted with a sample size of 828 students. The research was carried out by conducting parametric tests.

Result: As a result of the examination of theses, it was concluded that students in the field of health management have high motivation for career planning, they are generally satisfied with the department they study, and the personality traits of the students and the education they receive have a positive impact on their entrepreneurial abilities. In addition, when the years and number of theses were written, the need for more research in this field was determined.

Keywords: Health Management Students, Motivation, Education, Personality Profiles

Ülkelerin Coğrafi Bölgeler Çerçevesince Sürdürülebilir Kalkınma Göstergelerine Göre Sağlık Hedefleri Açısından Değerlendirilmesi

Zeynep Yıldız¹

Gülay Ekinci²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma bölgelere göre sınıflandırılmış ülkelerin sürdürülebilir kalkınma skor endeksi ile sağlık hedeflerinin mevcut durumunu tespit amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma ikincil veriler kullanılarak, verilerin geriye dönük incelemesi şeklinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı analizler kullanılmıştır. Analizlerde değişkenler olarak sürdürülebilir kalkınma skor endeksi, sağlık hedeflerine ait hesaplanan skor ile nüfus verileri kullanılmıştır. Analizlere konu ülke sayısı 165 olup; düzenli verisi olan ülkeler değerlendirildiğinde 163 ülke bölgelere göre sınıflandırılmıştır. Sınıflandırmalara göre her bölgenin değişkenlerinin ortalamaları hesaplanmış ve elde edilen ortalamalar üzerinden 2000-2022 yılları arasındaki % değişimleri hesaplanmıştır. Analizler excel programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: 163 ülke 7 (yedi) bölgede sınıflandırılmıştır. Bu bölgeler; Eastern Europe and Central Asia (EECA), East South Asia (ESA), Latin America & the Caribbean (LAC), Middle East and North Africa (MENA), OCENIA, OECD, Sub-Saharan Africa (SSA) olarak sınıflandırılmıştır. Bölgelere göre en yüksek nüfus artışı; SSA (%80), MENA (%54) ülkelerinde tespit edilirken, OCENIA ülkelerinde (%12) azalma tespit edilmiştir. Bölgelere göre sürdürülebilir kalkınma skor endeksinde en yüksek artış SSA (%16,7), ESA (%15,6) ülkelerinde tespit edilirken, en düşük artış OCENIA ülkelerinde (% 5,4) tespit edilmiştir. Bölgelere göre sağlık hedeflerine ait hesaplanan skorda en yüksek artış SSA (%67,7), ESA (%29,7) ülkelerinde tespit edilirken, en düşük artış OCENIA ülkelerinde (% 7,6) tespit edilmiştir.

Sonuç: Çalışma sonucunda OCENIA ülkeleri; nüfus artışı, sürdürülebilir skor endeksi ve sağlık hedeflerine ait hesaplanan skor bakımından en düşük artış görülen bölge olmuştur. Yine MENA ülkelerinin ikinci en yüksek nüfusa sahip olmalarına rağmen; ESA ülkelerinde sürdürülebilir kalkınma skor endeksinin ve sağlık hedeflerine ait skorun MENA ülkelerinden daha fazla arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma Skoru, Sağlık Hedefleri, Ülkeler, Bölgeler

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, yildizzynp0@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0005-4566-7508>

² Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü İstanbul, Türkiye, ekincigulay@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4773-4821>

**Evaluation of Countries in Terms of Health Goals According to Sustainable Development Indicators
within the Framework of Geographical Regions**

Zeynep Yıldız¹

Gülay Ekinci²

ABSTRACT

Purpose: This research was conducted to determine the current status of the sustainable development score index and health goals of countries classified by region.

Method: The research was conducted as a retrospective analysis of the data using secondary data. Descriptive analyses were used to analyze the data. The sustainable development score index, the calculated score of health goals, and population data were used as variables in the analysis. The number of countries subject to analysis is 165; when countries with regular data were evaluated, 163 countries were classified according to regions. According to the classifications, the averages of the variables of each region were calculated and the percentage changes between 2000 and 2022 were calculated based on the obtained averages. Analyzes were carried out using the Excel program.

Results: 163 countries were classified into 7 (seven) regions. These regions; It is classified as Eastern Europe and Central Asia (EECA), East South Asia (ESA), Latin America & the Caribbean (LAC), Middle East and North Africa (MENA), OCENIA, OECD, Sub-Saharan Africa (SSA). The highest population growth by region; While it was detected in SSA (80%) and MENA (54%) countries, a decrease was detected in OCENIA countries (12%). According to regions, the highest increase in the sustainable development score index was detected in SSA (16.7%) and ESA (15.6%) countries, while the lowest increase was detected in OCENIA countries (5.4%). The highest increase in the score calculated for health goals by region was detected in SSA (67.7%) and ESA (29.7%) countries, while the lowest increase was detected in OCENIA countries (7.6%).

Result: As a result of the study, OCENIA countries; the region with the lowest increase in terms of population growth, sustainable score index and calculated score of health goals. Again, despite having the second highest population of MENA countries; it has been determined that the sustainable development score index and health goal score in ESA countries have increased more than in MENA.

Keywords: Sustainable Development Score, Health Goals, Countries, Regions

1. Ulusal Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi Sonuç Bildirgesi

Değerli akademisyenler, sevgili öğrenciler, kıymetli konuklar ve yol arkadaşlarımız,

Bugün, büyük bir emek ve heyecanla hazırladığımız 1. Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi'nin sonuna gelmiş bulunuyoruz.

Bu kongre, yalnızca bir etkinlik değil, aynı zamanda öğrenciler olarak kendimizi ifade ettiğimiz, düşündüğümüz, tartıştığımız ve birlikte geleceğe dair hayaller kurduğumuz özel bir buluşma oldu.

Kongremiz boyunca 350'ye yakın katılımcıyla bir araya geldik.

3 oturumda, 9 değerli panelistimiz dijital dönüşüm, liderlik, yöneticilik ve sağlık yönetiminin geleceği hakkında bizlere yol gösterici konuşmalar yaptılar.

Ayrıca 38 sözlü bildiri, öğrencilerimizin akademik üretkenliğini, cesaretini ve vizyonunu bir kez daha ortaya koydu. Her biri, bu alanın ne kadar dinamik ve umut verici bir geleceğe sahip olduğunu bizlere gösterdi.

Bu süreçte sadece bilgi paylaşmadık; aynı zamanda fikirlerimizi büyüttük, birlikte öğrenmenin gücünü hissettik ve en önemlisi, mesleki kimliğimize bir adım daha yaklaştık.

Bu kongre; planlama aşamasından bugüne kadar gönülden emek veren kongre komitesinin, akademik danışmanlarımızın ve teknik destek ekiplerinin omuzlarında yükseldi.

Kendilerine huzurlarınızda bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Ayrıca konuşmalarıyla bizleri aydınlatan saygıdeğer panelistlerimize ve bildirileriyle katkı sağlayan tüm öğrenci arkadaşlarıma da ayrı ayrı teşekkür ederim.

İlkini gerçekleştirdiğimiz bu kongre, bizlere şunu bir kez daha gösterdi: Sağlık yönetimi öğrencileri olarak bizler sadece geleceği beklemiyoruz, geleceği inşa ediyoruz.

Yeni kongrelerde yeniden bir araya gelmek, daha fazla üretmek ve daha da güçlenmek dileğiyle...

Hepinize katılımınız ve katkınız için yürekten teşekkür ediyorum.

Ve son olarak...

Bugün birlikte öğrendiğimiz her şeyin, yarının hastanelerinde, kriz masalarında ve yönetim katlarında birlikte karar vereceğimiz günlere taşınmasını tüm kalbimle umut ediyorum.

Saygılarımla ...

2. ULUSAL SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİ KONGRESİ

**Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Gelişimi İçin
Liderlik ve Yönetim Stratejileri**

KONGRE KİTAPÇIĞI

6-7 Aralık 2024

T.C. DEMİROĞLU BİLİM ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK YÖNETİCİLERİ VE
ADAYLARI PLATFORMU
SAYVAP

TAKDİM

Geleceğin Değerli Sağlık Yöneticileri,

Her sene sağlık yönetimi alanında akademisyenler ve sağlık profesyonellerinin katılım sağladığı pek çok ulusal ve uluslararası bilimsel kongreler düzenlenmektedir. Bu kongrelerde belirlenmiş temalar ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olan konular, kapsamlı bir şekilde konunun uzmanları tarafından ele alınmaktadır. Sağlık yönetimi alanı için son derece kıymetli olan bu kongrelerde yapılan sunumların, daha çok sağlık profesyonelleri ve akademisyenler tarafından yapıldığını görmekteyiz. Bu durum sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü seviyesinde okuyan öğrencilerin alandaki gelişmelerden uzak kalmasına veya tam olarak bu gelişmelere katkı sağlayamamalarına yol açabilmektedir. Bu sebep ile daha çok sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü öğrencilerinin katılımının teşvik edildiği ulusal düzeyde sağlık yönetimi alanındaki gelişmelerin tartışılacağı bir kongreye ihtiyaç olduğu düşünülmüştür.

Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi, sağlık yönetimi alanında iş birliğini, bilgi paylaşımını ve inovasyonu teşvik etmeye adanmış yıllık bir etkinliktir. Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sabahattin Zaim Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve her yıl farklı bir öğrenci platformuyla ortaklaşa düzenlenen bu kongre, öğrencileri, akademisyenleri ve profesyonelleri içgörü dolu tartışmalar ve öğrenme fırsatları için bir araya getiriyor.

Şu anda ikinci yılında olan kongre, sağlık yönetimi liderlerinin sektörü şekillendiren en son trendlere, zorluklara ve stratejilere maruz kalmaları için bir platform görevi görüyor. Katılımcılar, sektör uzmanlarıyla bağlantı kurma, düşündürücü oturumlara katılma ve sağlık yönetimi alanında gelecekteki yönleri keşfetme şansına sahip olacaklar. Liderlik, yönetim stratejileri ve pratik uygulamalara odaklanan etkinlik, gelecek nesil sağlık yöneticilerinin sağlık sektöründe olumlu değişim ve inovasyonu yönlendirmelerini sağlamayı amaçlıyor.

Sağlık yönetimi bölümü, kurulduğu günden bu yana pek çok sağlık yöneticisi yetiştirmiştir. Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin farklı disiplinlerden zengin bir ders içeriği ile mezun olması, bölümün son yıllarda daha çok tercih edilmesini ve bu bölüm mezunlarının gerek kamu gerek ise özel sağlık kuruluşlarında istihdam edilmesini sağlamıştır. Özel ve kamu sağlık sektöründe yönetimin tüm bileşenleri ve basamaklarına insan kaynağı yetiştiren Sağlık Yönetimi bölümünün bir diğer işlevi sağlık politikası yapımcılarına ve düzenleyicilerine politika kararlarında destek sağlayan akademik birikimi oluşturmaktır. Bu işlevleri en etkin şekilde yerine getirebilecek mezunların kendilerini çok yönlü olarak geliştirmeleri ise hayati bir gerekliliktir. Kongrelerin bu yetiştirme ve gelişim sürecinde payı çok büyüktür. Sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü öğrencilerinin çalışmalarını sergileyeceği, paylaşacakları ve birlikte öğrenecekleri, ulusal düzeyde sağlık yönetimi alanındaki gelişmelerin tartışılacağı bir kongrenin düzenlenmesi kararı bu sebeple alınmıştır.

Sağlık yönetimi bölümünden mezun olan öğrencinin öncelikle kariyer yolunu seçebilecek düzeyde bu kariyer yolları konusunda bilgi-görgü sahibi olabilmesi gerekmektedir. Bu imkânı sağlayabilecek kanalların aranması ve tartışılması bu kongrenin amaçlarından birini oluşturacaktır. Diğer taraftan farklı sağlık yönetimi alanlarında araştırma yapabilmeyi öğrenmek, araştırma yapmayı deneyimlemek, yaptıklarını sunmak öğrencilere akademiye bizzat yaşama imkânı sunacaktır. Lisans ve lisans üstü öğrencilerinin sunumları ile katılımıyla bunu gerçekleştirmek bir diğer amacımız. Sağlık yönetiminin farklı alanlarına öğrencilerin daha güçlü şekilde hazırlanması için sektör-üniversite ve öğrenci oluşumları ortaklığında nelerin yapılabileceğini de bu kongrede tartışmayı umut ediyoruz. Öte yandan sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü öğrencilerinin bir kısmı da gelecekte akademik bir kariyer yapmak üzere seçim yapacağından, alanı ile ilgili bilimsel kongrelerde çalışmalarını sunmalarının gelecekteki akademik yaşamlarında büyük bir avantaj sağlayacağı düşünülmektedir. Sağlık yönetimi bölüm öğrencilerinin farklı üniversitelerde okuyan meslektaşları ile bir araya gelmesi farklı üniversiteler arasında iş birliklerinin yapılmasına,

alan ile ilgili yapılacak güncel gelişmelere katkı yapılmasına ve farklı öğrenci profillerinin karşılıklı fikir alışverişinde bulunmasına vesile olacaktır.

Kongremizin amacı, Türkiye'nin farklı üniversitelerinde sağlık yönetimi bölümünü okumakta olan lisans ve lisansüstü öğrencilerinin, bilimsel bilgi, beceri ve tecrübelerini "Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Gelişimi İçin Liderlik ve Yönetim Stratejileri" bağlamında ulusal düzeyde paylaşımına zemin hazırlamaktır. Aynı zamanda kongrede, sağlık yöneticilerinin geçmişteki deneyimi, gelecekteki rolü ve gelişimi ile ilgili önemine vurgu yaparak sağlık yöneticiliğinin ulusal düzeyde istihdamına ve profesyonel meslekleşme sürecine katkı yapmak da hedeflenmektedir. Konu ile ilgili bilimsel bir literatürün oluşması adına, kongremize değerli konukların katılımı ile yapılacak panel ve oturumlarla "Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Gelişimi İçin Liderlik ve Yönetim Stratejileri" konusu ulusal düzeyde farklı perspektifler ile ele alınacaktır. Siz değerli lisans ve lisansüstü sağlık yönetimi öğrencileri, "Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Gelişimi İçin Liderlik ve Yönetim Stratejileri" temalı çalışmalarınızla kongremize katkı yapmanızı beklemekteyiz. Türkiye'de ve dünyada sağlık yönetimi eğitimi ve uygulamalarını ilerletmeye adanmış güçlü bir topluluk oluşturma yolunda bize katılın.

ONUR KURULU

Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Prof. Dr. Çavlan ÇİFTÇİ	Demiroğlu Bilim Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Mustafa KURT	Marmara Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Birkan TAPAN	Kongre Eş Başkanı	Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Prof. Dr. Mehveş TARIM	Kongre Eş Başkanı	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Halil ŞENGÜL	Kongre Eş Başkanı	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Metin NAÇ	Kongre Eş Başkanı	Sağlık Yöneticileri ve Adayları Platformu Başkanı (Sayvap)
Dr. Öğr. Üyesi Neşe ALGAN ÇAPRAZ		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nesrin ÖZCAN		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi K. Burcu ÇALIK		Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Aysun DANAYİYEN		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Derya ŞAHİN		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Tutku Ekiz		Marmara Üniversitesi

KAVUKOĞLU		
Arş. Gör. Dr. Meral TİMURTAŞ		Marmara Üniversitesi
Arş. Gör. Mehmet Beşir DEMİRBAŞ		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Arş. Gör. Aysel KURT		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Arş. Gör. Elem EROĞLU		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Arş. Gör. M. Raşit AKSOY		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Neval ASLANTEPE		SAYVAP
Osman Yaşar SILACI		SAYVAP
Ferhat IŞIK		SAYVAP
Öğrenci Ece ŞEN		İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Öğrenci Büşra AYDOĞAN		Demiroğlu Bilim Üniversitesi
Öğrenci Ayşegül Nur CÜNCÜ		Marmara Üniversitesi

Sponsorlarımız

KONGRE PROGRAMI

06.12.2024 Cuma	09.30 – 10.45
İstanbul Florence Nightingale Hastanesi 1. Kat konferans Salonu	
AÇILIŞ PROGRAMI	
	Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı
	Açılış Konuşmaları
	Hilal SAĞLAM - Demiroğlu Bilim Üniversitesi Öğrenci Temsilcisi
	Prof. Dr. Birkan TAPAN - Demiroğlu Bilim Üniversitesi - Kongre Eş Başkanı
	Metin NAÇ - SAYVAP Platform Kurucusu – Kongre Eş Başkanı
	Doç. Dr. Abdullah Emre GÜNER - İstanbul İl Sağlık Müdürü
	Prof. Dr. Kemal MEMİŞOĞLU - Sağlık Bakanı (Tensipleri Halinde)
	Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR - İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü
	Prof. Dr. Mustafa KURT - Marmara Üniversitesi Rektörü
	Prof. Dr. Çavlan ÇİFTÇİ - Demiroğlu Bilim Üniversitesi Rektörü
06.12.2024 Cuma	10.45 – 11.00
	Çay ve İkram Saati

06.12.2024 Cuma	11.00 – 13.00
İstanbul Florence Nightingale Hastanesi 1. Kat konferans Salonu	
Sağlık Yönetimi'nde Vizyon ve Yenilik	
	Panel Başkanı: Prof. Dr. Gülfer BEKTAŞ Mehmet Ali Aydınlar Acıbadem Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi
	Panelistler:
	Özel Sağlık Hizmetlerinde Yeniliği Teşvik Etmek: Geleceğin Liderleri İçin Dersler Suad MAHANOĞLU (Çam Sakura İşletme Müdürü)
	Sağlık Yönetimi Gelişimi İçin Kamu Sektörü Vizyonu Prof. Dr. Sabahattin AYDIN, Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi, Cerrahi Tıp Bilimleri Bölümü,

Üroloji Anabilim Dalı
Sağlık Yönetimi Öğrencileri Kendilerini Geleceğe Nasıl Hazırlamalı? Prof. Dr. Mahmut AKBOLAT, Sakarya Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi

06.12.2024 Cuma	13.00 – 14.00
Öğle Arası ve Yemek	

06.12.2024 Cuma	14.00 – 16.00
İstanbul Florence Nightingale Hastanesi 1. Kat konferans Salonu	
Sağlık Yönetimi Öğrencileri İçin Kariyer Geliştirme ve Network Oluşturma	
Panel Başkanı: Asuman UĞUR, Sağlık İletişim Uzmanı, TV ve YouTube Programcısı	
Panelistler:	
Kamu Sağlık Yönetiminde Kariyerlere Yön Verme Prof. Dr. Güven BEKTEMUR, Hamidiye Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı ve Rektör Danışmanı	
Özel Sağlık Sektöründe Kariyer Yolları ve Network Oluşturma Dr. Nesrin TOPÇU, Erdem Hastanesi İşletmeler Müdürü	
Özel Sağlık Yönetiminde Etik ve Liderlik Dr. Öğr. Üyesi Nezih VAROL, İstinye Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi	

07.12.2024 Cumartesi	10.00 – 12.00
İstanbul Florence Nightingale Hastanesi 1. Kat konferans Salonu	
Sağlık Liderliğinde Etik, Sağlık Sistemi ve Hizmet Sunucu Dayanıklılığı	
Panel Başkanı: Prof. Dr. Aygül YANIK Madeniyet Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölüm Başkanı	
Panelistler:	
Sağlık Yönetimi Öğrencileri için Mentorluk ve Beceri Geliştirme Behlül ÜNVER, USHAŞ Uluslararası Sağlık Hizmetleri A.Ş Genel Müdür	
Etkili Liderlik Yoluyla Dayanıklı Kamu Sağlık Sistemleri Oluşturma Mustafa ÖRNEK, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü Daire Başkanı	
Öğrencileri Sağlık Yönetiminde Kriz Yönetimine Hazırlama/ Finansal Sürdürülebilirlik Prof. Dr. Yusuf ÇELİK, Mehmet Ali Aydınlar Acıbadem Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi	

07.12.2024 Cumartesi	12.00 – 13.00
Öğle Arası ve Yemek	

07.12.2024 Cumartesi		13.00 – 14.00
KURSLAR		
Yer: Florence Nightingale Hastanesi 2. Kat Derslikler		
	Salon No; Derslik 1 - Kurumsal İletişim ve Pazarlama	
	- Osman Yaşar SİLACI (Medipol Bahçelievler Hastanesi Pazarlama Müdürü) - Metin NAÇ (Familya Dış Sağlığı Grubu İcra Kurulu Üyesi, Sağlık Yöneticileri ve Adayları Platformu Başkanı)	
	Salon No; Derslik 2 - Sağlık Kurumlarında İtibar Yönetimi	
	Prof. Dr. Melda CİNMAN ŞİMŞEK (Işık Üniversitesi Öğretim Üyesi)	

07.12.2024 Cumartesi		14.00 – 15.00
KURSLAR		
Yer: Florence Nightingale Hastanesi 2. Kat Derslikler		
	Salon No; Derslik 1- Sağlık Turizmi ve Uluslararası Pazarlama	
	- Behram DOĞAN (Florence Nightingale Hastanesi Uluslararası İş Geliştirme Müdürü) - Ferhat IŞIK (DentHouse Dış Sağlığı Grubu İşletme Müdürü)	
	Salon No; Derslik 2- Marka Kurumların Başarı Hikayesi	
	Hayati ODABAŞI (Türkiye Hastanesi Genel Müdürü)	

07.12.2024 Cumartesi		13.00 – 14.30
Sözel Bildiriler (Her bir sunum 15 dk. İle sınırlıdır.)		
	Salon No; Derslik 3	
	Oturum Başkanı; Dr. Öğr. Üyesi Aslı KAYA Gelişim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi	
1	Literatür Taraması: Türkiye ve Endonezya’da Sağlık Kurumlarında Muhasebe Bilgi Yönetim Sisteminin Başarısını Etkileyen Faktörler <u>Ratna Sarı</u> , Aydın Şenol, Ece Çölkesen Tefiroğlu	
2	Akıllı Hastane Araştırmalarına Genel Bakış: WOSviewer Analiz <u>Osman Özen</u> , Mustafa Nal	
3	Pandemi Sonrası Dijital Sağlık: Sağlık Bakanlığı’nın Mobil Uygulamalarına Genel Bir Bakış <u>Dilara Öksüz</u> , Şüheda İnal, Furkan Alp	
4	Sağlık Çalışanlarında Mobbingin Etkileri ve Başa Çıkma Yöntemleri <u>Betül Sevimli</u> , Özden Ergenç, Furkan Alp	
5	Sağlık Çalışanlarında Başkasının Talihsizliğinden Keyif Alma (Schadenfreude) ve Bireysel Rekabet İlişkisi <u>Zehra Çalışkan</u> , Emre İşçi, Meral Timurtaş, Tutku Ekiz Kavukoğlu	

07.12.2024 Cumartesi		13.00 – 14.30
Sözel Bildiriler (Her bir sunum 15 dk. İle sınırlıdır.)		
	Salon No; Derslik 4	
	Oturum Başkanı; Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Çetin YİĞİT T.C. Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi	

1	Sağlık iletişim konulu tezlerin analizi <u>Zeynep Köse</u>
2	Hemşirelik Hizmetlerinde Koçluk <u>Nesibe Korkmaz</u> , Hava Gökdere Çınar
3	Termal Turizm Literatüründeki Eğilimler ve VOSviewer ile Bibliyometrik Analiz <u>Esrannur Kara</u> , Aysun Danayiyen
4	Application Of Smart Contracts in Health Systems <u>Aycan Karadağ</u>
5	X, Y ve Z Kuşağı Bireylerinin Manevi Bakıma Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması <u>Ayşegül Dünder</u> , Elem Eroğlu, Halil Şengül

07.12.2024 Cumartesi 14.30 – 16.00

Sözel Bildiriler (Her bir sunum 15 dk. ile sınırlıdır.)

	Salon No; Derslik 5
	Oturum Başkanı; Dr. Öğr. Üyesi Derya DEMİR ŞAHİN İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi
1	Özel Hastanelerinin Evde Bakım Hizmetleri: İstanbul İli Örneği <u>Zehra Karadavut</u> , Abdullah Çetin Yiğit
2	Sağlık Kuruluşlarında Yönetici Rollerinin Değerlendirilmesi: Nitel Bir Çalışma <u>Buse İnan</u> , Emre İşçi, Meral Timurtaş, Tutku Ekiz Kavukoğlu, Demet Ozaner
3	Sağlık Yönetimi Öğrencilerinde Sağlık Turizmi Bilinci: Bir Analiz <u>Fatma Kartal</u> , Mehmet Beşir Demirbaş
4	65 Yaş Üstü Bireylerin Akılcı İlaç Kullanım Farkındalık Düzeyleri ile İlaça Uyum ve Reçete Yazdırmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi <u>Seyma Muşluoğlu</u> , Adem Turna, Özlem Özaydın
5	Özel Sağlık Kuruluşlarında Mentorluk Uygulaması <u>Nazlı Gündüz</u> , Nesrin Özcan

07.12.2024 Cumartesi 14.30– 16.00

Sözel Bildiriler (Her bir sunum 15 dk. ile sınırlıdır.)

	Salon No; Derslik 6
	Oturum Başkanı; Dr. Öğr. Üyesi Neşe ALGAN ÇAPRAZ T.C. Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi
1	Dijital Hastaneler Sağlıkta Yenilikçi Çözümler ve Etkileri <u>Cansu Başoğlu</u> , Özlem Özaydın
2	Sağlık Bilişim Sistemlerinin Hasta Güvenliği ve Hizmet Kalitesine Etkisi: Sistematik Derleme <u>Özdennur Özcan</u> , Melisa Şahin, Gözde Çakır
3	Hemşirelikte Mesleki Güç <u>Rabia Kirişçi</u> , Hava Gökdere Çınar
4	Hemşirelerde Ekip Çalışmasının Önemi ve Etkileri <u>İlknur İncesu</u> , Hava Gökdere Çınar
5	Acil Servislerde Şiddet Konulu Makalelerin İncelenmesi <u>Melike Pamukçu</u> , Ecem Yıldız, Özlem Özaydın

07.12.2024 Cumartesi

15.30– 17.00

Sözel Bildiriler (Her bir sunum 15 dk. İle sınırlıdır.)

	Salon No; Derslik 3
	Oturum Başkanları; Dr. Öğr. Üyesi Aysun DANAYİYEN İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi
1	Kişisel Marka Oluşturmada Sağlık Yöneticilerinin Sosyal Medya Kullanımı <u>Cansu KEFELİ</u> , Birkan Tapan, Nesrin ÖZCAN
2	Bireylerin Aile Hekimi Tercihi <u>Mert Gümüş</u> , Adem Turna, Özlem Özaydın
3	Hastane Çalışanlarında Erteleme Davranışının Mükemmeliyetçilik ve Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkisi <u>Büşra Topal</u> , Emre İşçi, Tutku Ekiz Kavukoğlu, Meral Timurtaş, Mehves Tarım
4	Hastanelerde Örgütsel Yapı, Çalışan Performansı ve Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi <u>Beyza Nur Çelik</u> , Emre İşçi, Meral Timurtaş, Tutku Ekiz Kavukoğlu
5	Yöneticilerin Liderlik Stilleri, Mizah Davranışı ve Psikolojik Sermaye İlişkisinin Değerlendirilmesi <u>Yasin Taha Çınar</u> , Emre İşçi, Meral Timurtaş, Tutku Ekiz Kavukoğlu

07.12.2024 Cumartesi

15.30– 17.00

Sözel Bildiriler (Her bir sunum 15 dk. İle sınırlıdır.)

	Salon No; Derslik 4
	Oturum Başkanları; Doç. Dr. Emre İŞÇİ Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi
1	Sağlıkta insan kaynakları yönetiminde ChatGPT uygulama örneği <u>Esra Öksüz</u> , Özlem Eskil Çiçek, Alper Cihan
2	Sağlık Çalışanlarında İzlenim Yönetimi Taktikleri ile Politik Davranış ve Performans İlişkisi <u>Seher Dinar</u> , Emre İşçi, Tutku Ekiz Kavukoğlu, Meral Timurtaş
3	Türkiye’de Kadın Sağlığı Göstergelerinin İncelenmesi Şimal Ceren Bolelli, <u>Buse Yalınız</u> , Özlem Özaydın
4	Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği: Hekimlerin Tepkileri ve Sosyal Medya Yansımaları <u>İlknur Demir</u> , Ayça Çakır, Özlem Özaydın
5	Bebek Dostu Hastaneler: Anneler Üzerinde Bir İnceleme <u>Zeynep İhtiyar</u> , Aytuğçe Beyza Özertürk, Özlem Özaydın

Açılış Konuşması

Sayın akademisyenler, değerli konuklar, kıymetli öğrenciler ve sevgili katılımcılar, Hepinize İkinci Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi'ne hoş geldiniz demekten büyük bir mutluluk ve onur duyuyorum.

Bugün burada, yalnızca bir kongre düzenlemekle kalmıyor; aynı zamanda sağlık yönetimi alanında geleceği şekillendirecek fikirlerin, vizyonların ve iş birliğinin temellerini atıyoruz. Bu yılki kongremizin teması olan "Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Gelişimi İçin Liderlik ve Yöneticilik Stratejileri", mesleki geleceğimizin anahtarı niteliğinde.

Sağlık sistemlerinin her geçen gün daha karmaşıklaştığı bir dönemde, sadece bilgiyle donanmış değil, aynı zamanda vizyoner, etkili iletişim kurabilen, etik değerlere bağlı liderlere her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda, biz sağlık yönetimi öğrencilerine düşen görev; yalnızca mevcut bilgiyi almak değil, bu bilgiyi stratejiye dönüştürebilmek, kriz anlarında yön verebilmek ve birlikte çalıştığımız ekipleri motive edebilmektir.

Bugün burada yapılacak sunumlar, paneller ve oturumlar sayesinde; liderlik becerilerimizi nasıl geliştirebileceğimizi, yöneticilikte nelere dikkat etmemiz gerektiğini ve sağlık alanında sürdürülebilir bir gelişimi nasıl sağlayabileceğimizi birlikte tartışacağız. Aynı zamanda, birbirimizden öğrenecek çok şeyimiz olduğuna da inanıyorum.

Bu kongreyi bir buluşma noktası haline getiren, emeği geçen tüm akademik danışmanlarımıza, organizasyon komitesine, destek veren kurum ve kuruluşlara ve en önemlisi, bu sürece katılarak katkı sağlayan siz değerli öğrenci arkadaşlarıma gönülden teşekkür ediyorum.

Unutmayalım ki bizler bugünün öğrencileri, yarının liderleri ve yöneticileriyiz. Hep birlikte ilerlemeyi, öğrenmeyi ve üretmeyi sürdürdükçe; sağlık sisteminin geleceğini daha güçlü, daha adil ve daha etkili bir hale getireceğiz.

Kongremizin hepimiz için ilham verici, öğretici ve verimli geçmesini diliyorum, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Prof.Dr Birkan Tapan

İçindekiler

Literatür Taraması: Türkiye ve Endonezya’da Sağlık Kurumlarında Muhasebe Bilgi Yönetim Sisteminin Başarısını Etkileyen Faktörler.....	1
Akıllı Hastane Araştırmalarına Genel Bakış: WOSviewer Analiz	4
Pandemi Sonrası Dijital Sağlık: Sağlık Bakanlığı'nın Mobil Uygulamalarına Genel Bir Bakış	6
Sağlık Çalışanlarında Mobbingin Etkileri ve Başa Çıkma Yöntemleri	8
Sağlık Çalışanlarında Başkasının Talihsizliğinden Keyif Alma (Schadenfreude) ve Bireysel Rekabet İlişkisi.....	10
Sağlık iletişim konulu tezlerin analizi	12
Hemşirelik Hizmetlerinde Koçluk	15
Termal Turizm Literatüründeki Eğilimler ve VOSviewer ile Bibliyometrik Analiz.....	17
Application Of Smart Contracts In Health Systems.....	19
X, Y, Z Kuşaklarının Manevi Bakıma Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması	20
Özel Hastanelerinin Evde Bakım Hizmetleri: İstanbul İli Örneği	22
Sağlık Kuruluşlarında Yönetici Rollerinin Değerlendirilmesi: Nitel Bir Çalışma	24
Sağlık Yönetimi Öğrencilerinde Sağlık Turizmi Bilinci: Bir Analiz.....	27
65 Yaş Üstü Bireylerin Akılcı İlaç Kullanım Farkındalık Düzeyleri ile İlaça Uyum ve Reçete Yazdırmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	29
Özel Sağlık Kuruluşlarında Mentorluk Uygulaması	31
Dijital Hastaneler Sağlıkta Yenilikçi Çözümler ve Etkileri	33
Sağlık Bilişim Sistemlerinin Hasta Güvenliği ve Hizmet Kalitesine Etkisi: Sistematik Derleme	35
Hemşirelikte Mesleki Güç.....	37
Hemşirelerde Ekip Çalışmasının Önemi ve Etkileri	39
Acil Servislerde Şiddet Konulu Makalelerin İncelenmesi	41
Kişisel Marka Oluşturmada Sağlık Yöneticilerinin Sosyal Medya Kullanımı	44
Bireylerin Aile Hekimi Tercihi	47
Hastane Çalışanlarında Erteleme Davranışının Mükemmeliyetçilik ve Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkisi.....	49
Hastanelerde Örgütsel Yapı, Çalışan Performansı ve Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	51
Yöneticilerin Liderlik Stilleri, Mizah Davranışı ve Psikolojik Sermaye İlişkisinin Değerlendirilmesi	53
Sağlıkta insan kaynakları yönetiminde ChatGPT uygulama örneği	55
Sağlık Çalışanlarında İzlenim Yönetimi Taktikleri ile Politik Davranış ve Performans İlişkisi	57

Türkiye’de Kadın Sağlığı Göstergelerinin İncelenmesi.....	59
Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği: Hekimlerin Tepkileri ve Sosyal Medya Yansımaları	61
Bebek Dostu Hastaneler: Anneler Üzerinde Bir İnceleme.....	63

Literatür Taraması: Türkiye ve Endonezya’da Sağlık Kurumlarında Muhasebe Bilgi Yönetim Sisteminin Başarısını Etkileyen Faktörler

Ratna Sarı¹
Aydın Şenol²
Ece Çölkesen Tefiroğlu³

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı Türkiye ve Endonezya’da sağlık kurumlarında kullanılan muhasebe bilgi sistemlerinde performans bilgilerinin çıkarılması ve bu performansların sağlık kurumlarının muhasebe yönetimi üzerinde başarısını etkileyen faktörlerin incelenmesidir.

Yöntem: Literatür taraması yöntemi kullanılarak, Google Akademik (Google Scholar) veri tabanı üzerinde belirlenen anahtar kelimeler ile araştırma yapılmıştır. 2013-2020 yılları arasında yayınlanan Endonezya dilinde 410 makale, Türkçe ise 4 makale tespit edilmiştir. Makalelerin çalışma kriterlerine uygunluğunun tespiti için üç değerlendirme kriteri belirlenmiştir. Her makalenin değerlendirilmesiyle, yazarlar tarafından belirlenen 4 araştırma sorusu doğrultusunda incelenmek üzere 5 makale seçilmiştir.

Bulgular: Sağlık kurumlarında kullanılan muhasebe bilgi sistemlerine ilişkin yapılan araştırmalarda en sık kullanılan dergiler incelenmiş ve araştırma yöntemi olarak nicel analiz yapıldığı tespit edilmiştir. İncelenen 5 makalede muhasebe bilgi sisteminin kullanılmasında var olan sorunlar ele alınmıştır. Bir sağlık kurumunda muhasebe bilgi sistemindeki uygulamaların başarısını etkileyen faktörler iç ve dış olmak üzere destekleyici faktörlerdir. Endonezya’da yer alan sağlık kurumları ile Türkiye’de yer alan sağlık kurumlarında muhasebe bilgi sisteminin başarısı üzerinde iç faktörlerin öne çıktığı görülmektedir. Yapılan çalışmalarda Endonezya sağlık kurumlarında kullanılan muhasebe bilgi sistemlerinin hala optimal düzeyde olmadığı, bazı kurumlardaki süreçlerde otomatik bilgi sistemleri yerine manuel defter tutmanın kullanıldığı, bu nedenle hizmet sunumunda yavaşlamalar, aksamalar ve eksiklikler yaşandığı görülmektedir.

Sonuç: Sağlık kurumlarında performans takibi önemlidir. Bu doğrultuda finansal verilerin olması tek başına yeterli olmayıp, bütünlük ve dönüştürülmüş bir muhasebe bilgi yönetim sistemine ihtiyaç bulunmaktadır. Muhasebe bilgi sistemlerinin iç kontrolü sağlaması, takip sürecini kolaylaştırması, süreci şeffaflaştırması ve sağlık kurumlarında operasyonel süreçlerin yönetiminde etkili ve verimli bir değer katması yönü ile Endonezya sağlık kurumlarında da kullanılabilirliğinin yaygınlaşması gerekmektedir. Bu doğrultuda Sağlık Bakanlığı uygulamaları, sağlık sistemi doğrultusunda sağlık kurumlarına teşvik ve yönlendirmeler gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Endonezya Sağlık Sistemleri, Muhasebe Bilgi Sistemleri, Muhasebe Performans Yönetimi, Sağlık Kurumlarında Muhasebe, Türkiye Sağlık Sistemi

Literature Review: Factors Affecting the Success of Accounting Information Management System in Health Institutions in Turkey and Indonesia

Ratna Sari¹
Aydın Şenol²
Ece Çölkesen Tefiroğlu³

ABSTRACT

Aims: The purpose of the study is to extract performance information in accounting information systems used in health care organizations in Turkey and Indonesia and to examine the factors affecting the success of these performances on the accounting management of health care organizations.

Method: Using the literature review method, research was conducted on the Google Scholar database with the keywords identified. 410 articles in Indonesian and 4 articles in Turkish published between 2013-2020 were identified. Three evaluation criteria were determined to determine the compliance of the articles with the study criteria. By evaluating each article, 5 articles were selected to be analyzed in line with the 4 research questions identified by the authors.

Results: The most frequently used journals in the research on accounting information systems used in health institutions were examined and quantitative analysis was determined as the research method. In the 5 articles examined, the problems existing in the use of accounting information system were discussed. Factors affecting the success of accounting information system applications in a health institution are internal and external supporting factors. It is seen that internal factors stand out on the success of the accounting information system in health institutions in Indonesia and health institutions in Turkey. In the studies conducted, it is seen that the accounting information systems used in Indonesian health institutions are still not at an optimal level, manual bookkeeping is used instead of automated information systems in some processes in some institutions, so there are slowdowns, disruptions and deficiencies in service delivery.

Conclusion: Performance monitoring is important in health institutions. In this direction, it is not enough to have financial data alone, an integrated and transformed accounting information management system is needed. Accounting information systems should be widely used in Indonesian health institutions as they provide internal control, facilitate the monitoring process, make the process transparent, and add effective and efficient value in the management of operational processes in health institutions. In this direction, the Ministry of Health practices, incentives and guidance to health institutions in line with the health system are required.

Keywords: Accounting Information Systems, Accounting Performance Management, Accounting in Health Institutions, Indonesian Health Systems, Turkish Health System

Presentation Language: Turkish

¹Lisans Öğrencisi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ratnaice51@gmail.com

²Doç. Dr., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, asenol@subu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5136-9463

³Arş. Gör, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ecacolkesen@subu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9818-6362

Akıllı Hastane Araştırmalarına Genel Bakış: WOSviewer Analiz

Osman Özen¹
Mustafa Nal²

ÖZET

Amaç: Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler birçok alanda olduğu gibi hastane organizasyon ve yapılarını da olumlu yönde etkilemektedir. Son yıllarda hastane organizasyon ve yapısı konusunda araştırmacıların üzerinde yoğunlaştığı konulardan biri de “akıllı hastane” kavramıdır. Bu araştırmanın amacı akıllı hastane alanında yazılmış eserleri bibliyometrik bir bakış açısıyla değerlendirilmek ve araştırmacılara önerilerde bulunmaktır.

Yöntem: Araştırmanın verileri Scopus veri tabanından 14 Kasım 2024 tarihinde alınmıştır. Eser taramasında “başlık, anahtar kelime ve özet” içinde “smart hospital” ve “intelligent hospital” kelimesi geçen eserler aranmıştır. Verilerin analizinde WOSviewer 1.6.18 programı kullanılmıştır. WOSviewer programında kümeleme, yoğunluk ve haritalama analizleri yapılmıştır.

Bulgular: Scopus veri tabanında akıllı hastane konusunda toplam 679 eser yayınlanmıştır. Bu alanda ilk eserin 1988 yılında yayınlandığı, en çok eserin (f=123) 2023 yılında yapıldığı, 2015 yılı sonrasında araştırma sayılarında büyük artış olduğu, en çok konferans bildirisi (f=296) türünde yayın yapıldığı, en fazla eser bilgisayar bilimi (f=465), mühendislik (f=294) ve tıp (f= 130) alanlarında, en çok fon desteği sağlayan ülkenin Çin ve en çok yayın yapan ülkenin ise Hindistan olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Akıllı hastane konusunun güncel bir araştırma alanı olduğu değerlendirilmektedir. Çalışmalara en fazla fon desteği sağlayan ve en fazla yayın yapan ülkelerin uzak doğudaki ülkeler olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçları, akıllı hastane konusunun multidisipliner bir araştırma alanı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Bibliyometrik analiz, Akıllı hastane, Scopus.

¹ Yüksek Lisans, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, osman.ozen@ksbu.edu.tr, 0000-0002-4370-4281

² Doç. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, mustafa.nal@ksbu.edu.tr, 0000-0002-3282-1124

Overview of Smart Hospital Research: WOSviewer Analysis

Osman Özen¹
Mustafa Nal²

ABSTRACT

Objective: Developments in science and technology positively affect hospital organization and structures as in many fields. In recent years, one of the topics that researchers have focused on hospital organization and structure is the concept of “smart hospital”. The aim of this research is to evaluate the works written in the field of smart hospitals from a bibliometric perspective and to make recommendations to researchers.

Method: The data of the study were retrieved from the Scopus database on November 14, 2024. In the literature search, works with the words “smart hospital” and “intelligent hospital” in the “title, keyword and abstract” were searched. WOSviewer 1.6.18 program was used for data analysis. Clustering, density and mapping analyses were performed in WOSviewer program.

Results: A total of 679 works on smart hospitals were published in the Scopus database. It was determined that the first work in this field was published in 1988, the most works (f=123) were published in 2023, there was a great increase in the number of researches after 2015, the most publications were made in conference proceedings (f=296), the most works were in the fields of computer science (f=465), engineering (f=294) and medicine (f=130), the country that provided the most funding support was China and the country that published the most was India.

Conclusion: It is evaluated that smart hospital is a current research area. It has been observed that the countries that provide the most funding support to the studies and the countries with the highest number of publications are the countries in the Far East. The results of the research show that smart hospital is a multidisciplinary research area.

Keywords: Bibliometric analysis, Smart hospital, Scopus.

Pandemi Sonrası Dijital Sağlık: Sağlık Bakanlığı'nın Mobil Uygulamalarına Genel Bir Bakış

Dilara Öksüz¹
Şüheda İnal²
Furkan Alp³

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, pandemi sonrası dönemde Türkiye Sağlık Bakanlığı tarafından geliştirilen mobil sağlık uygulamalarını, bu uygulamaların işlevlerini, kullanım alanlarını ve sağlık hizmetlerine katkılarını incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışmada, pandemi sonrası Türkiye Sağlık Bakanlığı tarafından geliştirilen mobil sağlık uygulamaları, literatür tarama yöntemiyle incelenmiştir. Google Scholar, TR Dizin ve Sağlık Bakanlığı'nın resmi kaynaklarından elde edilen veriler doğrultusunda, uygulamaların işlevleri, kullanım alanları ve sağlık hizmetlerine katkıları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucunda, pandemi sonrası dönemde Sağlık Bakanlığı tarafından geliştirilen mobil uygulamaların, dijitalleşme sürecinde sağlık hizmetlerine önemli katkılar sağladığı görülmüştür. Hayat Eve Siğar (HES), Filyasyon ve İzolasyon Takip Sistemi (FİTAS), RUHSAD, İnme 112, e-Nabız ve Teletıp gibi uygulamalar, sağlık çalışanlarının iş yükünü hafifletirken vatandaşların sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmıştır. Bu uygulamalar, sağlık sisteminde hızlı bilgi akışı, hasta takibi, sağlık hizmetlerinin etkinliği ve sürdürülebilirliğinin artırılmasında kritik bir rol oynamıştır. Ayrıca, sağlık çalışanlarının koordinasyonunun sağlanması ve halk sağlığı hizmetlerinin geliştirilmesi açısından önemli çözümler sunduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Pandemi sonrası dönemde dijital sağlık teknolojileri, Türkiye sağlık sisteminin dönüşümünde önemli bir yer edinmiştir. Sağlık Bakanlığı'nın mobil uygulamaları, bireylerin sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırırken, sağlık çalışanlarının süreçleri daha verimli yönetmesini sağlamaktadır. Bu uygulamalar, sadece pandeminin etkilerini yönetmekle kalmamış, aynı zamanda gelecekteki halk sağlığı krizlerine karşı hazırlıklı olma açısından güçlü bir altyapı oluşturmuştur. Sağlık hizmetlerinin dijitalleşme sürecine yapılan bu yatırımlar, Türkiye'nin dijital sağlık alanında önemli bir örnek oluşturduğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: *Pandemi, Dijital Sağlık, Mobil Uygulamalar, Sağlık Bakanlığı.*

¹Sağlık Yönetimi 3. Sınıf Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, dilaraoksuz41@gmail.com, ORCID: 0009-0007-0083-379X

²Sağlık Yönetimi 3. Sınıf Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, suhedainal@outlook.com, ORCID: 0009-0008-4768-8240

³Araştırma Görevlisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, furkan.alp@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6007-1212

Post-Pandemic Digital Health: An Overview of the Turkish Ministry of Health's Mobile Applications

Dilara Öksüz¹
Şüheda İnal²
Furkan Alp³

ABSTRACT

Aim: This study aims to examine the mobile health applications developed by the Turkish Ministry of Health in the post-pandemic period, focusing on their functions, areas of use, and contributions to healthcare services.

Methods: In this study, mobile health applications developed by the Turkish Ministry of Health in the post-pandemic period were analyzed using a literature review method. Data were collected from Google Scholar, TR Dizin, and official resources of the Ministry of Health. The applications were evaluated in terms of their functions, usage, and contributions to healthcare services.

Results: The findings revealed that the mobile applications developed by the Ministry of Health during the post-pandemic period significantly contributed to the digitalization of healthcare services. Applications such as Hayat Eve Siğar (HES), Filyasyon ve İzolasyon Takip Sistemi (FİTAS), RUHSAD, İmne 112, e-Nabız, and Teletıp have not only reduced the workload of healthcare workers but also improved citizens' access to healthcare services. These applications played a critical role in facilitating rapid information flow, patient tracking, and enhancing the efficiency and sustainability of healthcare services. Additionally, they were identified as essential tools for ensuring the coordination of healthcare workers and improving public health services.

Conclusion: In the post-pandemic period, digital health technologies have become a cornerstone in transforming Turkey's healthcare system. The Ministry of Health's mobile applications have facilitated citizens' access to healthcare services while enabling healthcare workers to manage processes more efficiently. These applications have not only addressed the impacts of the pandemic but also created a robust infrastructure for tackling future public health crises. Investments in the digitalization of healthcare services highlight Turkey as a prominent example in the field of digital health.

Keywords: *Pandemic, Digital Health, Mobile Applications, Ministry of Health.*

Sağlık Çalışanlarında Mobbingin Etkileri ve Başa Çıkma Yöntemleri

Betül Sevimli¹
Özden Ergenç²
Furkan Alp³

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, sağlık çalışanlarının mobbing (psikolojik taciz) deneyimlerini, bu durumun bireysel ve kurumsal düzeydeki etkilerini ve sağlık çalışanlarının mobbing ile başa çıkmak için kullandıkları yöntemleri incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırmada literatür tarama yöntemi kullanılmış, sağlık çalışanlarının mobbing deneyimlerine ve başa çıkma stratejilerine odaklanan çalışmalar incelenmiştir. Veriler, Google Scholar ve TR Dizin veri tabanları üzerinden elde edilmiştir. Sağlık çalışanlarının mobbinge karşılaşma oranları, bunun etkileri ve çözüm önerileri üzerine yapılan çalışmalar analiz edilmiştir.

Bulgular: Sağlık çalışanlarının mobbing ile karşılaşma oranlarının diğer sektörlere kıyasla daha yüksek olduğu, bunun mesleğin yoğun iş yükü, stresli çalışma ortamı ve hiyerarşik yapısından kaynaklanabileceği görülmüştür. Mobbing, sağlık çalışanlarının özgüven kaybı, stres, tükenmişlik ve iş tatminsizliği yaşamasına yol açmaktadır. Bireysel başa çıkma yöntemleri arasında bilinçlenme, duygusal dayanıklılığı artırma, kişisel gelişim programlarına katılma ve stres yönetimi stratejileri öne çıkmaktadır. Örgütsel düzeyde ise açık iletişim politikalarının benimsenmesi, mobbing karşıtı bir işyeri kültürünün oluşturulması, çalışanlara düzenli eğitim verilmesi ve arabuluculuk mekanizmalarının devreye alınması önemli çözümler arasında yer almaktadır. Ayrıca, mobbingin etkilerinin sadece mağduru değil, tüm ekip üyelerini etkileyerek sağlık hizmeti kalitesini düşürdüğü vurgulanmıştır.

Sonuç: Sağlık çalışanlarının maruz kaldığı mobbing, bireysel ve kurumsal düzeyde ciddi olumsuz etkiler yaratmaktadır. Özgüven ve bilinç düzeyinin artırılması, mobbing ile bireysel düzeyde başa çıkmada kritik bir öneme sahiptir. Örgütsel düzeyde ise mobbingin önlenmesi, açık bir işyeri politikası, eğitimler ve destekleyici yönetim anlayışı ile mümkündür. Bu tür önlemler, sadece mobbingin etkilerini azaltmakla kalmaz, aynı zamanda sağlık çalışanlarının iş tatminini ve verimliliğini artırarak daha kaliteli sağlık hizmeti sunulmasını sağlar.

Anahtar kelimeler: Mobbing, Psikolojik Taciz, Sağlık Çalışanları.

The Effects of Mobbing on Healthcare Workers and Coping Strategies

Betül Sevimli¹
Özden Ergenç²
Furkan Alp³

ABSTRACT

Aim: This study aims to examine the experiences of healthcare workers with mobbing (psychological harassment), its individual and organizational impacts, and the strategies healthcare workers employ to cope with mobbing.

Methods: A literature review method was utilized, focusing on studies that address mobbing experiences and coping strategies among healthcare workers. Data were gathered from Google Scholar and TR Dizin databases, analyzing studies on the prevalence, effects, and potential solutions to mobbing in healthcare settings.

Results: Healthcare workers experience mobbing at a higher rate compared to other sectors, attributed to the intense workload, stressful work environment, and hierarchical structure of the profession. Mobbing leads to a loss of self-confidence, increased stress, burnout, and job dissatisfaction among healthcare workers. Individual coping strategies include raising awareness, enhancing emotional resilience, participating in personal development programs, and adopting stress management techniques. At the organizational level, effective solutions involve implementing open communication policies, fostering a workplace culture that opposes mobbing, providing regular training for employees, and establishing mediation mechanisms. Additionally, the effects of mobbing extend beyond the victim, impacting entire teams and diminishing the quality of healthcare services.

Conclusion: Mobbing among healthcare workers generates significant negative impacts on both individual and organizational levels. Enhancing self-confidence and awareness is critical for coping with mobbing on an individual level. At the organizational level, preventing mobbing requires clear workplace policies, regular training, and a supportive management approach. These measures not only mitigate the effects of mobbing but also enhance job satisfaction and productivity among healthcare workers, contributing to the delivery of higher-quality healthcare services.

Keywords: *Mobbing, Psychological Harassment, Healthcare Workers.*

¹Sağlık Yönetimi 2. Sınıf Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, betulsvmlii@gmail.com, ORCID: 0009-0008-7641-4054

²Sağlık Yönetimi 2. Sınıf Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozdenergencc@gmail.com, ORCID: 0009-0000-2687-0782

³Araştırma Görevlisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, furkan.alp@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6007-1212

Sağlık Çalışanlarında Başkasının Talihsizliğinden Keyif Alma (Schadenfreude) ve Bireysel Rekabet İlişkisi

Zehra Çalışkan¹
Emre İşçi²
Meral Timurtaş³
Tutku Ekiz Kavukoğlu⁴

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, schadenfreude (başkasının talihsizliğinden alınan haz) ile sağlık çalışanları arasındaki bireysel rekabet arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Genellikle işyeri stresi ve performans odaklı kültür tarafından şekillendirilen sağlık kuruluşlarındaki rekabet dinamikleri, bu ilişkiyi özellikle önemli hale getirmektedir.

Yöntem: Çalışmamız, İstanbul'daki dört özel hastaneden, kolayda örnekleme yoluyla seçilen 104 sağlık çalışanı ile yürütülmüştür. Veriler, "Başkasının Üzüntüsünden Sevinme Ölçeği" (Schadenfreude Ölçeği) ve "Bireysel Rekabet Ölçeği" olmak üzere ölçek kullanılarak toplanmıştır. Demografik sorular da dahil olmak üzere toplam 33 anket sorusu uygulanmıştır. Veriler, sıklık tabloları, merkezi ve yaygınlık ölçütleri ile Pearson korelasyon ve doğrusal regresyon analizleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Demografik bulgulara göre, katılımcıların çoğunluğu kadın (%73,1), 18-24 yaş aralığında (%59,6) ve çoğunlukla bekar (%79,8) bireylerden oluşmaktadır. Sonuçlar, Schadenfreude ile bireysel rekabet arasında anlamlı ancak zayıf bir pozitif korelasyon olduğunu ortaya koymuştur ($r = 0,347$, $p < 0,001$). Regresyon analizi sonucuna göre bireysel rekabetin Schadenfreude seviyelerindeki varyansın %12'sini açıklamaktadır ve regresyon modeli $y = 1,260 + 0,576x$ olarak ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Araştırmamızın sonuçları, sağlık hizmetlerindeki rekabetçi ortamların çalışanlar arasında Schadenfreude'a katkıda bulunabileceğini ve potansiyel olarak ekip dinamiklerini ve kurumsal kültürü etkileyebileceğini göstermektedir. Rekabeti yönetmek ve işbirlikçi işyeri ilişkilerini teşvik etmek, Schadenfreude gibi olumsuz duygusal durumları azaltmak için esastır. Bu dinamikleri daha geniş ve daha çeşitli sağlık hizmetleri ortamlarında incelemek için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Sözcükler: Başkasının Talihsizliğinden Keyif Alma, Bireysel Rekabet, Hastane yönetimi

The Relationship Between Taking Pleasure in Others' Misfortune (Schadenfreude) and Individual Competition in Healthcare Workers

Zehra Çalışkan¹
Emre İşçi²
Meral Timurtaş³
Tutku Ekiz Kavukoğlu⁴

Abstract

Aim: The aim of this study was to investigate the relationship between schadenfreude and individual competition among healthcare workers. The competitive dynamics in healthcare organizations, often shaped by workplace stress and performance-oriented culture, make this relationship particularly important.

Methods: Our study was conducted with 104 healthcare workers selected through convenience sampling from four private hospitals in Istanbul. Data were collected using two scales: "Schadenfreude Scale" and "Individual Competition Scale". A total of 33 survey questions, including demographic questions, were administered. Data were analyzed using frequency tables, measures of centrality and prevalence, Pearson correlation and linear regression analyses.

Results: According to demographic findings, the majority of participants were female (73.1%), between the ages of 18-24 (59.6%), and mostly single (79.8%). The results revealed a significant but weak positive correlation between Schadenfreude and individual competition ($r = 0.347$, $p < 0.001$). Regression analysis revealed that individual competition explained 12% of the variance in Schadenfreude levels and the regression model was $y = 1.260 + 0.576x$.

Conclusion: The results of our study suggest that competitive environments in healthcare can contribute to Schadenfreude among employees and potentially influence team dynamics and organizational culture. Managing competition and fostering collaborative workplace relationships are essential to reduce negative emotional states such as Schadenfreude. Further research is needed to examine these dynamics in broader and more diverse healthcare settings.

Keywords: Enjoyment of Another's Misfortune, Individual Competition, Hospital management

¹Marmara Üniversitesi, zehracalliskan@gmail.com

²Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, emre.isci@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5299-4770>

³Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, meral.timurtas@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8382-1976>

⁴Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, tutku.ekiz@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8498-630X>

Sağlık iletişim konulu tezlerin analizi

Zeynep Köse¹

ÖZET

Amaç: Sağlık iletişimi, hem halk sağlığı alanında, hem de kar amacı güden ya da gütmeyen kuruluşlarda, hızla gelişmekte olan ve gittikçe önem kazanan bir alandır. Sağlık kazaları, yaşlanma ve kilo alımına bağlı olarak oluşabilecek fiziksel değişiklikler, estetik uygulamalar gibi konularda sağlık iletişimi çokça kullanılır. Sağlık iletişiminin önemi, sağlığın geliştirilmesi çalışmalarında anlamını bulmaktadır. Sağlığın geliştirilmesi çalışmalarında ilk olarak halkın bilgisini artırarak gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Yapılan literatür çalışmalarında da görüldüğü üzere bunun gerçekleşmesi için ilk ve en önemli adım sağlık iletişimi ayağındadır. Bu araştırmanın amacı, YÖK tezde yayınlanmış sağlık iletişim anahtar kelimeleri ile yazılmış olan tezleri inceleyerek sağlıkta iletişimin önemini, iletişimi etkileyen faktörleri (demografik, eğitim düzeyi vb.) bilmek ve sağlık iletişim konusuna farklı açılardan bakabilmektir. Araştırma sonucunda elde ettiğimiz bilgilerden yola çıkarak hem bu konu hakkında araştırma yapacak kişilere genel bir bilgi verebilmek hem de bu konu hakkında yazılmış tezlerin sonuçlarının ne yönde olduğunu bilip bilgi sahibi olabilmektir.

Yöntem: Araştırma için veriler Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından “Sağlık İletişim” anahtar kelimesiyle ve “Anabilim dalı Sağlık Yönetimi, Sağlık Kurumları İşletmeciliği” olan tezlerin taraması yapılarak veriler toplanmıştır. Araştırma, verilerin retrospektif olarak incelenmesine dayanan tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırma ikincil veriler kullanılması nedeniyle Etik Kurul izni alınmamıştır.

Bulgular: Sağlık iletişim alanında yapılan tezlerin incelenmesinde, tezlerin 12 tanesi yüksek lisans, 3 tanesi doktora düzeyinde yazılmıştır. Tezi yürüten danışmanlara göre 4 tez Doktor Öğretim Üyesi, 7 tez Doçent, 2 tez Profesör, 1 tez Yardımcı Doçent, 1 tez hem Profesör hem Doktor Öğretim Üyesi tarafından yönetilmiştir.

Sonuç: Sağlık iletişim kampanyalarında mobil uygulamalardan sunabileceği, bu kampanyaların sağlık bilgi düzeylerinin geliştirilmesinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Sağlık iletişiminde sosyal medya kullanımının yüksek olduğuna saptanmıştır. Hekimle geçirilen zaman arttıkça hasta memnuniyetinde artış görülmektedir. Hasta memnuniyetinde hekime duyulan güven önemli bir rol oynamakta olup ; bunun için iletişimin sağlanması gerektiği dikkate şayandır. İletişim ile hasta memnuniyeti arasında anlamlı ve pozitif yönlü ilişki bulunmuştur. Yaşın artmasıyla memnuniyet düzeyinin arttığı ortaya konmuştur. Genel olarak bakıldığında kadınlar erkeklere göre daha fazla sağlık konusunun içindedirler. Yaptığım araştırmada sağlık okuryazarlığının sağlık iletişimi sorunlarını etkilediği, sağlık iletişim sorunları cinsiyet, hastane çalışanları ile iletişim sorunları yaşama durumu, sosyal medya kullanımı, eğitim düzeyi, sağlık durumu, yaş ve en son başvurulacak hastaneyi tercih etme sebeplerine göre farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sağlık iletişimi, İletişim, Sağlık yönetimi

Analysis of theses on health communication

Zeynep Köse¹

ABSTRACT

Aim: Health communication is a rapidly developing and increasingly important field in both the field of public health and in profit-oriented or non-profit organizations. Health communication is widely used in topics such as health accidents, physical changes that may occur due to aging and weight gain, and aesthetic applications. The importance of health communication finds its meaning in health promotion studies. In health promotion studies, it is aimed to be realized by increasing the public's knowledge first. As seen in the literature studies, the first and most important step for this to happen is in the health communication leg (Öztürk, 2020).

The purpose of this research is to examine the theses written with the health communication keywords published in the YÖK thesis and to know the importance of communication in health, the factors affecting communication (demographic, education level, etc.) and to look at the subject of health communication from different perspectives. Based on the information we obtained as a result of the research; we aim to provide general information to those who will conduct research on this subject and to be able to know and be informed about the results of these written on this subject.

Methods: Data for the research were collected from the National Thesis Center Database of the Council of Higher Education with the keyword "Health Communication" and by scanning theses with the "Department of Health Management, Health Institutions Management". The research is descriptive research based on retrospective examination of data. Ethics Committee permission was not obtained due to the use of secondary data in the research.

Results: In the examination of theses in the field of health communication, 12 of the theses were written at the master's degree and 3 were written at the doctorate level. According to the advisors who conducted the thesis, 4 theses were directed by Assistant Professor, 7 theses were directed by Associate Professor, 2 theses were directed by Professor, 1 theses were directed by Assistant Professor, and 1 theses were directed by both Professor and Assistant Professor.

Conclusion: It has been concluded that health communication campaigns can be offered through mobile applications and that these campaigns are effective in improving health knowledge levels. It has been determined that social media use is high in health communication. As the time spent with the doctor increases, patient satisfaction increases. Trust in the doctor plays an important role in patient satisfaction; it is noteworthy that communication should be provided for this. A significant and positive relationship has been found between communication and patient satisfaction. It has been revealed that the level of satisfaction increases with increasing age. In general, women are more involved in health issues than men. In my research, it has been concluded that health literacy affects health communication problems, and health communication problems differ according to gender, the situation of having communication problems with hospital staff, social media use, education level, health status, age and the reasons for choosing the last hospital applied.

Keywords: Health communication, Communication, Health management

¹Lisans Öğrencisi, Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, zzeynep.kse@hotmail.com.

Hemşirelik Hizmetlerinde Koçluk

Nesibe Korkmaz¹,
Hava Gökdere Çınar²

ÖZET

Amaç: Bu bildiri hemşirelerin hem yeni meslektaşlarını yetiştirmede ve desteklemede hem de hasta bakımında aktif olarak kullandıkları koçluk kavramı üzerine literatürde var olan çalışmaların değerlendirilmesi ve daha kapsamlı bilgi elde edilmesi amacıyla oluşturulmuştur.

Yöntem: Anahtar kelimeler Google akademik, pubmed, scopus gibi veri tabanlarında taranarak sürekli yayın, online kitap ve bildirilere ulaşılmıştır. Ulaşılan kaynaklar ilgili konu çerçevesinde gözden geçirilerek uygun içerik oluşturulmuştur.

Bulgular: Koçluk kavramı Türk Dil Kurumu sözlüğünde bireylerin liderlik/yöneticilik yeteneklerini geliştirerek belirli bir hedefe yönelik daha etkili sonuçlara ulaşmasını sağlamak amacıyla verilen hizmet şeklinde tanımlanmaktadır. Yani koçluk danışanın hedeflerine ulaşması için çıkılan bir yolculuktur. Koçluk kavramı günümüzde en kompleks organizasyonlar içerisinde başı çeken sağlık organizasyonlarında sıklıkla kullanılmaktadır. Hastaların yönetiminde hasta koçluğu, öğrencilerin klinik uygulamalarında klinik koçluğu, beceri öğretiminde beceri koçluğu ve iyilik hali koçluğu olarak karşımıza çıkmaktadır. Hasta iyilik halinin sağlanması ve sürdürülmesini temin etmede nitel ve nicel olarak güçlü meslek gruplarının başında gelen hemşireler hasta bakımını yönlendirir, hastanın güçlü yanlarını geliştiren destekler sunar, cesaret verir ve kendi ihtiyaçları/seçimleri konusunda hastaya rehberlik sağlar.

Sonuç: Sağlık hizmetlerinin maksimum kalitede ve sürdürülebilir olması için hemşire koçlarının etkili iletişim ve etkin dinleme, güçlü soru sorma, farkındalık yaratma, motive etme, öz-etkililiği destekleme ve geri bildirimde bulunma gibi temel becerilere sahip olması beklenmekte olup bu yönde kendilerini geliştirebilecekleri yaşam boyu öğrenme etkinliklerinin içinde yer almaları önerilir.

Anahtar kelimeler: Hemşire, koçluk, hemşirelik hizmetleri, hasta bakımı

¹Hemşire (yüksek lisans öğrencisi), Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, nsbkrkmz97@gmail.com, Orcid: 0009-0005-8409-1708

²Doç Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Bölümü, havagokdere@uludag.edu.tr, Orcid: 0000-0002-5792-5958

Coaching in Nursing Services

Nesibe Korkmaz¹,
Hava Gökdere Çınar²

ABSTRACT

Aim: This paper has been created to evaluate the existing studies in the literature on the concept of coaching, which nurses actively use both in training and supporting new colleagues and in patient care, with the aim of obtaining more comprehensive information.

Methods: Keywords were searched in databases such as Google Scholar, PubMed, and Scopus to access journal articles, online books, and conference papers. The accessed sources were reviewed within the context of the relevant topic, and appropriate content was created.

Results: The concept of coaching is defined in the Turkish Language Institute (TDK) dictionary as a service provided to help individuals develop their leadership/managerial skills and achieve more effective results by targeting a specific goal. In other words, coaching is a journey undertaken to help the client reach their goals.

The concept of coaching is frequently used in today's most complex organizations, particularly in healthcare organizations. It appears in forms such as patient coaching in patient management, clinical coaching in students' clinical practices, skills coaching in teaching skills, and well-being coaching. Nurses, who are among the strongest professional groups both qualitatively and quantitatively in ensuring the well-being of patients—the primary purpose of healthcare systems—guide patient care, provide support that enhances the patient's strengths, offer encouragement, and offer guidance regarding the patient's needs/choices.

Conclusion: In order for healthcare services to be of maximum quality and sustainability, nurse coaches are expected to possess key skills such as effective communication and active listening, asking powerful questions, creating awareness, motivating, supporting self-efficacy, and providing feedback. It is recommended that they engage in lifelong learning activities where they can develop themselves in these areas

Keywords: Nurse, coaching, nursing services, patient care

Termal Turizm Literatüründeki Eğilimler ve VOSviewer ile Bibliyometrik Analiz

Esranur Kara¹
Aysun Danayiyen²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, termal turizm literatüründeki eğilimleri belirlemek ve araştırma boşluklarını ortaya koymaktır. Çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak, literatürün anahtar temaları ve akademik iş birlikleri analiz edilmiştir.

Yöntem: Web of Science veri tabanında "thermal tourism" anahtar sözcüğüyle "tüm alanlar" seçilerek yapılan arama sonucunda ulaşılan veriler, yazar-atıf-dergi-ülke-kurum-anahtar sözcük ve özet analizleri üzerinden incelenmiştir. Görselleştirme, haritalama ve çok yönlü analiz imkanları nedeniyle VOSviewer programı kullanılmıştır. Ortak yazar analizi, yazar atıf analizi, ülke atıf analizi, kurum atıf analizi, anahtar kelime analizi, metin bibliyografik eşleşme analizi, yazarların bibliyografik eşleşme analizi ve yazar ortak atıf analizi gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Web of Science veri tabanında yapılan aramada 82 sonuca ulaşılmıştır. Yıllara göre en eski 2005 ve en yeni 2024 olmak üzere 62 makale, 15 bildiri, 3 kitap bölümleri, 3 derleme, 2 kitap incelemesine ulaşıldı. Yazarların ortak yazarlık analizine göre kümedeki en bağlantılı 6 yazarın her birinin toplamda 7 birim bağlantısı bulunmaktadır. Merkezde yer alan Raquel Pereria, ortak yazarlı olarak toplam 7 çalışma yapmıştır. En fazla atıf alan yazarlar 20 atıf ile Bülent Eşiyok ve 16 atıf ile Alonso-Alvarez Luis olmuştur. Termal turizm ile ilgili yayınlarda en sık kullanılan anahtar sözcüklere bakıldığında 27 tekrar ile thermal tourism (termal turizm), 7 tekrar ile health tourism (sağlık turizmi), 6 tekrar ile tourism (turizm), 4 tekrar ile health and wellness tourism (sağlık ve zindelik turizmi), 3 tekrar ile wellness (zindelik) ifadeleri çıkmaktadır.

Sonuç: Bu çalışma sonucunda en çok sağlık ve zindelik turizmi, sağlık turizmi ve sağlık turisti davranış konuları üzerinde araştırma yapılmıştır. Buna karşın yaşlıların zindeliği, termal terapi ve orta ve üstü yaş grubu pazar araştırmaları görece daha az çalışılmış konulardır. Araştırmacılar termal turizm kavramının bireysel, toplumsal, ekonomik ve kültürel alanlarda etkilerini daha iyi inceleyebilirler. Bu çalışma termal turizm ile ilgili çeşitli stratejilerin geliştirilmesinde yardımcı olabilir.

Anahtar kelimeler: Termal turizm, sağlık turizmi, sağlık ve zindelik turizmi

¹Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi, 050521007@std.izu.edu.tr; ORCID: 0009-0003-4169-9479

²Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi, aysun.danayiyen@izu.edu.tr; ORCID: 0000-0002-4782-5697

Trends in Thermal Tourism Literature and Bibliometric Analysis with VOSviewer

Esranur Kara¹
Aysun Danayiyen²

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to identify trends and research gaps in the thermal tourism literature. Using bibliometric analysis, key themes and academic collaborations of the literature were analyzed.

Method: The data obtained as a result of a search in the Web of Science database by selecting “all fields” with the keyword “thermal tourism” were analyzed through author-citation-journal-country-institution-keyword and abstract analysis. The VOSviewer program was used due to its visualization, mapping and multidimensional analysis capabilities. Co-author analysis, author citation analysis, country citation analysis, institution citation analysis, keyword analysis, text bibliographic match analysis, bibliographic match analysis of authors and author co-citation analysis were performed.

Results: The search in the Web of Science database yielded 82 results. According to the years, 62 articles, 15 papers, 3 book chapters, 3 reviews, 2 book reviews were reached, with the oldest being 2005 and the most recent 2024. According to the co-authorship analysis of the authors, each of the 6 most connected authors in the cluster has a total of 7 unit links. Raquel Pereria, who is in the center, has co-authored a total of 7 studies. The most cited authors were Bülent Eşiyok with 20 citations and Alonso-Alvarez Luis with 16 citations. When we look at the most frequently used keywords in publications on thermal tourism, we see thermal tourism with 27 repetitions, health tourism with 7 repetitions, tourism with 6 repetitions, health and wellness tourism with 4 repetitions, wellness with 3 repetitions.

Conclusion: As a result of this study, health and wellness tourism, health tourism and health tourist behavior were the most researched topics. On the other hand, elderly wellness, thermal therapy and middle and older age group market research are relatively less studied topics. Researchers could better examine the impact of thermal tourism on individual, social, economic and cultural spheres. This study can help in the development of various

Keywords: Thermal tourism, health tourism, health and wellness tourism

Application Of Smart Contracts In Health Systems

Aycan Karadağ¹

ABSTRACT

Aim: The objective of this text is to examine how smart contracts can be used in the healthcare sector and their potential to make healthcare services more efficient, secure, and transparent. It discusses how smart contracts can benefit critical areas such as patient data security, automation of payment processes, treatment tracking, drug supply chain management, and clinical research.

Methods: The method involves a literature review of existing processes in the healthcare sector and how smart contracts can be integrated with blockchain technology. It explains how smart contracts work and outlines their advantages in the healthcare sector.

Results: It was found that smart contracts enhance data security in the healthcare sector, automate payment processes, speed up transactions, help track treatment processes, and make the drug supply chain more transparent. Additionally, they securely record patient consent for treatments, ensuring that data sharing occurs only with authorized individuals.

Conclusion: Smart contracts offer significant advantages in healthcare by improving data security, automating payment systems, tracking treatments, and enhancing other critical processes. This technology can make healthcare services more efficient, secure, and transparent, while reducing costs and improving service quality.

Keywords: Smart Contracts, Healthcare Sector, Blockchain, Data Security, Treatment Process.

¹Öğrenci, Kâtip Çelebi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, aycankrdg26@hotmail.com, Orcid: <https://orcid.org/0009-0007-0145-9939>

X, Y ve Z Kuşağı Bireylerinin Sağlık Hizmetlerinde Manevi Bakıma Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması

Ayşegül Dündar¹

Elem Eroğlu²

Halil Şengül³

ÖZET

Amaç: Kuşak kavramı aynı zaman diliminde doğan bireylerin meydana getirdiği akran grubu olarak bilinmektedir. Bu uşaklar Baby Boomers, X Kuşağı, Y Kuşağı, Z Kuşağı, Alpha Kuşağı olarak adlandırılmaktadır. Bu kuşaklar arasında görüş farklılıkların da bulunduğu düşünülmektedir. Bu sebeple bu çalışmada X, Y, Z kuşaklarının manevi bakıma karşı tutumlarının karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışma verileri anket yöntemi ile toplanmış olup örnekleme 388'dir. Veriler IMB-SPSS 25 programı ile analiz edilmiş olup analizde toplanan veriler Tek Yönlü Varyans Analizi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Sağlık Hizmetlerinde manevi bakım ölçeğinin ve alt boyutlarının değişkenlere göre farklılıkları saptamak için ANOVA testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre 45-59 (X kuşağı) yaş grubu 25-44 (Y kuşağı) yaş grubuna göre Manevi İyi Oluş, Manevi Bakım Sunumu ve Sağlık Hizmetleri Manevi Bakım Ölçeği toplam puanı yüksek bulunmuştur.

Sonuç: X Kuşağı Y kuşağına göre manevi bakım tutumları daha yüksektir.

Anahtar kelimeler: X kuşağı, Y kuşağı, Z kuşağı, manevi bakım.

¹Lisans Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 050521003@std.izu.edu.tr, 0009-0005-2572-7323

²Araştırma Görevlisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, elem.eroglu@izu.edu.tr, [0000-0002-0986-9859](tel:0000-0002-0986-9859)

³Doç. Dr, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, halil.sengul@izu.edu.tr, 0000-0001-5745-0369

Comparison of Attitudes of Generation X, Y, and Z Individuals Towards Spiritual Care in Healthcare Services

Ayşegül Dündar¹

Elem Eroğlu²

Halil Şengül³

ABSTRACT

Aim: The concept of generation is known as the peer group formed by individuals born in the same time period. These generations are called Baby Boomers, Generation X, Generation Y, Generation Z, Generation Alpha. It is thought that there are also differences of opinion between these generations. For this reason, this study aims to compare the attitudes of Generations X, Y, Z towards spiritual care.

Methods: The study data were collected by questionnaire method and the sample is 388. The data were analysed with IMB-SPSS 25 programme and the data collected in the analysis were analysed with One-Way Analysis of Variance.

Results: ANOVA test was applied to determine the differences of the scale of spiritual care in health services and its sub-dimensions according to variables. According to the results of the analyses, 45-59 (Generation X) age group had higher Spiritual Well-Being, Spiritual Care Delivery and total score of Spiritual Care in Health Services Scale than 25-44 (Generation Y) age group.

Conclusion: Generation X has higher spiritual care attitudes than Generation Y.

Keywords: Generation X, Generation Y, Generation Z, Spiritual care.

Özel Hastanelerinin Evde Bakım Hizmetleri: İstanbul İli Örneği

Zehra Karadavut¹
Abdullah Çetin Yiğit²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı; Sağlık kurumlarının yatarak tedavi hizmetlerinde önemli bir gider oluşturan hasta yatak maliyetlerinin azaltılmasına yönelik olarak geliştirilen Evde Bakım hizmetlerini incelemektir. Evde bakım hizmetleri ülkemizde kamu, mahalli idareler ve özel sektör tarafından verilmektedir.

Yöntem: Sağlık Bakanlığı 2022 yılı istatistik yıllığına göre İstanbul'da 164 tanesi özel, 16 tanesi üniversite, 54 tanesi Sağlık Bakanlığı'na bağlı olmak üzere toplam 234 hastane bulunmaktadır. Araştırmanın evrenini İstanbul ilindeki 164 Özel Hastane oluşturmaktadır. Bu araştırmada 56 hastane örneklem kapsamına alınmıştır. Bu sayı her üç özel hastaneden birinin örneklemde yer aldığı göstermektedir. Hastanelerin web sayfaları incelenerek veri oluşturulmuştur. Bunun dışında gerek duyulduğunda hastanelerde Evde Bakım Hizmetini yürütmekte olan personelden gerekli bilgiler alınmıştır. Elde edinilen veriler tasnif edilmiş ve yüzde analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırma verilerine göre, İstanbul ilindeki 56 Özel Hastaneden, 22'sinde (% 38) Evde bakım hizmetinin verildiği, 34'ünde (% 62) ise bu hizmetin bulunmadığı tespit edilmiştir. Verilen hizmetin niteliği açısından bakıldığında; hemşire yardımı, doktor yardımı, yeni doğan bilgileri, kan alma, serum takma, yara bakımı ve pansuman faaliyetlerinin hemen hemen tüm hastanelerde yer aldığı görülmüştür. Bunun yanı sıra, tıbbi cihaz yardımı ve diyet hizmetleri gibi aktiviteler yaklaşık % 10'luk bir kısmında görülmektedir.

Sonuç: Yapılan çalışma sonucunda; Özel Hastanelerin yaklaşık % 40'ında Evde bakım hizmetlerinin veriliyor olması, bu hizmeti satın almaya hazır bir talep olduğunu göstermektedir. Dünya'da doğumda beklenen yaşam süresinin giderek artması sonucu yaşlı populasyon sayısında dünya genelinde bir artış olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalarda yaşlıların bu hizmetleri daha fazla kullandıkları bulunmuştur. Buda gelecekte Evde bakım hizmetlerine daha fazla ihtiyaç duyulacağını göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Özel Hastaneler, Vakıf Hastaneleri, Evde Bakım Hizmetleri

Home Care Services of Private Hospitals: Example of Istanbul Province

Zehra Karadavut¹
Abdullah Çetin Yiğit²

ABSTRACT

Aim: The purpose of this study; The aim is to examine Home Care services developed to reduce patient bed costs, which constitute a significant expense in inpatient treatment services of health institutions. Home care services are provided by the public, local administrations and private sector in our country.

Methods: According to the 2022 statistical yearbook of the Ministry of Health, there are a total of 234 hospitals in Istanbul, 164 of which are private, 16 of which are universities, and 54 of which are affiliated with the Ministry of Health. The population of the research consists of 164 Private Hospitals in Istanbul. In this research, 56 hospitals were included in the sample. This number shows that one in every three private hospitals is included in the sample. Data was created by examining the hospitals' web pages. Apart from this, when necessary, the necessary information was obtained from the personnel providing the Home Care Service in the hospitals. The obtained data were classified and percentage analysis was applied.

Results: According to the research data, it was determined that 22 (38%) of 56 Private Hospitals in Istanbul provide home care services, while 34 (62%) do not have this service. When considered in terms of the quality of the service provided; It has been observed that nurse assistance, doctor assistance, newborn information, blood collection, serum administration, wound care and dressing activities are included in almost all hospitals. In addition, activities such as medical device assistance and diet services are seen in approximately 10%.

Conclusion: As a result of the study; The fact that home care services are provided in approximately 40% of Private Hospitals shows that there is a ready demand to purchase this service. It is observed that there is an increase in the number of elderly population worldwide as a result of the increasing life expectancy at birth in the world. Studies have found that elderly people use these services more. This shows that there will be a greater need for home care services in the future.

Keywords: Private hospitals, Foundation Hospitals, Home Care Services

¹Öğrenci, Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, karadavutzehra17@gmail.com, Orcid 0009 0000 0788 3027

²Dr. Öğ. Üyesi, Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, abdullahcetin.yigit@demiroglu.bilim.edu.tr, Orcid 0000 0002 0840 6035

Sağlık Kuruluşlarında Yönetici Rollerinin Değerlendirilmesi: Nitel Bir Çalışma

Buse İnan¹

Emre İşçi²

Meral Timurtaş³

Tutku Ekiz Kavukoğlu⁴

Demet Ozaner⁵

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı sağlık kuruluşlarındaki yönetim rollerini, bu rollerin organizasyon yapısı, yönetim düzeyi ve bireysel deneyim tarafından nasıl şekillendirildiğine odaklanarak incelemektir. Bu dinamikleri anlamak, hızla gelişen sağlık sektöründe etkili liderliği ve organizasyonel başarıyı teşvik etmek için kritik öneme sahiptir.

Yöntem: Çalışmamızın verileri İstanbul'da faaliyet gösteren özel hastanelerden 34 sağlık yöneticisiyle derinlemesine görüşme ile elde edilmiştir. Katılımcılar, farklı yönetim seviyelerini (alt, orta ve üst yönetim) temsil eden kolayda örnekleme yoluyla seçilmiştir. Veri analizinde tematik analiz kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızın bulgularına göre, organizasyon hiyerarşisine ve bireysel deneyime dayalı olarak yönetim rollerinde önemli farklılıklar belirlenmiştir. Alt düzey yöneticiler, öncelikle görev izleme ve ekip denetimi gibi operasyonel rollere vurgu yaparak sorunsuz iş akışlarını sürdürmeye odaklanmaktadır. Orta düzey yöneticiler, kurumsal hedeflere ulaşmak için iş birliğini kolaylaştırma ve ekip uyumunu teşvik etme gibi birleştirici rollerde ön plana çıkmaktadır. Üst düzey yöneticiler ise, organizasyonel hedefleri dış taleplerle uyumlu hale getirmek için stratejik karar almaya, düzenleyici uyuma ve bilgi yaymaya öncelik vermektedir. Ayrıca iş gücündeki kuşak farklılıkları sebebiyle yöneticiler, genç çalışanların farklı motivasyon stratejileri ve esnek çalışma ortamları ihtiyaç duyduklarını belirttiler. Ek olarak, liderlik rollerinin tüm seviyelerde önemli olduğu bulunmuş ve bu rollerin çalışan memnuniyetini artırma, performansı optimize etme ve kurumsal güven oluşturma üzerindeki etkileri önemli bulunmuştur.

Sonuç: Araştırma sonucunda yöneticilerin rollerinin bulunulan görev, örgütsel kademe ve tecrübeye göre değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca yöneticiler özellikle günümüz yeni çalışanlarının kuşak olarak adlandırılarak daha farklı şekilde örgütsel amaçlar konusunda motive edilmesi gerektiği üzerinde durmuşlardır. Bu kişilere yönelik beklentilerin (sosyal ihtiyaçlar, çalışma ortamının iyileştirilmesi vb.) daha ayrıntılı incelenerek belirlenmesi yöneticinin önemli bir rolü haline gelmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yönetimsel roller, Sağlık yönetimi, Liderlik

Evaluation of Management Roles in Healthcare Organizations: A Qualitative Study

Buse İnan¹

Emre İşçi²

Meral Timurtaş³

Tutku Ekiz Kavukoğlu⁴

Demet Ozaner⁵

Abstract

Aim: The purpose of this study is to examine management roles in healthcare organizations, focusing on how these roles are shaped by organizational structure, management level, and individual experience. Understanding these dynamics is critical to fostering effective leadership and organizational success in the rapidly evolving healthcare industry.

Methods: Data for our study were collected through in-depth interviews with 34 healthcare managers from private hospitals operating in Istanbul. Participants were selected through convenience sampling representing different levels of management (lower, middle and upper management). Thematic analysis was used for data analysis.

Results: According to the findings of our study, significant differences in management roles were identified based on organizational hierarchy and individual experience. Lower-level managers focus primarily on maintaining smooth workflows with an emphasis on operational roles such as task monitoring and team supervision. Middle managers are prominent in unifying roles such as facilitating collaboration and promoting team cohesion to achieve organizational goals. Senior managers, on the other hand, prioritize strategic decision-making, regulatory alignment, and knowledge dissemination to align organizational goals with external demands. In addition, due to generational differences in the workforce, managers noted that younger employees require different motivational strategies and flexible work environments. In addition, leadership roles were found to be important at all levels and their impact on increasing employee satisfaction, optimizing performance, and building organizational trust was significant.

Conclusion: The study found that managers' roles vary according to position, organizational level and experience. In addition, managers especially emphasized that today's new employees, called generations, should be motivated differently for organizational goals. It has become an important role of the manager to determine the expectations (social needs, improvement of the working environment, etc.) for these people by examining them in more detail.

Keywords: Managerial roles, Health management, Leadership

¹Marmara Üniversitesi

²Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, emre.isci@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5299-4770>

³Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, meral.timurtas@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8382-1976>

⁴Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, tutku.ekiz@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8498-630X>

⁵Öğr. Gör. Dr. Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, dozaner@marmara.edu.tr

Sağlık Yönetimi Öğrencilerinde Sağlık Turizmi Bilinci: Bir Analiz

Fatma Kartal¹

Mehmet Beşir Demirbaş²

ÖZET

Amaç: Sağlık turizmi sektöründe çalışacak olan sağlık yönetimi öğrencilerinin, bu alanda karşılaşabilecekleri zorluklar, fırsatlar, müşteri profilleri ve pazarlama stratejileri hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaları gerekmektedir. Bu nedenle, çalışmamızda öğrencilerin sağlık turizmi hakkındaki farkındalık düzeylerinin ölçülmesi ve eksikliklerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu sayede, sağlık yönetimi eğitim programlarının sağlık turizmi konusunda daha etkili hale getirilmesine yönelik öneriler sunulması hedeflenmektedir.

Yöntem: Bu çalışma ile sağlık yönetimi öğrencilerinin sağlık turizmi farkındalık düzeyleri ve sektör algıları tanımlayıcı yönde kesitsel olarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Hazırlanan “*Sağlık Turizmi Farkındalık Anketi*” 21 adet 5li likert ve 5 adet demografik iki kısımdan oluşmaktadır. Sağlık yönetimi öğrencileri arasında kolayda örnekleme ile 126 adet öğrenciye ulaşılarak anketler online olarak yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan 126 öğrencinin %77’si (97) kadın ve %23’ü (29) erkek iken katılımcıların yaş ortalaması ise 19’dur. Katılımcıların çoğunluğu lisans düzeyinde öğrencilik yapmaktadır. Katılımcıların geneli %92,1 (116) İngilizce dilini bildiklerini söylemelerine karşın %52,3’ü yabancı dil seviyelerinin hastalarla iletişim konusunda yeterli olmadığını düşünmektedir.

Sonuç: Çalışma sonucunda, öğrencilerin sağlık turizmi hakkında genel olarak yeterli bir farkındalığa sahip oldukları görülmüştür. Ancak, özellikle sektörün pazarlama ve yönetim boyutları hakkında eksiklikleri olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin sektöre yönelik algıları ve beklentileri de araştırılmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun sektörün büyümesine olumlu baktığı ve gelecekte sektörde çalışmak istedikleri görülmüştür. Çalışmamızın sonucunda, sağlık turizmi konusunda sağlık yönetimi eğitim programlarının daha etkili hale getirilmesi için öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Sağlık Turizmi, Farkındalık, Sağlık Yönetimi Öğrencisi

¹Öğrenci, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, kartalfa005@gmail.com, Orcid: 0009-0003-8033-2688

²Arş. Gör., Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, mehmetbesir.demirbas@demiroglu.bilim.edu.tr, Orcid: 0000-0002-5137-0496

Health Tourism Awareness in Health Management Students: An Analysis

Fatma Kartal¹

Mehmet Beşir Demirbaş²

ABSTRACT

Aim: Health management students who will work in the health tourism sector should have sufficient knowledge and experience about the challenges, opportunities, customer profiles and marketing strategies they may encounter in this field. For this reason, our study aims to measure the awareness levels of students about health tourism and to identify their deficiencies. In this way, it is aimed to provide suggestions for making health management education programs more effective in health tourism.

Methods: With this study, it was tried to determine the health tourism awareness levels and sector perceptions of health management students in a descriptive cross-sectional manner. The “Health Tourism Awareness Survey” consists of 21 5-point Likert and 5 demographic sections. Among the health management students, 126 students were reached by convenience sampling and the surveys were conducted online.

Results: Of the 126 students who participated in the study, 77% (97) were female and 23% (29) were male, while the average age of the participants was 19. The majority of the participants are undergraduate students. Although 92.1% (116) of the participants stated that they knew the English language, 52.3% of them thought that their foreign language level was not sufficient to communicate with patients.

Conclusion: As a result of the study, it was observed that students generally have a sufficient awareness about health tourism. However, they were found to have deficiencies especially about the marketing and management dimensions of the sector. In addition, students' perceptions and expectations towards the sector were also investigated. It was observed that the majority of the students had a positive view of the growth of the sector and wanted to work in the sector in the future. As a result of our study, recommendations were presented to make health management education programs more effective in health tourism.

Keywords: Health Tourism, Awareness, Health Management Student

¹Öğrenci, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, kartalfa005@gmail.com, Orcid: 0009-0003-8033-2688

²Arş. Gör., Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, mehmetbesir.demirbas@demiroglu.bilim.edu.tr, Orcid: 0000-0002-5137-0496

65 Yaş Üstü Bireylerin Akılcı İlaç Kullanım Farkındalık Düzeyleri ile İlaça Uyum ve Reçete Yazdırmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Şeyma Muşluoğlu¹

Adem Turna²

Özlem Özaydın³

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı, 65 yaş üstü bireylerin akılcı ilaç kullanımı farkındalık düzeyi ile ilaca uyum ve reçete yazdırma durumlarının incelenmesidir.

Yöntem: Çalışmanın evreni İstanbul’da ikamet eden 65 yaş üstü bireylerdir. Toplam 376 kişiden anket ile veri toplanmıştır. Ankette demografik sorular, “Erişkinlerde Akılcı İlaç Kullanımı Farkındalık Ölçeği” ve “İlaça Uyum ve Reçete Yazdırma Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler, uygun istatistiksel yöntem ve tekniklerle incelenmiştir. İstatistiksel analizinde SPSS 22.0 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %92,6’sında kronik hastalık vardır. Sadece bir kronik hastalık tanısı alan kişiler çoğunluktadır. En yaygın görülen kronik hastalık diyabettir. Kronik hastalığı olan bireyler günde yaklaşık 3 adet ilaç kullanmaktadır. Kronik hastalığı olan bireylerin ilaca uyum düzeyi daha yüksektir. Ancak yaş arttıkça bu uyum negatif yönde etkilenmektedir. Bununla birlikte kronik hastalığı olan bireylerin doğru ilaç farkındalığı ve doğru kullanım şekli farkındalığı anlamlı olarak daha yüksektir. Akılcı İlaç Kullanımı Öz farkındalık Ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde ise doğru kullanım şekli farkındalığı boyutunda en yüksek puan ortalaması ortaokul grubunda, en düşük puan ortalaması ise lise grubunda görülmüştür. Aynı ölçeğin bilgilendirme farkındalığı boyutunda ise erkeklerin puan ortalaması kadınlara göre daha yüksek bulunmuştur.

Sonuç: Yaşlı bireylerde kronik hastalıklar yaygındır. Özellikle yaşı daha ileri olanlar ve kadınları merkezine alan iyileştirme çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Akılcı İlaç Kullanımı, İlaça Uyum, Polifarmasi, Yaşlı Bireyler

¹Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, seymamusluoglu58@gmail.com, Orcid: 0009-0000-1167-2070

²Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, adm.trn@icloud.com, Orcid: 0009-0009-4023-7073

³Doç. Dr., İstinye Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Investigation of the Relationship Between the Awareness Levels of Rational Drug Use and Medication Adherence and Prescription Filling of Individuals over the Age of 65

Şeyma Muşluoğlu¹

Adem Turna²

Özlem Özaydın³

ABSTRACT

Aim: The aim of the study is to examine the level of awareness of rational drug use and drug compliance and prescription filling status of individuals over the age of 65.

Methods: The universe of the study is individuals over the age of 65 residing in Istanbul. Data were collected from a total of 376 individuals via a survey. Demographic questions, “Rational Drug Use Awareness Scale in Adults” and “Drug Compliance and Prescription Scale” were used in the survey. The data were examined with appropriate statistical methods and techniques. SPSS 22.0 program was used in statistical analysis.

Results: 92.6% of the participants have a chronic disease. The majority of those diagnosed with only one chronic disease are. The most common chronic disease is diabetes. Individuals with chronic diseases use approximately 3 medications per day. The level of compliance with medication is higher in individuals with chronic diseases. However, this compliance is negatively affected as age increases. However, the awareness of correct medication and the correct method of use are significantly higher in individuals with chronic diseases. When the sub-dimensions of the Rational Drug Use Self-Awareness Scale are examined, the highest mean score in the dimension of awareness of correct use was seen in the middle school group, and the lowest mean score was seen in the high school group. In the dimension of information awareness of the same scale, the mean score of men was found to be higher than that of women.

Conclusion: Chronic diseases are common in elderly individuals. It is recommended that improvement studies be carried out, especially focusing on older people and women.

Keywords: Rational Drug Use, Adherence to Medication, Polypharmacy, Elderly Individuals

Özel Sağlık Kuruluşlarında Mentorluk Uygulaması

Nazlı Gündüz¹
Nesrin Özcan²

ÖZET

Amaç: Çalışma, sağlık yöneticiliği adaylarının liderlik, stratejik düşünme, risk yönetimi gibi zorluklarla başa çıkabilme yeteneklerinin mentorluk uygulamaları sayesinde nasıl geliştirilebileceğini açıklayabilmeyi ve bu alandaki eksikliği gidermeyi hedeflemektedir. Ayrıca, mentorluk programlarının sağlık personeli adaylarının performanslarını, karar alma süreçlerini ve analiz yeteneklerini geliştirmedeki rolünü analiz etmek; bu programların sağlık sektöründeki uygulanabilirliğini ve kapsamını genişletmeye yönelik katkılar sağlamayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Çalışma kapsamında mentorluk konusu sistematik derleme yöntemi ile araştırılarak özel sağlık kuruluşları özelinde literatür incelenmiştir. Araştırma sorusu belirlenerek planlama yapılmıştır ve literatür taraması yapılarak kavramsal çerçeve oluşturulmuştur. Daha sonra dahil etme ve hariç tutma kriterleri belirlenmiş, bu kriterlere göre ulaşılan çalışmalar değerlendirilerek ve kaynak seçimi yapılmıştır. Son aşamada elde edilen veriler değerlendirilmiş, düzenlenmiş ve yorumlanıp sonuca ulaşılmıştır.

Bulgular: Yapılan literatür taramasında, sağlık sektöründe mentorluk uygulamalarının liderlik, stratejik düşünme, risk yönetimi, karar alma ve analitik becerilerin geliştirilmesinde önemli bir role sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada, Türkçe kaynaklara odaklanılmış ve zaman aralığı kısıtlaması yapılmadan sağlık bağlamındaki mentorluk çalışmalarına yer verilmiştir. Elde edilen 975 kaynaktan dahil etme kriterlerini karşılayan 28 çalışma detaylı olarak incelenmiştir. Bulgular, mentorluk programlarının bireysel performansı artırmanın yanı sıra organizasyonel verimliliği desteklediğini, sağlık çalışanlarının zorluklarla başa çıkma kapasitelerini geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, mentorluk uygulamalarının daha geniş bir çerçevede ele alınmasının sektörel uyum ve sürdürülebilir gelişim açısından stratejik bir öneme sahip olduğu vurgulanmaktadır.

Sonuç: Çalışmanın sonucunda, mentorluk programlarının sağlık personelleri ve adayları üzerinde liderlik, stratejik düşünme ve risk yönetimi gibi önemli becerilerin geliştirilmesine olumlu katkılar sağladığı tespit edilmiştir. İncelenen literatür, mentorluk uygulamalarının sağlık sektörü bağlamında performans artırıcı bir etkiye sahip olduğunu ve özellikle karar alma süreçleri ile analitik becerilerin geliştirilmesinde etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bu programların uygulanabilirliğinin sağlık kuruluşlarında daha geniş bir çerçevede ele alınarak sektördeki zorluklara uyum sağlama kapasitesini artırabileceği sonucuna varılmıştır. Sağlık sektörü için mentorluk programlarının yaygınlaştırılması, hem bireysel hem de kurumsal gelişime önemli katkılar sunabilir.

Anahtar kelimeler: Mentorluk, Sağlıkta Mentorluk, Hastanelerde Mentorluk, Sağlık Kuruluşlarında Mentorluk

Mentoring in Private Hospitals

Nazlı Gündüz¹
Nesrin Özcan²

ABSTRACT

Aim: The study aims to explain how mentoring programs can improve the ability of healthcare management candidates to cope with challenges such as leadership, strategic thinking, and risk management; and to fill the gap in this field. It also aims to analyze the role of mentoring programs in improving the performance, decision-making processes, and analytical abilities of prospective healthcare professionals, and to contribute to expanding the applicability and scope of these programs in the healthcare sector.

Methods: Within the scope of the study, the subject of mentoring was investigated with the systematic review method and the literature was examined specifically for private health institutions. The research question was determined and planning was made, and the conceptual framework was created by scanning the literature. Then, the inclusion and exclusion criteria were determined, the studies reached according to these criteria were evaluated and the source selection was made. In the last stage, the obtained data were evaluated, organized and interpreted and the conclusion was reached.

Results: In the literature review, it was found that mentoring practices in the health sector have an important role in developing leadership, strategic thinking, risk management, decision making and analytical skills. In the research, Turkish resources were focused and mentoring studies in the health context were included without restricting the time period. Of the 975 sources, 28 studies that met the inclusion criteria were analyzed in detail. The findings reveal that mentoring programs not only enhance individual performance but also support organizational efficiency and improve the capacity of healthcare professionals and candidates to cope with challenges. Furthermore, it is emphasized that a broader understanding of mentoring practices is of strategic importance for sectoral alignment and sustainable development.

Conclusion: As a result of the study, it was found that mentoring programs contribute positively to the development of important skills such as leadership, strategic thinking and risk management in healthcare professionals and candidates. The reviewed literature shows that mentoring practices have a performance-enhancing effect in the health sector context and are particularly effective in improving decision-making processes and analytical skills. It is also concluded that the applicability of these programs can be considered in a broader framework in healthcare organizations to increase the capacity to adapt to the challenges in the sector. The dissemination of mentoring programs for the health sector can make significant contributions to both individual and organizational development.

Keywords: Mentoring, Mentoring in Health, Mentoring in Hospitals, Mentoring in Healthcare Organizations

¹Öğrenci, Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 00nazligunduz@gmail.com ,
Orcid:0009-0004-1914-0166

²Doktor Öğretim Üyesi, Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,
nesrin.ozcan@demiroglu.bilim.edu.tr, Orcid:0000-0003-2832-1933

Dijital Hastaneler Sağlıkta Yenilikçi Çözümler ve Etkileri

Cansu Başoğlu¹
Özlem Özaydın²

ÖZET

Amaç: HIMSS (Healthcare Information and Management Systems Society - Sağlık Bilgi ve Yönetim Sistemleri Topluluğu) bilgi teknolojilerinin, sağlık hizmetlerinin sunumunda ve geliştirilmesinde en uygun ölçüde kullanımını sağlamayı hedeflemektedir. Bu çalışmanın amacı HIMSS'in sağlık hizmetlerindeki rolü hakkında kapsamlı bir bilgi birikimi oluşturmaktır.

Yöntem: Literatür taraması yapılarak önceki araştırmalar, raporlar ve akademik makaleler taranmıştır. Elde edilen bilgiler derleme olarak sunulmuştur.

Bulgular: HIMSS, dünya üzerindeki hastanelerde süreçleri iyileştirmek ve hastaların daha iyi hizmet almasını sağlamak için yöntem ve akış modellerini geliştirmektedir. Bu kapsamda toplam 8 seviyeden oluşan bir hastane değerlendirmesi uygulanmaktadır (seviye 0 - seviye 7). Ülkemizde seviye 6 hastane sayısı 35 iken seviye 7 düzeyinde 8 hastane vardır. HIMSS ile elde edilecek faydalar; Verimlilik Artışı, Hasta Güvenliği: Hasta Memnuniyeti, Veri Analitiği, İzleme Kolaylığı, Veri Güvenliği, Maliyet Etkinliği, İyileşen Süreçler, Eğitim Fırsatları, Sağlık Sonuçlarının iyileşmesidir.

Sonuç: Dijital hastaneler, sağlık hizmetlerinde verimlilik, güvenlik ve hasta memnuniyetini artırmaktadır. Sağlık sektörü gelişen teknolojiye uyum sağlamak için dijital yeniliklerden mümkün olduğunca faydalanmalıdır.

Anahtar kelimeler: Sağlık Bilişimi, Sağlık Yönetimi, Dijital Hastane

¹Cansu Başoğlu, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 200503012@stu.istinye.edu.tr, Orcid:0009-0009-5874-652x

²Doç. Dr., İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Digital Hospitals: Innovative Solutions and Their Impact in Healthcare

Cansu Başoğlu¹
Özlem Özaydın²

ABSTRACT

Aim: HIMSS (Healthcare Information and Management Systems Society) aims to ensure the most appropriate use of information technologies in the delivery and development of healthcare services. The purpose of this study is to create a comprehensive knowledge base about the role of HIMSS in healthcare services.

Method: A literature review was conducted to scan previous research, reports and academic articles. The information obtained is presented as a compilation.

Findings: HIMSS develops methods and flow models to improve processes in hospitals around the world and to ensure that patients receive better service. In this context, a hospital assessment consisting of a total of 8 levels is applied (level 0 - level 7). While the number of level 6 hospitals in our country is 35, there are 8 hospitals at level 7. The benefits to be obtained with HIMSS are; Increased Efficiency, Patient Safety: Patient Satisfaction, Data Analytics, Ease of Monitoring, Data Security, Cost Effectiveness, Improved Processes, Educational Opportunities, Improved Health Outcomes.

Conclusion: Digital hospitals increase efficiency, safety and patient satisfaction in healthcare services. The healthcare sector should benefit from digital innovations as much as possible to adapt to developing technology.

Keywords: *Health Informatics, Health Management, Digital Hospital*

Sağlık Bilişim Sistemlerinin Hasta Güvenliği ve Hizmet Kalitesine Etkisi: Sistematik Derleme

Özdennur Özcan¹
Melisa Şahin²
Gözde Çakır³

ÖZET

Amaç: Sağlık bilişim sistemlerinin hasta güvenliğini ve hizmet kalitesini nasıl etkilediğini belirlemek, klinik sonuçlarını, hasta memnuniyetini ve güvenliğini nasıl etkilediğini bulgulamak ve bu sistemlerin etkin bir şekilde kullanılması için öneriler sunmak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu derlemede, PubMed, Science Direct, Web of Science ve Google Scholar veri tabanları kullanılarak 2020-2024 yılları arasında yayımlanmış makaleler tarandı. Tarama "sağlık bilişim sistemleri" (health information systems), "hasta güvenliği" (patient safety), "hizmet kalitesi" (service quality) ve "hastane bilgi sistemleri" (hospital information systems) anahtar kelimeleri kombinasyonlarını kullanarak yapıldı. Tarama sonucunda 1052 makaleye ulaşıldı. Taranan yayınlardan çalışma kriterlerine uyan 7 makale incelendi.

Bulgular: Sağlık bilişim sisteminin önemli parçalarından olan klinik karar destek sistemleri ve elektronik sağlık kayıtları tıbbi hataları azaltmakta, ilaç yönetimini iyileştirmekte ve hasta izleme süreçlerini geliştirmektedir. Bu sistemlerin hastaların hizmet memnuniyetini arttırdığı, bakım süresini kısalttığını ve sağlık çalışanlarının iş akışını kolaylaştırdığını göstermektedir. İncelenen makalelerde; kuantum dirençli şifreleme teknikleri ile hasta gizliliğini korunmanın, verilerin analizinin otomatikleştirilmesinin, blok zinciri teknolojisiyle birlikte sağlık bilgilerinin güvence altına alınmasının önemini vurgulamaktadır.

Sonuç: Sağlık bilişim sistemleri, hasta güvenliğini artırmada ve sağlık hizmeti kalitesini iyileştirmede kritik bir role sahiptir. Ancak, bu sistemlerin etkinliği gelişmiş sağlık bilişim sistemlerine yatırım yapmaları yoluyla sürdürülebilir iyileştirmeler sağlayarak yapmaları önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Sağlık bilişim sistemleri, Hasta güvenliği, Hizmet kalitesi, Hastane bilgi sistemleri

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelikte Eğitim Ana Bilim Dalı, ozdennur.ozcan@ogr.iuc.edu.tr, Orcid: 0009-0009-6690-679X

²Lisans Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, melisahinn52@gmail.com, Orcid: 0000-0001-5124-9939

³Hemşire, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlıkta Kalite Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Mezunlu, agozdecakir@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-3928-4747

Impact of Health Information Systems on Patient Safety and Service Quality: Systematic Review

Özdennur Özcan¹

Melisa Şahin²

Gözde Çakır³

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine how health information systems affect patient safety and service quality, to find out how they affect clinical outcomes, patient satisfaction and security, and to provide recommendations for the effective use of these systems.

Method: In this review, articles published between 2020-2024 were scanned using PubMed, Scopus, Science Direct, Web of Science and Google Scholar databases. The search was conducted using the keyword combinations "health information systems", "patient safety", "service quality" and "hospital information systems". As a result of the search, 1052 articles were reached. 7 articles that met the study criteria were evaluated from the scanned publications.

Results: Clinical decision support systems and electronic health records, which are important parts of the health information system, reduce medical errors, improve medication management and develop patient monitoring processes. It is shown that these systems increase patient service satisfaction, shorten the duration of care and facilitate the workflow of healthcare professionals. In the reviewed articles; emphasizes the importance of protecting patient privacy with quantum-resistant encryption techniques, automating data analysis, and securing health information with blockchain technology.

Conclusion: Health information systems have a critical role in increasing patient safety and improving the quality of healthcare services. However, it is recommended that these systems achieve sustainable improvements by investing in advanced health information systems.

Keywords: Health information systems, Patient safety, Service quality, Hospital information systems

Hemşirelikte Mesleki Güç

Rabia Kirişçi¹
Hava Gökdere Çınar²

ÖZET

Amaç: Bu bildiri hemşirelerin kişisel ve mesleki gelişimlerini devam ettirmek, kaliteli hasta bakımı sunarak hastaları güçlendirmek için aktif olarak kullandıkları güç kavramı üzerine literatürde var olan çalışmaların değerlendirilmesi ve daha kapsamlı bilgi elde edilmesi amacıyla oluşturulmuştur.

Yöntem: Anahtar kelimeler google akademik, pubmed, scopus gibi veri tabanlarında taranarak süreli yayın, online kitap ve bildirilere ulaşılmıştır. Ulaşılan kaynaklar ilgili konu çerçevesinde gözden geçirilerek uygun içerik oluşturulmuştur.

Bulgular: Türk Dil Kurumu tarafından güç; fiziksel, düşünsel ve ahlaksal bir etki yapabilme ya da bir etkiye direnebilme yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Güç, örgütsel yaşamda çalışanların ve kurumun gelişimi için önemlidir. Çalışanlara ve yöneticilere güçlü çalışan ve örgütler oluşturmada büyük sorumluluklar düşmektedir. Hemşirelikte güç ise hastaları güçlendirmek için uygulanan hemşirelik bakımını içermektedir. Güçlenen hemşire; iş memnuniyetini, hasta bakım kalitesini artırırken, tükenmişliği ve gerginliği azaltabilir. Örgütsel bağlılığı, motivasyonu yüksektir. Başkalarını güçlendirip motive edebilir, verimli çalışarak mesleğine bağlılığını sürdürür. Hemşirelerin güçlü olmalarının önemi, sağlık alanındaki uluslararası kuruluşlarca da vurgulanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 2000 yılında Avrupa Bakanlar Düzeyinde yapılan II. Hemşirelik ve Ebelik Konferansı sonunda yayınladığı Münih Deklarasyonu'nda hemşire ve ebelerin sağlık için bir güç olduğu ve tüm üye ülkelerde, hemşire ve ebelerin güçlendirilmesi için çaba sarf edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Sonuç: Hemşireler; kurum ve ülke sağlık politikalarını etkilemek, kaliteli ve etkin sağlık bakımı sunarak kurumun amaçlarını gerçekleştirmek ve dolayısı ile toplumun sağlık düzeyini iyileştirmek, kişisel ve mesleki gelişimlerini devam ettirmek için güç kaynaklarını bilmeli ve kullanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, güç, hemşirelik bakımı, mesleki güç

¹Hemşire (yüksek lisans öğrencisi), Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 602257006@ogr.uludag.edu.tr , Orcid: 0009-0006-9855-2824

²Doç Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Bölümü, havagokdere@uludag.edu.tr , Orcid: 0000-0002-5792-5958

Professional Power in Nursing

Rabia Kirişçi¹
Hava Gökdere Çınar²

SUMMARY

Objective: This paper aims to evaluate existing studies in the literature on the concept of power, which nurses actively use to continue their personal and professional development and empower patients by providing quality care, in order to gain more comprehensive information.

Methods: Keywords were searched in databases such as Google Scholar, PubMed, and Scopus to access journal articles, online books, and conference papers. The accessed sources were reviewed within the context of the relevant topic, and appropriate content was created.

Findings: According to the Turkish Language Association, power is defined as the ability to exert a physical, intellectual, or moral influence or to resist an influence. Power is important for the development of employees and organizations in organizational life. Employees and managers have significant responsibilities in creating strong employees and organizations. In nursing, power involves nursing care aimed at empowering patients. An empowered nurse can increase job satisfaction and patient care quality while reducing burnout and stress. They have high organizational commitment and motivation. They can empower and motivate others, continuing their professional dedication by working efficiently. The importance of nurses being empowered is also emphasized by international health organizations. The World Health Organization (WHO) highlighted in the Munich Declaration, published after the Second Nursing and Midwifery Conference at the Ministerial Level in 2000, that nurses and midwives are a force for health, and efforts should be made in all member countries to empower nurses and midwives.

Conclusion: Nurses should be aware of and utilize sources of power to influence institutional and national health policies, achieve organizational goals by providing quality and effective healthcare, and thereby improve the health level of society, as well as to continue their personal and professional development.

Keywords: nursing, power, nursing care, professional power

Hemşirelerde Ekip Çalışmasının Önemi ve Etkileri

İlknur İncesu¹
Hava Gökdere Çınar²

ÖZET

Amaç: Ekip çalışması, sağlık hizmetlerinin verimli ve kaliteli bir şekilde sunulabilmesi için kritik bir unsurdur. Hemşirelik pratiği, bireysel becerilerin yanı sıra güçlü iş birliği gerektiren bir meslek dalıdır. Bu çalışma, hemşirelerde ekip çalışmasının önemini, sağlık hizmetleri üzerindeki etkilerini ve uygulamada karşılaşılan zorlukları ele almaktadır.

Yöntem: Bu çalışma, hemşirelerin ekip içinde nasıl daha etkili bir şekilde çalışabileceklerini, liderlik ve sorumluluk paylaşımının nasıl yapılandırılması gerektiğini tartışmaktadır. Ayrıca, ekip çalışması ile birlikte hasta güvenliği, tedavi süreçlerinin hızlandırılması, çalışan memnuniyeti ve stres yönetimi gibi unsurlar üzerindeki olumlu etkilerine de yer verilecektir. Bu amaçla online veri tabanlarından süreli yayınlar, kitaplar ve bilimsel diğer içerikler taranmıştır.

Bulgular: Günümüzde, sağlık hizmetlerinin daha karmaşık hale gelmesiyle birlikte, hemşirelerin profesyonel bilgi, beceri ve deneyimlerini bir araya getirerek ortak bir hedefe ulaşması daha da önem kazanmıştır. Ekip çalışması, sadece hemşirelerin değil, tüm sağlık profesyonellerinin etkili bir şekilde iletişim kurmasını, bilgi paylaşımını sağlamasını ve hasta bakımını iyileştirmesini kolaylaştırır. Birçok araştırma, ekip çalışmasının hemşirelerde iş doyumu, psikolojik dayanıklılık ve profesyonel gelişim üzerinde önemli faydalar sağladığını göstermektedir. Ancak, ekip çalışmasının etkinliği, iletişim becerilerinin gelişmesi, uygun liderlik ve takım üyeleri arasındaki güvenin sağlanması gibi faktörlere bağlıdır.

Sonuç: Hemşirelerin eğitim süreçlerinde ekip çalışmasının önemine dair farkındalık yaratmak hem profesyonel gelişimlerini hem de hasta bakımını iyileştirecek çözümler sunmak için önemli bir adım olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Ekip Çalışması, Sağlık Hizmetleri, İletişim, Takım

¹Hemşire (yüksek lisans öğrencisi), Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 602257001@ogr.uludag.edu.tr, Orcid: 0009-0004-9992-4146

²Doç Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Bölümü, havagokdere@uludag.edu.tr, Orcid: 0000-0002-5792-5958

The Importance and Effects of Teamwork in Nursing

İlknur İncesu¹
Hava Gökdere Çınar²

ABSTRACT

Aim: Teamwork is a critical element for the efficient and high-quality delivery of healthcare services. Nursing practice is a field that requires not only individual skills but also strong collaboration. This study addresses the importance of teamwork among nurses, its impact on healthcare services, and the challenges encountered in practice.

Methods: This study discusses how nurses can work more effectively within a team and how leadership and the sharing of responsibilities should be structured. It also highlights the positive effects of teamwork on elements such as patient safety, acceleration of treatment processes, employee satisfaction, and stress management. For this purpose, periodicals, books, and other scientific content have been searched from online databases.

Results: In today's world, as healthcare services become more complex, it has become increasingly important for nurses to bring together their professional knowledge, skills, and experience to achieve a common goal. Teamwork facilitates effective communication, information sharing, and the improvement of patient care not only for nurses but also for all healthcare professionals. Numerous studies have shown that teamwork provides significant benefits in terms of job satisfaction, psychological resilience, and professional development for nurses. However, the effectiveness of teamwork depends on factors such as the development of communication skills, appropriate leadership, and the establishment of trust among team members.

Conclusion: Raising awareness about the importance of teamwork in nurses' education processes will be a significant step in offering solutions that enhance both their professional development and patient care.

Keywords: Nursing, Teamwork, Healthcare Services, Communication, Team

Acil Servislerde Şiddet Konulu Makalelerin İncelenmesi

Melike Pamukçu¹

Ecem Yıldız²

Özlem Özaydın³

ÖZET

Amaç: Sağlıkta şiddet, sağlık çalışanlarının görevlerini yerine getirirken fiziksel, sözel veya psikolojik saldırıya maruz kalmasıdır ve hizmet sunumunu etkileyen önemli bir sorundur. Bu çalışmanın amacı ülkemizde son 5 yılda oluşan acil servislerdeki şiddet konulu çalışmaları incelemektir.

Yöntem: Çalışmada Google Akademik veri tabanından 27.11.2024 tarihinde ‘acil servis’ ve ‘şiddet’ anahtar kelimeleri ile 2020 ve sonrası tarihte yayımlanmış makaleler araştırılmıştır. Sadece Türkçe çalışmalar dahil edilmiştir. Bu tarih aralığında 1170 çalışma elde edilmiştir. Bunlardan sadece nicel araştırmalar çalışmaya dahil edilmiştir. Bu kapsamda nihai olarak 8 çalışma incelenmiştir. Elde edilen bulgular tablo ve grafikler ile gösterilmiştir.

Bulgular: Bu araştırmada 8 tane makale incelenmiştir. En çok 2020 yılında yayımlanmış makale vardır. En fazla İstanbul ve Kütahya illerinde inceleme yapılmıştır. Bu makalelerde en düşük 70 sağlık çalışanı (18 hekim, 39 hemşire, 13 acil tıp teknisyeni), en fazla 232 hemşire (katılım sağlayan) örneklem bulunmaktadır. Şiddete maruz kalanların oranı en fazla 231 kişi (100%), en az %68 (son 1 yılda) olarak belirtilmiştir. Çalışanlar büyük oranda şiddete maruz kalmıştır. Çalışmalardaki sonuçlara göre şiddeti uygulayanların en fazla hasta yakınları olduğu belirlenmiştir. Şiddetin türü olarak en fazla sözel ve psikolojik, orta derecede fiziksel saldırıların olduğu tespit edilmiştir. Şiddet konusunda eğitim alma oranları düşüktür. Şiddetin uygulandığı zaman aralıkları en fazla akşam nöbet saatlerinde, çoğunlukla hasta yakınlarının ve hastaların agresif olduğu durumlarda ve mesai saatleri dışında olduğu zaman dilimlerinde tespit edilmiştir. Şiddetin nedenleri olarak; hasta ve yakınlarının sabırsız olması, iletişim eksikliği, bekleme sürelerinin uzunluğu personel sayısının eksikliği, güvenlik önlemlerinin yetersizliği, fazla mesai nedeniyle hastayla ilgilenememe, personelin ilgisizliği, bilgi eksikliği, hasta sayısının fazlalığı, basındaki yanlış mesajlar, sağlık hizmetlerindeki hukuki düzenlemelerin yetersizliği, hasta ve hasta yakınlarının yanlış beklentileri ve sağlık çalışanlarının ağır iş yükü ve tükenmişliği olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada acil serviste sağlıkta şiddete uğrayanların oranı çok yüksektir. Acil servislerde şiddete yönelik politikaların iyileştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Yönetimi, Acil Servis, Şiddet

Review of Articles on Violence in Emergency Services

Melike Pamukçu¹

Ecem Yıldız²

Özlem Özaydın³

ABSTRACT

Aim: Violence in healthcare is the physical, verbal or psychological assault that healthcare professionals are subjected to while performing their duties and is an important problem affecting service delivery. The aim of this study is to examine studies on violence in emergency services in our country in the last 5 years.

Methods: In the study, articles published in 2020 and later were searched from the Google Scholar database on 27.11.2024 with the keywords 'emergency room' and 'violence'. Only Turkish studies were included. 1170 studies were obtained within this date range. Only quantitative studies were included in the study. In this context, 8 studies were finally examined. The findings were shown with tables and graphs.

Results: This study examined 8 articles. The most articles were published in 2020. The most studies were conducted in Istanbul and Kütahya provinces. These articles included a minimum of 70 healthcare workers (18 physicians, 39 nurses, 13 emergency medical technicians) and a maximum of 232 nurses (participants). The rate of those exposed to violence was stated as a maximum of 231 people (100%) and a minimum of 68% (in the last 1 year). Employees were largely exposed to violence. According to the results of the studies, it was determined that those who used violence were mostly patient relatives. It was determined that the type of violence was mostly verbal and psychological, and moderate physical attacks. The rates of receiving education on violence were low. The time periods when violence was applied were determined to be mostly in the evening shift hours, mostly in cases where patient relatives and patients were aggressive and outside working hours. The reasons for violence were; The following were determined: impatience of patients and their relatives, lack of communication, long waiting times, insufficient number of staff, inadequate security measures, inability to care for patients due to overtime, indifference of staff, lack of information, excessive number of patients, wrong messages in the press, inadequacy of legal regulations in health services, wrong expectations of patients and their relatives, and heavy workload and burnout of health workers.

Conclusion: In this study, the rate of those exposed to violence in the emergency department is very high. It is recommended to improve policies regarding violence in emergency departments.

Keywords: *Healthcare Management, Emergency Department, Violence*

¹Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 210503060@stu.istinye.edu.tr, Orcid: 0009-0003-7857-6392

²Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 210503040@stu.istinye.edu.tr, Orcid: 0009-0006-1089-1056

³Dr. Öğr. Üyesi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Kişisel Marka Oluşturmada Sağlık Yöneticilerinin Sosyal Medya Kullanımı

Cansu KEFELİ¹
Birkan TAPAN²
Nesrin ÖZCAN³

ÖZET

Amaç: Dijitalleşme süreciyle birlikte, yöneticilerin sosyal medya kullanımı, profesyonel kimliklerini şekillendirme ve liderlik algısı oluşturma açısından daha da önemli hale gelmiştir. Bu araştırma, sağlık yöneticilerinin sosyal medya platformlarını kişisel marka oluşturma amacıyla nasıl kullandığını anlamayı hedeflemektedir. Araştırma, sağlık yöneticilerinin sosyal medya paylaşımlarının içerik özelliklerini, bu paylaşımların kişisel marka oluşturma amacı taşıyıp taşımadığını ve sosyal medya kullanımında yöntemsel farklılıkları incelemektedir.

Yöntem: Literatür taraması yöntemi kullanılarak, ScienceDirect, PubMed, Google Scholar ve DergiPark gibi akademik veri tabanları üzerinden Türkçe ve İngilizce literatür taraması yapılmıştır. Literatür taramasında makalelerin özet bölümleri incelenmiş ve konuyla doğrudan ilgili makaleler seçilmiştir. Ancak, literatürde sağlık yöneticilerinin sosyal medya kullanımıyla ilgili doğrudan veri bulunamamış, bu nedenle mevcut çalışmalar, sosyal medyanın kişisel marka inşasındaki genel rolü üzerinden değerlendirilmiştir. Literatür taramasında, yöneticilerin sosyal medya stratejileri, profesyonel görünürlüklerini artırma yolları ve hedef kitle üzerindeki etkileri incelenmiştir.

Bulgular: Çalışmalarda sosyal medya platformlarının bireylerin profesyonel kimliklerini sergilemelerinde önemli bir araç olduğu belirtilmiştir. Özellikle LinkedIn gibi platformlar profesyonel içerik odaklı kullanılırken, Instagram ve Twitter daha kişisel ve sosyal etkileşimler için tercih edilmektedir. Kişisel markanın oluşturulmasında liderlik, uzmanlık ve şeffaflık gibi unsurların öne çıktığı ve bu unsurların güvenilirlik algısını güçlendirdiği tespit edilmiştir. Yöneticilerin paylaşımlarında kişisel başarılar, kurumsal duyurular ve sosyal sorumluluk projelerine sıkça yer verdikleri belirlenmiştir. Bu içerikler, bireylerin hem kendilerini hem de temsil ettikleri kurumları öne çıkarmasına katkı sağlamaktadır. Sosyal medyanın özellikle düşük maliyetli ve erişimi geniş bir platform olması, bireylerin kişisel marka oluşturma süreçlerini hızlandırmıştır.

Sonuç: Bu araştırma, sosyal medya, bireylerin ve yöneticilerin kişisel markalarını oluşturmak ve geliştirmek için güçlü bir araçtır. Bireylere profesyonel görünürlük sağlarken hedef kitleleriyle doğrudan iletişim kurma fırsatı sunmaktadır. Sosyal medya, yalnızca bireylerin görünürlüğünü artırmak için değil, aynı zamanda bir uzmanlık ve liderlik algısı oluşturmak amacıyla etkin şekilde kullanılmalıdır. Sağlık yöneticilerinin sosyal medya kullanımı üzerine daha fazla çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu eksikliği gidermek, sosyal medya stratejilerinin daha etkili uygulanmasını sağlayabilir.

Anahtar kelimeler: Kişisel marka, Kişisel marka inşası, Sosyal medya, Kişisel marka imajı, Dijital iletişim

The Use of Social Media by Healthcare Managers in Personal Branding

Cansu KEFELİ¹

Birkan TAPAN²

Nesrin ÖZCAN³

ABSTRACT

Aim: With the digitalization process, the use of social media by managers has become increasingly important in shaping their professional identity and building perceptions of leadership. This research aims to understand how healthcare managers utilize social media platforms for personal branding purposes. The study examines the content characteristics of healthcare managers' social media posts, whether these posts aim to build a personal brand, and the methodological differences in their social media usage.

Methods: Using the literature review method, a search was conducted in academic databases such as ScienceDirect, PubMed, Google Scholar, and DergiPark, covering both Turkish and English sources. Abstracts of the articles were examined, and those directly related to the topic were selected. However, no direct data on healthcare managers' use of social media was found in the literature. Therefore, existing studies were evaluated based on the general role of social media in personal branding. The literature review explored managers' social media strategies, ways to enhance their professional visibility, and their impact on target audiences.

Results: Studies have highlighted that social media platforms are significant tools for individuals to showcase their professional identities. Platforms like LinkedIn are predominantly used for professional content, while Instagram and Twitter are preferred for more personal and social interactions. Elements such as leadership, expertise, and transparency have been identified as key factors in personal branding, strengthening perceptions of credibility. It has been observed that managers frequently include personal achievements, corporate announcements, and social responsibility projects in their posts. These types of content contribute to promoting both the individuals themselves and the organizations they represent. Social media, being a low-cost platform with wide accessibility, has particularly accelerated the process of personal branding.

Conclusion: This research emphasizes that social media is a powerful tool for individuals and managers to build and enhance their personal brands. It not only provides professional visibility but also offers the opportunity to communicate directly with target audiences. Social media should be utilized effectively, not just to increase visibility but also to establish a perception of expertise and leadership. There is a need for more studies on the use of social media by healthcare managers. Addressing this gap could facilitate the more effective implementation of social media strategies.

Keywords: Personal branding, Personal brand building, Social media, Personal brand image, Digital communication

¹Öğrenci, Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, cansukefeli02@gmail.com, 0009-0007-4015-1486

²Prof. Dr., Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, birkantapan@gmail.com, [0001-9425-7365](https://orcid.org/0001-9425-7365)

³Doktor Öğretim Üyesi, Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, nesrinaydogan@gmail.com, 0000-0003-2832-1933

Bireylerin Aile Hekimi Tercihi

Mert Gümüş¹
Adem Turna²
Özlem Özaydın³

ÖZET

Amaç: Aile hekimi, bireylerin sağlık hizmetlerinin birincil düzeyde sunulmasından sorumlu olan önemli bir sağlık profesyonelidir. Bu çalışmanın amacı, bireylerin sağlık hizmetinde aile hekimi tercihlerini ve etkileyen faktörleri incelemektir.

Yöntem: Çalışmanın evreni 18 yaş ve üzeri bireyler oluşturmaktadır. Veriler, online anket yöntemi ile toplanmıştır. Anket, demografik sorular ve aile hekimi tercihini etkileyen 12 sorudan oluşan bir anket formu kullanılarak uygulanmıştır. Elde edilen verilerin oransal dağılımları incelenmiştir.

Bulgular: Toplam 207 bireye ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin %33,8'i 18-25 yaş aralığındadır. Katılımcıların %69,1'i kadın ve %34,8'i lise mezuniyetine sahiptir. %20'sinin Sürekli ilaç kullanmasını gerektiren bir hastalığı bulunmaktadır. %11'i sağlık hizmeti almak için aile hekimini hiç tercih etmediğini belirtmiştir. Kişilerin %44'ü çeşitli uzmanlıktaki doktorlar arasında seçim yapabildiği için aile hekimi yerine hastaneden hizmet almayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Aile hekimini tercihte en fazla katılım "eve yakınlığı" seçeneğine olmuştur. Kişilerin yaklaşık %60'ı aile hekiminden memnundur, %58'i sevk zincirini istememektedir. "Herkesin kayıtlı olduğu bir aile hekimi yerine, istediği herhangi bir aile hekimine gidebilmesi mümkün olsa ne düşünürdünüz?" sorusuna %44,4'ü "isterdim" yanıtını vermiştir.

Sonuç: Aile hekimliği sistemi hakkında bireylerin değişen tercihleri vardır. Kimi vatandaşlar hizmetten oldukça memnun iken, bazıları sistemde değişiklik yapılması taraftarıdır.

Anahtar kelimeler: Aile Hekimliği, Tercihler, Sağlık Hizmeti, Sağlık Yönetimi

Individuals' Preference for Family Physician

Mert Gümüş¹

Adem Turna²

Özlem Özaydın³

ABSTRACT

Aim: A family physician is an important health professional who is responsible for providing primary health care services to individuals. The purpose of this study is to examine individuals' family physician preferences and the factors affecting them in health care.

Methods: The population of the study consists of individuals aged 18 and over. Data were collected using an online survey method. The survey was implemented using a questionnaire form consisting of demographic questions and 12 questions affecting family physician preference. The proportional distributions of the obtained data were examined.

Results: A total of 207 individuals were reached. 33.8% of the individuals participating in the study were between the ages of 18-25. 69.1% of the participants were female and 34.8% had a high school diploma. 20% had a disease that required constant medication use. 11% stated that they never preferred a family physician to receive health care. 44% of the individuals stated that they preferred to receive service from a hospital instead of a family physician because they could choose between doctors with various specialties. The highest participation in choosing a family physician was in the "closeness to home" option. Approximately 60% of people are satisfied with their family physicians, while 58% do not want a referral chain. In response to the question "What would you think if everyone could go to any family physician, they wanted instead of a family physician they were registered with?" 44.4% responded "I would."

Conclusion: Individuals have varying preferences regarding the family physician system. While some citizens are quite satisfied with the service, some are in favor of changes in the system.

Keywords: *Family Medicine, Preferences, Healthcare, Health Management*

¹Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, mert.istinye.edu@gmail.com, 0009-0000-53104581

²Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, adm.trn0@gmail.com, 0009-0009-4023-7073

³Doç. Dr., İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Hastane Çalışanlarında Erteleme Davranışının Mükemmeliyetçilik ve Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkisi

Büşra Topal¹
Emre İşçi²
Tutku Ekiz Kavukoğlu³
Meral Timurtaş⁴
Mehveş Tarım⁵

ÖZET

Amaç: Çalışmamız, hastane çalışanlarının erteleme davranışının, mükemmeliyetçilik ve yaşam kalitesi üzerindeki etkisini araştırmaktadır.

Yöntem: Araştırmanın evreni İstanbul ilinde faaliyet gösteren ve kolayda örnekleme yoluyla belirlenen 3 A Sınıfı hastaneden oluşmaktadır. Çalışmamız, bu 3 hastaneden rastgele örnekleme yoluyla seçilen 200 hastane çalışanı ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, anket kullanılarak yüz yüze görüşme ile elde edilmiş ve ankette, bazı demografik ve çalışma bilgileri ile “Genel Erteleme Ölçeği”, “Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği” ve “EUROHIS-WHOQOL Yaşam Kalitesi Ölçeği” yer almaktadır. Elde edilen veriler sıklık tabloları, merkezi ve yaygınlık ölçütleri ile Pearson korelasyon testi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %61,0’i kadın, %51,0’i 20-30 yaş aralığındadır, Erteleme davranışı ile mükemmeliyetçilik ($r=-0.22$, $p<0.05$) ve yaşam kalitesi arasında ($r=-0.38$, $p<0.05$) negatif yönlü zayıf anlamlı korelasyon saptanmıştır. Başka bir deyişle erteleme davranışı arttıkça mükemmeliyetçilik düşmekte, yaşam kalitesi ise azalmaktadır.

Sonuç: Bu çalışma, erteleme davranışının yaşam kalitesini olumsuz etkilediği ve sağlık sektöründe mesleki ve kişisel hedeflere ulaşmanın önünde bir engel olabileceği sonucuna varmaktadır. Öte yandan zaman yönetiminin iyi yapılmasında mükemmeliyetçiliğe iş düşebilmektedir. Bu sebeple performans kriterlerine uygun iş ortaya konulabilmesi için zaman yönetimi son derece önemlidir denebilir.

Anahtar Kelimeler: Erteleme davranışı, Mükemmeliyetçilik, Yaşam kalitesi, Hastane yönetimi

The Impact of Procrastination Behavior on Perfectionism and Quality of Life in Hospital Employees

Büşra Topal¹

Emre İşçi²

Tutku Ekiz Kavukoğlu³

Meral Timurtaş⁴

Mehveş Tarım⁵

ABSTRACT

Aim: Our study investigates the effect of procrastination on perfectionism and quality of life in hospital employees.

Methods: The population of the study consists of 3 Class A hospitals operating in Istanbul province and determined by convenience sampling. Our study was conducted with 200 hospital employees selected by random sampling from these 3 hospitals. The data of the study were obtained by face-to-face interviews using a questionnaire and the questionnaire included some demographic and working information, "General Procrastination Scale", "Multidimensional Perfectionism Scale" and "EUROHIS-WHOQOL Quality of Life Scale". The data obtained were evaluated with frequency tables, central and prevalence measures and Pearson correlation test.

Results: 61.0% of the participants were female and 51.0% were between the ages of 20-30. There was a weak negative correlation between procrastination behavior and perfectionism ($r=-0.22$, $p<0.05$) and quality of life ($r=-0.38$, $p<0.05$). In other words, as procrastination behavior increases, perfectionism decreases and quality of life decreases.

Conclusion: This study concludes that procrastination negatively affects quality of life and may be an obstacle to achieving professional and personal goals in the health sector. On the other hand, perfectionism may play a role in good time management. For this reason, it can be said that time management is extremely important in order to produce work in accordance with performance criteria.

Keywords: Procrastination behavior, Perfectionism, Quality of life, Hospital management

¹Hospidament Dental Group.

²Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, emre.isci@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5299-4770>

³Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, tutku.ekiz@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8498-630X>

⁴Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, meral.timurtas@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8382-1976>

⁵Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, mtarim@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-3726-9439>

Hastanelerde Örgütsel Yapı, Çalışan Performansı ve Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Beyza Nur Çelik¹
Emre İşçi²
Meral Timurtaş³
Tutku Ekiz Kavukoğlu⁴

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, örgütsel yapı, çalışan performansı ve yaratıcılık arasındaki ilişkiyi hastane ortamları bağlamında incelemektedir. Biçimselleşme, merkezileşme, karmaşıklık gibi yapısal unsurların sağlık kurumlarındaki çalışanların yaratıcılık ve performans düzeylerini nasıl etkilediğini keşfetmeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırmada, geçerliliği kanıtlanmış üç ölçek ve demografik sorulardan oluşan toplam 78 maddelik bir anket yöntemi kullanılmıştır. “Çalışan Performansı Ölçeği” Kurnaz'dan (2016), ‘Yaratıcılık Ölçeği’ Kaptanoğlu'ndan (2017) ve ‘Örgütsel Yapı Ölçeği’ Erol ve Ordu'dan (2018) uyarlanmıştır. Çalışma İstanbul'da, dört özel hastaneden 22'si çevrimiçi, 138'i yüz yüze olarak toplanan yanıtlar olmak üzere 160 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Örgütsel yapı boyutları, çalışan performansı ve yaratıcılık arasındaki ilişkileri değerlendirmek için Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Analiz sonuçlarımıza göre, örgütsel yapı unsurları ile performans ve yaratıcılık ölçümleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler ortaya konulmuştur. Biçimselleşme, çalışan performansı ile çok zayıf düzeyde negatif korelasyon ($r = -0.163$, $p < 0.05$), yaratıcılık ile ise pozitif yönde zayıf ($r=0.255$, $p<0,05$) korelasyon(göstermiştir Bölümlere ayırma ile performans arasında zayıf bir pozitif korelasyon gözlenmiştir ($r = 0.219$, $p < 0.05$). Ayrıca, karmaşıklık ile yaratıcılık pozitif yönde zayıf düzeyde ilişkilidir ($r = 0.228$, $p < 0.05$).

Sonuç: Sonuç olarak araştırmamız, biçimselleşme ve bölümlere ayırma gibi örgütsel yapı ve ilkelerin belirli unsurlarının çalışan performansını ve yaratıcılığını etkilediğini göstermektedir. Biçimselleşmenin yaratıcılığa attırması beklenenden farklı önemli bir sonuçtur. Bu ilişkilerin farklı örgütsel ortamlarda incelenmesi için daha fazla araştırma yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgüt yapısı, Çalışan performansı, Yaratıcılık, Sağlık yönetimi

¹Marmara Üniversitesi, celikbeyza182@gmail.com

²Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, emre.isci@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5299-4770>

³Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, meral.timurtas@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8382-1976>

⁴Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, tutku.ekiz@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8498-630X>

Investigation of the Relationship between Organisational Structure, Employee Performance and Creativity in Hospitals

Beyza Nur Çelik¹
Emre İşçi²
Meral Timurtaş³
Tutku Ekiz Kavukoğlu⁴

ABSTRACT

Aim: This study examines the relationship between organizational structure, employee performance and creativity in the context of hospital settings. It aims to explore how structural elements such as formalization, centralization, and complexity affect the creativity and performance levels of employees in healthcare organizations.

Methods: A 78-item questionnaire consisting of three validated scales and demographic questions was used in the study. 'Employee Performance Scale' was adapted from Kurnaz (2016), 'Creativity Scale' from Kaptanoğlu (2017) and 'Organizational Structure Scale' from Erol and Ordu (2018). The study was conducted with 160 participants from four private hospitals in Istanbul, including 22 online and 138 face-to-face responses. Pearson correlation analysis was used to assess the relationships between organizational structure dimensions, employee performance and creativity.

Results: Our analysis revealed statistically significant relationships between organizational structure elements and measures of performance and creativity. Formalization showed a very weak negative correlation with employee performance ($r = -0.163$, $p < 0.05$) and a weak positive correlation with creativity ($r = 0.255$, $p < 0.05$). A weak positive correlation was observed between compartmentalization and performance ($r = 0.219$, $p < 0.05$). Moreover, complexity was weakly positively correlated with creativity ($r = 0.228$, $p < 0.05$).

Conclusion: In conclusion, our research shows that certain elements of organizational structure and principles, such as formalization and compartmentalization, affect employee performance and creativity. The fact that formalization increases creativity is a significant result that is different from what was expected. Further research is recommended to examine these relationships in different organizational settings.

Keywords: Organizational structure, Employee performance, Creativity, Health Management

Yöneticilerin Liderlik Stilleri, Mizah Davranışı ve Psikolojik Sermaye İlişkisinin Değerlendirilmesi

Yasin Taha Çınar¹
Emre İşçi²
Meral Timurtaş³
Tutku Ekiz Kavukoğlu⁴

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, sağlık yöneticileri arasında liderlik stilleri, mizah davranışı ve psikolojik sermaye arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Bu faktörlerin sağlık sektöründeki örgütsel dinamikleri, çalışan motivasyonunu ve genel olarak amaçlara ulaşmak için nasıl etkileşime girdiğini irdelemektedir.

Yöntem: İstanbul ilinde faaliyet göstermekte olan ve yataklı tedavi kurumların istatistik yıllığının faaliyet verisi bulunan 178 hastane, araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubu İstanbul ilindeki özel sağlık kuruluşlarında çalışan sağlık çalışanlarından oluşmaktadır. Kolayda örneklem yoluyla belirlenen bu hastanelerden 16 tanesindeki 175 çalışan araştırmanın örneklemine oluşturmaktadır. Veriler, "Liderlik Stili Ölçeği", "Mizah Davranışı Ölçeği" ve "Psikolojik Sermaye Ölçeği" olmak üzere üç ölçekten oluşan yapılandırılmış bir anket yoluyla toplanmıştır. Ayrıca ankette katılımcılar hakkında mesleki ve demografik sorular da yer almaktadır. Yüz yüze toplanan verilerin analizinde sıklık tabloları, merkezi ve yaygınlık ölçütleri ve Pearson Korelasyon testi kullanılmıştır.

Bulgular: Elde edilen bulgular, bu değişkenler arasındaki dinamiklerin hem pozitif hem de negatif yönde etkiler oluşturabileceğini göstermiştir. Serbest bırakıcı liderlik ile psikolojik sermaye arasında negatif yönde çok zayıf ilişki bulunmuştur ($r=-0.150$, $p<0.05$). Benzer şekilde, sürdürücü liderlik ile psikolojik sermaye arasında da negatif yönde çok zayıf bir ilişki tespit edilmiştir ($r=-0.194$, $p<0.05$). Mizah davranışları açısından bakıldığında, alaycı mizah ile psikolojik sermaye arasında negatif yönde zayıf bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0.200$, $p<0.05$). Liderlik türleri ile mizah davranışları arasındaki ilişkilerde ise, serbest bırakıcı liderlik ile üretici sosyal mizah arasında pozitif yönde çok zayıf bir ilişki bulunmuştur ($r=0.159$, $p<0.05$). Sürdürücü liderlik ile alaycı mizah arasında zayıf pozitif ilişki ortaya çıkmıştır ($r=0.318$, $p<0.05$).

Sonuç: Çalışmamız, sağlık yöneticilerinin günümüz ön plandaki liderlik stilleri ile psikolojik sermayeyi azaltabilmektedir. Mizah davranışları ise özellikle belli türleri açısından liderlerin tercih ettiği görülmektedir. Yapıcı mizahla birleştirilen liderlik yaklaşımları, psikolojik sermaye gibi pozitif sosyal davranışları örgütlerde artırmaktadır. Gelecekteki araştırmalar, çeşitli sağlık hizmetleri ortamlarındaki bu dinamikleri ve bunların örgütsel kültür üzerindeki uzun vadeli etkilerini daha fazla araştırmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Liderlik stilleri, Mizah davranışı, Psikolojik sermaye.

Leadership Styles, Humor Behavior, and Psychological Capital: A Study Among Healthcare Managers

Yasin Taha Çınar¹
Emre İşçi²
Meral Timurtaş³
Tutku Ekiz Kavukoğlu⁴

Abstract

Aim: The purpose of this study is to investigate the relationship between leadership styles, humor behavior, and psychological capital among healthcare managers. It examines how these factors interact to achieve organizational dynamics, employee motivation and overall goals in the health sector.

Methods: The population of the study consists of 178 hospitals operating in the province of Istanbul, for which the activity data of the statistical yearbook of inpatient treatment institutions are available. The sample group of the study consists of healthcare professionals working in private healthcare organizations in Istanbul. The sample of the study consists of 175 employees in 16 of these hospitals determined by convenience sampling. Data were collected through a structured questionnaire consisting of three scales: "Leadership Style Scale", "Humor Behavior Scale" and "Psychological Capital Scale". The questionnaire also included professional and demographic questions about the participants. Frequency tables, central and prevalence measures, and Pearson Correlation test were used to analyze the data collected face-to-face.

Results: The findings showed that the dynamics between these variables can have both positive and negative effects. A very weak negative relationship was found between permissive leadership and psychological capital ($r=-0.150$, $p<0.05$). Similarly, a very weak negative relationship was found between transactional leadership and psychological capital ($r=-0.194$, $p<0.05$). In terms of humor behaviors, there was a weak negative relationship between sarcastic humor and psychological capital ($r=-0.200$, $p<0.05$). In the relationship between leadership types and humor behaviors, a very weak positive relationship was found between laissez-faire leadership and productive social humor ($r=0.159$, $p<0.05$). A weak positive relationship was found between sustaining leadership and sarcastic humor ($r=0.318$, $p<0.05$).

Conclusion: Our study suggests that health managers' leadership styles, which are in the foreground today, may reduce psychological capital. Humor behaviors are seen to be preferred by leaders, especially in terms of certain types. Leadership approaches combined with constructive humor can increase positive social behaviors such as psychological capital in organizations. Future research should further explore these dynamics in various healthcare settings and their long-term effects on organizational culture.

Keywords: Leadership styles, Humor behavior, Psychological capital.

¹Marmara Üniversitesi, ysncnr33@icloud.com

²Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, emre.isci@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5299-4770>

³Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, meral.timurtas@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8382-1976>

⁴Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, tutku.ekiz@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8498-630X>

Sağlıkta insan kaynakları yönetiminde ChatGPT uygulama örneği

Esra Öksüz¹
Özlem Eski Çiçek²
Alper Cihan³

ÖZET

Amaç: İnsan kaynakları yönetimi (İKY), sağlık kurumlarının başarısının önemli bir parametresidir. Verimli ve etkili insan kaynakları yönetimi, sağlık kurumlarının hedeflerine ulaşmalarında ve her bir ekip üyesinden optimum performans sağlanmasına destek olmaktadır. Ancak hekimler gibi karmaşık görev tanımları ve kıdem ilişkileri olan sağlık profesyonellerinin çalışma çizelgelerinin hazırlanması ciddi iş gücü kaynağı gerektirmektedir. ChatGPT gibi yapay zeka teknolojilerinin, İKY kritik rolünü inceleyerek insan kaynakları planlamasında kullanım etkinliğinin ve potansiyel kullanımının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: ChatGPT’de nöbet çizelgesi hazırlanmak üzere bir profesör, dört doçent ve on bir operatör doktordan oluşan bir beyin cerrahisi kliniği planlandı. Mevzuat ve hekimlerin kişisel beklentileri dikkate alınarak 15 kural belirlendi. ChatGPT’den bu kurallar çerçevesinde mesai dışı nöbet çizelgesi hazırlanması istendi.

Bulgular: ChatGPT tarafından hazırlanan ilk nöbet çizelgesinde beş hata tespit edildi. Hataları düzeltilmeye yönelik verilen yeni yönergeler ile mevcut hatalar düzeltilirken yeni hatalar meydana geldi. Bu şekilde oluşan döngüde yeni hatalara yönelik beş yönerge verildi. Tüm hataları düzeltmeye yönelik yeni yönergeler verildi. Tespit edilen hataları ortadan kaldırmaya yönelik verilen yönergeler nöbet çizelgesinde yeni hatalara sebep oldu.

Sonuç: Çalışma sonuçları, sağlık kurumlarında İKY’de bir karar destek aracı olarak kullanımının verimliliği artırma konusunda büyük bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Ancak yapay zeka algoritmalarının geliştirilmesi ve sağlık yönetimi gibi değişken organizasyon yapıları bulunan kurumlar ile de uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca yapay zeka destekli otomasyon sistemlerini, insan müdahalesi desteğiyle insan kaynakları planlaması süreçlerinin verimliliğini arttırabilmektedir. Yapay zekaya değerlendirilmek üzere sunulan hekim verileri karar destek sistemleri tarafından analiz edilebilmek üzere kodlama sistemleri geliştirilmelidir. Yapay zeka uygulamalarının çalışma çizelgelerinde güvenilir öneriler sunabilmesi için güncel çalışma çizelgelerini erişimi olmalıdır. Araştırma ülkemizde insan kaynakları ve yapay zeka alanında yapılmış ilk araştırma olup ileri çalışmalara ışık tutacaktır.

Anahtar kelimeler: ChatGPT, İnsan kaynakları yönetimi, Karar destek

¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sağlık Yönetimi Lisans Bölümü, esraokksuz@gmail.com,

²Dr, Prof Dr Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları EAH, dreskilcicek@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1198-719X>

³Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, alper.cihan@istanbul.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-5246-7>

Example of ChatGPT application in healthcare human resources management

Esra Öksüz¹
Özlem Eşkil Çiçek²
Alper Cihan³

ABSTRACT

Aim: Human resource management (HRM) is a critical factor in the performance of healthcare institutions. Efficient and effective human resources management aids healthcare organizations in attaining their objectives and guarantees optimal performance from every team member. Nevertheless, formulating work schedules for healthcare professionals, including physicians with intricate job descriptions and hierarchical ties, necessitates considerable workforce resources. The objective is to assess the efficacy and prospective application of artificial intelligence technologies, such as ChatGPT, in human resources planning by analyzing their pivotal function in HR.

Method: A neurosurgery clinic of one professor, four associate professors, and eleven resident doctors was organized to develop work schedules in ChatGPT. Fifteen rules were formulated, considering the regulations and the individual expectations of the physicians. ChatGPT was requested to create an off-duty roster in accordance with these regulations.

Results: Five discrepancies were detected in the preliminary duty roster. In the process of rectifying the current problems in the instructions, more errors emerged. Five guidelines were provided in this cycle to rectify the new errors. The instructions given to rectify the observed flaws resulted in new errors in the duty roster.

Conclusion: The study findings suggest that employing HRM as a decision support instrument in healthcare organizations has significant potential to improve efficiency. The advancement of artificial intelligence algorithms and their alignment with organizations possessing diverse organizational structures, such as health management, is essential. Moreover, AI-assisted automation solutions can improve the efficacy of human resources planning processes with human involvement. The physician data submitted for artificial intelligence review must utilize coding techniques that are compatible with decision support systems. For artificial intelligence systems to deliver credible recommendations for work schedules, they must access current work schedules. This research represents the inaugural study in our nation regarding human resources and artificial intelligence, providing insights for future investigations.

Keywords: ChatGPT, Human resources management, Decision support

Sağlık Çalışanlarında İzlenim Yönetimi Taktikleri ile Politik Davranış ve Performans İlişkisi

Seher Dinar¹
Emre İşçi²
Tutku Ekiz Kavukoğlu³
Meral Timurtaş⁴

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, sağlık çalışanları arasında izlenim yönetimi taktikleri, politik davranış ve çalışan performansı arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. İş yaşamında giderek karmaşıklaşan ilişkiler ve bireylerin kendileri hakkındaki algıları yönlendirme çabaları, bu alanın önemini artırmıştır. İzlenim yönetimi, bireylerin başkaları tarafından nasıl algılanmak istediklerini şekillendirmek için sergiledikleri davranışlar olarak tanımlanırken, politik davranış, örgüt içindeki avantaj ve dezavantajların dağılımını etkilemeye yönelik bireysel girişimler olarak açıklanmaktadır.

Yöntem: Araştırma, İstanbul'da faaliyet göstermekte olan 4 özel hastanede görev yapan 153 sağlık çalışanını kapsamaktadır. Veriler, Jones ve Pittman (1982) tarafından geliştirilen ve Basım ve ark. (2006) tarafından Türkçeye uyarlanan “İzlenim Yönetimi Taktikleri Ölçeği,” İslamoğlu ve Börü (2007) tarafından geliştirilen “Politik Davranış Ölçeği” ve demografik bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Toplam 70 sorudan oluşan anketler, yüz yüze görüşmelerle uygulanmış ve elde edilen veriler istatistiksel olarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Bulgular, izlenim yönetimi taktikleri ile politik davranış ve performans arasında zayıf ancak istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir. Performans ile karşılıklı çıkar ($r=0,213$), üst yönetime yaranma ($r=0,223$), tacizci davranma ($r=0,250$), ikiyüzlü davranma ($r=0,272$), göze girmeye çalışma ($r=0,323$), koalisyon kurma ($r=0,226$) korelasyon katsayıları ile anlamlı ilişki göstermiştir ($p<0,05$). Kendini örnek gösterme ile ikiyüzlü davranma ($r=-0,169$), göze girmeye çalışma ($r=-0,236$), koalisyon kurma ise ($r=-0,391$) katsayıları göstermiştir. Kendi önemini zorla fark ettirme ile göze girme ($r=-0,265$), kolalisyon kurma ($r=-0,276$) katsayıları göstermiştir. Nitelikli tanıtarak kendini sevdirmeye ile koalisyon kurma arasında ($r=-0,214$) katsayısı elde edilmiştir.

Sonuç: Çalışmanın bulguları, izlenim yönetimi ve politik davranışların işletmelerde çalışanlar tarafından bireysel fayda için kullanılabileceğini, izlenim yönetimi ve politik davranışın birlikte değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: İzlenim yönetimi, Politik davranış, Çalışan performansı.

¹Marmara Üniversitesi, seherdinarr@gmail.com

²Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, emre.isci@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0001-5299-4770>

³Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, tutku.ekiz@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8498-630X>

⁴Arş. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, meral.timurtas@marmara.edu.tr, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8382-1976>

The Relationship Between Impression Management Tactics and Political Behavior and Performance in Healthcare Workers

Seher Dinar¹
Emre İşçi²
Tutku Ekiz Kavukoğlu³
Meral Timurtaş⁴

ABSTRACT

Aim: This study aims to examine the relationship between impression management tactics, political behavior, and employee performance among healthcare professionals. Increasingly complex relationships in business life and individuals' efforts to direct perceptions about themselves have increased the importance of this field. Impression management is defined as the behaviors individuals exhibit to shape how they want to be perceived by others, while political behavior is explained as individual attempts to influence the distribution of advantages and disadvantages within the organization.

Methods: The study covers 153 healthcare professionals working in 4 private hospitals operating in Istanbul. Data were collected using the "Impression Management Tactics Scale," developed by Jones and Pittman (1982) and adapted into Turkish by Basım et al. (2006). The data were collected using the "Political Behavior Scale" developed by İslamoğlu and Börü (2007) and a demographic information form. The questionnaires, consisting of 70 questions in total, were applied through face-to-face interviews and the data obtained were statistically analyzed.

Findings: The findings show that there are weak but statistically significant relationships between impression management tactics, political behavior and performance. The correlation coefficients of performance and mutual interest ($r=0.213$), favoring top management ($r=0.223$), abusive behavior ($r=0.250$), hypocritical behavior ($r=0.272$), trying to stand out ($r=0.323$), and coalition building ($r=0.226$) showed significant relationships ($p<0.05$). The correlation coefficients of showing oneself as an example and acting hypocritically ($r=-0.169$), trying to stand out ($r=-0.236$), and coalition building ($r=-0.391$) were significant. Forcing people to realize their own importance and standing out ($r=-0.265$) and coalition building ($r=-0.276$) coefficients. A coefficient of ($r=-0.214$) was obtained between making oneself popular by introducing oneself in a qualified way and coalition building.

Conclusion: The findings of the study suggest that impression management and political behavior can be used by employees for individual benefit and that impression management and political behavior should be evaluated together.

Keywords: Impression management, Political behavior, Employee performance.

Türkiye’de Kadın Sağlığı Göstergelerinin İncelenmesi

Şimal Ceren BOLELLİ¹

Buse YALNIZ²

Özlem Özaydın³

ÖZET

Amaç: Ülkelerin gelişmişlik düzeyinin belirlenmesinde; kadınların eğitim durumu, siyasi yaşama ve iş yaşamına aktif katılımı ve kadın sağlığı konusundaki göstergeler etkilidir. Kadın sağlığının korunmasının ve geliştirilmesinin; yaşama hakkı, düşünce ve ifade özgürlüğü, çalışma hayatına katılma hakkı ve eğitim hakkını da kapsayan çeşitli haklar ile paralellik gösterdiği belirtilmektedir. Kadınların doğurganlıklarını diledikleri gibi kontrol edebilmenin yanında bedenleri üzerinde sadece kendilerinin söz hakkı olduğunu gösteren bir olgudur. Çalışmanın amacı, Türkiye’de kadın sağlığı politikalarının incelenmesidir.

Yöntem: 2014-2024 yılları arasındaki ilgili literatür taranmıştır. Ulusal raporlar incelenmiştir. Elde edilen bulgular grafiklerle gösterilmiştir.

Bulgular: Küresel kapsamda incelendiğinde Türkiye doğum haritasında ortalamanın altında görülmüştür. Ülkemizdeki 2020 yılı kaba doğum hızı ‰ 21,6 iken, 2022 yılında ‰12,2’dir. Türkiye’de doğurganlık hızının Doğu’da daha yüksek olduğu grafiklerde görülmüştür. Toplam doğurganlık hızı bölgesel olarak farklılaşmaktadır: en yüksek Türkiye Doğum Hızı 3,2 çocukla Doğu’da, en düşük Türkiye Doğum Hızı ise 1,6 çocukla Kuzey’de görülmektedir. Batı ve Kuzey hariç tüm bölgelerde Türkiye Doğum Hızı, yenilenme düzeyi olan 2,1’den az değildir. Kadınların doğum öncesi uzman/nitelikli bir kişiden bakım alma oranları ‰97’dir. Bununla beraber toplam sezeryan ve primer sezaryen oranları oldukça yüksektir.

Sonuç: Türkiye’de doğum oranı günden güne azalmakta ve bu durum ülkemiz için ciddi bir problem haline dönüşmektedir. Doğuma teşvik edici politikalar iyileştirilebilir, geliştirelebilir.

Anahtar kelimeler: kadın sağlığı, sağlık politikaları, doğurganlık, aile planlaması

¹Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 210503036@stu.istinye.edu.tr, Orcid: 0009-0002-2182-1476

² Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, buse.yalniz@stu.istinye.edu.tr Orcid: 0009-0003-6605-735X

³ Doç. Dr., İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Examination of Women's Health Indicators in Turkey

Şimal Ceren BOLELLİ¹

Buse YALNIZ²

Özlem Özaydın³

ABSTRACT

Aim: In determining the development level of countries; Indicators on women's educational status, active participation in political and business life, and women's health are effective. Protecting and improving women's health; It is stated that it is parallel to various rights including the right to life, freedom of thought and expression, the right to participate in working life and the right to education. It is a phenomenon that shows that women can control their fertility as they wish, and that only they have a say in their bodies. The aim of the study is to examine women's health policies in Turkey.

Methods: Relevant literature between 2014 and 2024 was scanned. National reports were examined. The findings obtained are shown with graphs.

Results: When examined globally, Turkey was seen below average on the birth chart. While the crude birth rate in our country in 2020 was 21.6‰, it was 12.2‰ in 2022. It was seen in the graphs that the fertility rate in Turkey is higher in the East. The total fertility rate varies regionally: the highest Turkish Birth Rate is seen in the East with 3.2 children, while the lowest Turkish Birth Rate is seen in the North with 1.6 children. In all regions except the West and the North, the Turkish Birth Rate is not less than the renewal level of 2.1. The rate of women receiving prenatal care from a specialist/qualified person is 97%. However, the total cesarean and primary cesarean rates are quite high.

Conclusion: The birth rate in Turkey is decreasing day by day and this is becoming a serious problem for our country. Policies that encourage birth can be improved and developed.

Keywords: women's health, health policies, fertility, family planning

Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği: Hekimlerin Tepkileri ve Sosyal Medya Yansımaları

İlknur Demir¹
Ayça Çakır²
Özlem Özaydın³

ÖZET

Amaç: Aile hekimliği, bireylerin ve ailelerin sağlık ihtiyaçlarını bütüncül bir yaklaşım ve sürekli bakım anlayışıyla karşılamayı amaçlayan, birinci basamak sağlık hizmetleri sunan bir tıp dalıdır. Çalışmanın amacı aile hekimliği sözleşme ve ödeme yönetmeliğindeki değişikliklerin medyaya yansımalarının incelenmesi.

Yöntem: Çalışmada, aile hekimliği sözleşme ve ödeme yönetmeliği ile ilgili yapılan değişikliklerin etkileri, farklı web siteleri, haber kaynakları ve sosyal medya platformları üzerinden taranarak analiz edilmiştir. Araştırma, elde edilen bulgulara göre hekimlerin yönetmelik değişikliklerine yönelik geri dönüşlerini ve en çok tepki gösterdikleri maddeleri incelemektedir. 01.12.2024-03.12.2024 tarihleri arasında sosyal medya ve haber kaynakları üzerinden hekimlerin geri dönüşleri incelenmiştir.

Bulgular: Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 30 Ekim 2024 Çarşamba günü Resmî Gazete’ de yayımlanarak 01.11.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikteki en belirgin değişiklikler arasında ödeme sistemleri, hizmet sunum şekilleri ve sözleşme şartlarındaki düzenlemeler yer almaktadır. Sosyal medya platformlarında ve haber kaynaklarında en fazla tepki, yeni ödeme düzenlemeleri ve ek yükümlülükler üzerine olmuştur. Hekimler, özellikle artan bürokratik yük ve düşük ödeme tarifelerinden şikâyet etmekte, bu durumun mesleki tatminsizlik gibi sorunlara yol açabileceğini belirtmektedirler. Ayrıca, bazı hekimler, yönetmelik değişikliklerinin hasta memnuniyetini olumsuz etkileyebileceğini ifade etmektedir. Bu bulgular, yönetmelik değişikliklerinin uygulamaya yansımalarının sağlık profesyonelleri ve sağlık hizmeti kalitesi üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır.

Sonuç: Aile hekimliği sözleşme ve ödeme yönetmeliğinde yapılan değişiklikler, hekimlerin iş yükü, ödeme tarifeleri konusunda önemli endişelere yol açmış; bu durum sosyal medya ve haber kaynaklarında geniş yankı uyandırmıştır. Bu bulgular, gelecekteki sağlık politikaları ve düzenlemelerinin, hekimlerin geri bildirimleri doğrultusunda şekillendirilmesinin önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: aile hekimliği, yönetmelik değişiklikleri, sosyal medya, hekim tepkileri

Family Medicine Contract and Payment Regulation: Physicians' Reactions and Social Media Reflections

İlknur Demir¹
Ayça Çakır²
Özlem Özaydın³

ABSTRACT

Aim: Family medicine is a branch of medicine that provides primary health care services, aiming to meet the health needs of individuals and families with a holistic approach and continuous care approach. The aim of the study is to examine the reflections of the changes in the family medicine contract and payment regulation in the media.

Methods: In the study, the effects of the changes made regarding the family medicine contract and payment regulation were analyzed by scanning different websites, news sources and social media platforms. According to the findings, the research examines the feedback of physicians regarding the regulation changes and the items they reacted to the most. The feedback of physicians was examined through social media and news sources between 01.12.2024-03.12.2024.

Results: The Regulation on Amendments to the Family Medicine Contract and Payment Regulation was published in the Official Gazette on Wednesday, October 30, 2024, and entered into force as of 01.11.2024. The most significant changes in the regulation include payment systems, service delivery methods, and contract terms. The most reactions on social media platforms and news sources have been about new payment regulations and additional responsibilities. Physicians complain about the increasing bureaucratic burden and low payment tariffs, and state that this situation can lead to problems such as professional dissatisfaction. In addition, some physicians state that the regulation changes can negatively affect patient satisfaction. These findings reveal the effects of the implementation of the regulation changes on health professionals and health service quality.

Conclusion: The changes made to the family medicine contract and payment regulation have led to significant concerns about physicians' workload and payment tariffs; this situation has had a wide repercussion on social media and news sources. These findings emphasize the importance of shaping future health policies and regulations in line with physicians' feedback.

Keywords: *family medicine, regulation changes, social media, physician reactions*

¹Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 210503041@stu.istinye.edu.tr, Orcid:0009-0004-0858-1783

²Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 210503003@stu.istinye.edu.tr, Orcid:0009-0009-5816-6525

³Doç. Dr. İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Bebek Dostu Hastaneler: Anneler Üzerinde Bir İnceleme

Zeynep İhtiyar¹
Aytuğçe Beyza Özertürk²
Özlem Özaydın³

ÖZET

Amaç: Bebek Dostu Hastane, anne sütü ile beslenmeyi teşvik eden, destekleyen ve bu konuda hizmet sunan hastanelerdir. Dünya Sağlık Örgütü ve UNICEF tarafından başlatılan "Bebek Dostu Hastaneler Girişimi" kapsamında, doğumdan hemen sonra anne ve bebeğin bir arada olmasını sağlayarak emzirmeyi teşvik eder. Ten tene temas, anne sütü danışmanlığı ve emzirme eğitimi gibi uygulamalar temel politikalar arasında yer alır. Bu hastaneler, mamaların gereksiz kullanımını önler ve personeli düzenli olarak eğitir. Anne ve bebeğin aynı odada kalmasını sağlayarak bağlanma sürecini güçlendirir. Türkiye’de Sağlık Bakanlığı bu girişimi desteklemekte ve birçok hastane bebek dostu unvanı almıştır. Çalışmanın amacı Türkiye’deki bebek dostu hastane uygulamalarının önemini vurgulamak, annelerin emzirme konusunda bilgi düzeylerini değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışmanın evreni 5 yaş ve altında en az 1 çocuk sahibi annelerdir. Örneklem olarak 71 kişiye ulaşıldı. Literatürden yararlanarak hazırlanmış bir anket kullanıldı. Ankette toplam 17 soru yer almaktaydı ve katılımcılara online olarak iletilti.

Bulgular: Bu çalışmada, bebek dostu hastaneler ve annelerin bilgi düzeyleri incelenmiştir. Katılımcılar, 5 yaş ve altındaki çocuklardan en az birine sahip 71 anne olup, ankete online olarak yanıt vermiştir. Katılımcıların yaş dağılımı 22 ile 43 arasında değişmekte olup, en fazla katılımcı 30 yaşındadır (10 kişi). Eğitim düzeyine bakıldığında, %31’i lise mezunu (22 kişi), %30’u 2 yıllık üniversite mezunu (21 kişi), %28’i 4 yıllık üniversite mezunu (20 kişi) ve %11’i ise yüksek lisans/doktora yapmış (8 kişi) annelerdir. Çalışma durumuna göre, katılımcıların %53’ü (38 kişi) çalışmakta, %47’si (33 kişi) ise çalışmamaktadır. Katılımcıların büyük kısmı (39 kişi) bir çocuk sahibi, 25’i iki çocuk sahibi, 7’si ise üç çocuk sahibidir. Doğum öncesinde, katılımcıların %55’i (39 kişi) hastaneler tarafından gebelik ve doğum sonrası bebek bakımı konusunda eğitim almış, %39’u (28 kişi) eğitim almadığını belirtmiştir.

Emzirme süreleri incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğu bebeklerini 6 ay ve daha uzun süre emzirmiştir. En yaygın emzirme süresi 24 ay olup, 6 kişi bu süreyi belirtmiştir. Anne sütü ile emzirilmesi gerektiği konusunda, katılımcıların büyük çoğunluğu (38 kişi) 24 ay süreyle emzirilmesi gerektiğini savunmakta, 18 ay (9 kişi), 12 ay (13 kişi) gibi farklı süreler de belirtilmiştir. Anne sütünün, bebek sağlığına katkısı konusunda katılımcıların büyük kısmı doğru bilgiye sahiptir; emzirmenin anne-bebek ilişkisini güçlendirdiğini doğru bulanların sayısı 70 kişidir. Bununla birlikte, emzirme konusunda yanlış inançlar da bulunmaktadır. Örneğin, doğumdan sonraki ilk 6 ay boyunca mama verilmesi gerektiğini düşünen 33 kişi ve şekerli su verilmesi gerektiğine inanan yalnızca 1 kişi vardır. Ayrıca, anne sütünün içeriğinin bebeğin gereksinimlerine göre değişmediği ve makine ile süt sağmanın elle sağmaktan daha iyi olduğuna dair katılımcılar arasında bazı bilgi eksiklikleri gözlenmiştir. Anne sütü, alerjik hastalıkların riskini azalttığı konusunda ise katılımcıların %90’ı doğru cevap vermiştir. Bu bulgular, annelerin büyük kısmının anne sütü ve emzirme konusunda genel olarak doğru bilgiye sahip olduğunu, ancak bazı yanlış uygulamalar ve eksik bilgi alanlarının hala mevcut olduğunu göstermektedir.

Sonuç: Bebek dostu hastane politikalarının, annelerin anne sütü ve emzirme konusunda bilinçlendirilmesinde kritik bir rol oynadığı ve bu politikaların, annelere daha sağlıklı ve bilinçli bir doğum sonrası deneyimi sunmak için daha da güçlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar kelimeler: *Bebek dostu hastane, anne sütü, emzirme eğitimi, toplumsal farkındalık, sağlık politikaları*

¹Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, zeynepihtiyarr@gmail.com, Orcid: 0009-0004-1153-2309

²Lisans Öğrencisi, İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, beyzaozerturkgmail.com, Orcid: 0009-0006-9777-488X

³Doç. Dr., İstinye Üniversitesi, İİSB Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ozlem.ozaydin@istinye.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0929-1302

Baby-Friendly Hospitals: A Study on Mothers

Zeynep İhtiyar¹

Aytuğçe Beyza Özertürk²

Özlem Özaydın³

ABSTRACT

Aim: Baby-Friendly Hospitals are hospitals that encourage, support and provide services for breastfeeding. Within the scope of the "Baby-Friendly Hospitals Initiative" launched by the World Health Organization and UNICEF, it encourages breastfeeding by ensuring that the mother and baby are together immediately after birth. Practices such as skin-to-skin contact, breast milk consultancy and breastfeeding education are among the basic policies. These hospitals prevent unnecessary use of formula and regularly train their staff. It strengthens the bonding process by ensuring that the mother and baby stay in the same room. The Ministry of Health in Turkey supports this initiative and many hospitals have received the baby-friendly title. The aim of the study is to emphasize the importance of baby-friendly hospital practices in Turkey and to evaluate the knowledge levels of mothers about breastfeeding.

Methods: The universe of the study is mothers with at least 1 child aged 5 and under. 71 people were reached as a sample. A questionnaire prepared by using the literature was used. The questionnaire included a total of 17 questions and was sent to the participants online.

Results: In this study, baby-friendly hospitals and the knowledge levels of mothers were examined. The participants were 71 mothers with at least one child aged 5 and under, who responded to the survey online. The age distribution of the participants ranged from 22 to 43, with the highest number of participants being 30 years old (10 people). In terms of education level, 31% were high school graduates (22 people), 30% were 2-year college graduates (21 people), 28% were 4-year college graduates (20 people), and 11% had a master's degree/doctorate (8 people). In terms of employment status, 53% (38 people) of the participants were employed, while 47% (33 people) were unemployed. The majority of the participants (39 people) had one child, 25 had two children, and 7 had three children. Before birth, 55% (39 people) of the participants received training from hospitals on pregnancy and postpartum baby care, while 39% (28 people) stated that they had not received training. When breastfeeding durations were examined, the majority of participants breastfed their babies for 6 months or longer. The most common breastfeeding duration was 24 months, with 6 people stating this duration. Regarding the need for breastfeeding, the vast majority of participants (38 people) advocated breastfeeding for 24 months, and different durations such as 18 months (9 people) and 12 months (13 people) were also stated. The majority of participants had correct information about the contribution of breast milk to infant health; 70 people found it correct that breastfeeding strengthened the mother-infant relationship. However, there were also false beliefs about breastfeeding. For example, 33 people thought that formula should be given for the first 6 months after birth, and only 1 person believed that sugared water should be given. In addition, some lack of knowledge was observed among participants regarding the fact that the content of breast milk did not change according to the needs of the baby and that expressing milk with a machine was better than expressing milk by hand. 90% of participants gave correct answers regarding the fact that breast milk reduces the risk of allergic diseases. These findings show that the majority of mothers have generally correct information about breast milk and breastfeeding, but some incorrect practices and areas of missing information still exist.

Conclusion: It can be said that baby-friendly hospital policies play a critical role in raising mothers' awareness about breast milk and breastfeeding, and these policies should be further strengthened to provide mothers with a healthier and more conscious postpartum experience.

Keywords: Baby-friendly hospital, breast milk, breastfeeding education, public awareness, health policies

2. Ulusal Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi Sonuç Bildirgesi

Bu yıl 6 -7 Aralık 2024 tarihleri arasında “2. Ulusal Sağlık Yönetimi Öğrenci Kongresi” Demiroğlu Bilim Üniversitesinin ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Kongrenin bu yıl ki teması “ Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Gelişimi İçin Liderlik ve Yöneticilik Stratejileri” olarak belirlenmiştir.

Kongre yüz yüze ve eş zamanlı olarak 6 derslik ve 1 Konferans salonunda gerçekleştirilmiştir. Kongre kapsamında 3 panel, 4 kurs ile birlikte 30 sözlü bildiri yüz yüze sunulmuştur. Kongreye fiziki olarak toplam 300 kişi katılmıştır.

Kongrenin açılış paneli “Sağlık Yönetiminde Vizyon ve Yenilik”temasıyla Prof. Dr. Güler Bektaş başkanlığında, panelistler; Suad MAHANOĞLU, Prof. Dr. Sabahattin AYDIN, Prof. Dr. Mahmut AKBOLAT’ın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Kongrenin ikinci paneli Asuman Uğur başkanlığında ‘ Sağlık Yönetimi Öğrencileri İçin Kariyer Geliştirme ve Network Oluşturma” temasıyla panelistler; Prof. Dr. Güven BEKTEMUR, Dr. Nesrin TOPÇU, Dr. Öğr. Üyesi Nezih VAROL’un katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Kongrenin son paneli ise Prof. Dr. Aygöl Yanık başkanlığında “ Sağlık Liderliğinde Etik, Sağlık Sistemi ve Hizmet Sunucu Dayanıklılığı” temasıyla panelistler, Behlül ÜNVER, Mustafa ÖRNEK, Prof Dr. Yusuf ÇELİK’in katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Kongre panellerine alanında uzman toplam 9 panelist katılmıştır. Kongrenin ikinci gününde gerçekleştirilen Kurumsal İletişim ve Pazarlama (Osman Yaşar Silaci ve Metin Naç) Sağlık Kurumlarında İtibar Yönetimi (Prof. Dr. Melda Cinman Şimşek) Marka Kurumların Başarı Hikayeleri (Hayati Odabaşı) Sağlık Turizmi ve Uluslararası Pazarlama (Behram Doğan ve Ferhat Işık) kurslarına 100 kursiyer katılmıştır.

Kongre kitapçığı online olarak web sitemiz olan www.sayok.org.tr adresinde kısa bir süre sonra yayımlanacaktır.

Bu kongrenin gerçekleşmesinde emeği geçen baştaRektör hocalarımız DemiroğluBilim Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Çavlan Çiftçi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar, Marmara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Kurt ve kongre eş başkanları Prof. Dr. Birkan Tapan, Prof. Dr. Mehveş Tarım, Doç. Dr. Halil Şengül ve Metin Naç’a teşekkür ederiz. Kongrenin Bilim ve Düzenleme kurulunda yer alan akademisyen, asistan ve öğrencilere teşekkür ederiz.

Kongrenin hazırlık aşamasında kongre paydaşları olan Demiroğlu Bilim Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ile Sağlık Yöneticileri ve Adayları Platformu Akademisyenleri ve öğrencilerine yoğun gayret ve emekleri için teşekkür ederiz. Kongrede bildirisini gerçekleştiren sayın katılımcılar ve kongrenin organizasyonunda görev alan tüm personele de ayrıca teşekkürlerimizi sunarız.